

LEVENSCHETS VAN

DS. C. DE RIDDER

en

ZEVEN PREKEN

'GODS BELOFTE HEERLIJK VERVULD'

DOOR

DS. C. DE RIDDER

Emeritus predikant der Gereformeerde Gemeente,
eerder predikant te Nunspeet (1967-1974)
Voorzien van een voorwoord van

DS. J. KOSTER

Predikant der Gereformeerde Gemeente te Barneveld

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUDSOPGAVE

Levensoverzicht

Ds. C. de Ridder overleden

VERSLAG van de begrafenis van Ds. C. de Ridder.

Mevr. de Ridder overleden

VOORWOORD ds. J. Koster

1. De aankondiging van Christus' geboorte. Adventspreek: Lukas 1: 26 en 27

"En in de zesde maand werd de engel Gabriël van God gezonden naar een stad in Galiléa, genaamd Nazareth; Tot een maagd, die ondertrouwd was met een man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids; en de naam der maagd was Maria. "

2. Simeons tempelzang door Gods Geest. Kerstpreek: Lukas 2: 25 t/m 30

"En ziet, er was een mens te Jeruzalem, wiens naam was Simeon; en deze mens was rechtvaardig en godvrezende; verwachtende de vertroosting Israëls, en de Heilige Geest was op hem. En hem was een Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zoude, eer hij den Christus des Heeren zou zien. En hij kwam door den Geest in den tempel. En als de ouders het Kindeken Jezus inbrachten, om naar de gewoonte der wet met Hem te doe. Zo nam hij Hetzelve in zijn armen, en loofde God, en zeide: Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord; Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien."

3. De begrafenis van onze Heere Jezus Christus. Goede Vrijdag: Lukas 23: 49 t/m 54

"En al Zijn bekenden stonden van verre, ook de vrouwen, die Hem tezamen gevolgd waren van Galiléa, en zagen dit aan. En zie, een man, met name Jozef, zijnde een raadsheer, een goed en rechtvaardig man, (deze had niet mede bewilligd in hun raad en handel) van Arimathéa, een stad der Joden, en die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte; Deze ging tot Pilatus, en begeerde het lichaam van Jezus." Enz.

4. De afgewentelde steen. Paaspreek: Markus 16: 2 t/m 4

"En zeer vroeg op de eerste dag der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging; En zeiden tot elkander: "Wie zal ons de steen van de deur des grafes afwentelen?" (En opziende, zagen zij, dat de steen afgewenteld was) want hij was zeer groot."

5. De vrucht van de opstanding van Christus, verheerlijkt in het hart van de Emmaüsgangers.

Paaspreek: Lukas 24: 13 t/m 29

"En zie, twee van hen gingen op denzelfden dag naar een plek, dat zestig stadiën van Jeruzalem was, welks naam was Emmaüs."

6. De verschijning van de opgestane Levensvorst aan Zijn discipelen.

Paaspreek: Johannes 20: 19 en 20

**"Als het dan avond was, op denzelfden eersten dag der week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de vreze der Joden, kwam Jezus en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heere zagen."**

7. De vrucht van het Pinksterwonder. Pinksterpreek: Handelingen 2: 37 en 38

"En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders? En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen."

Cornelis de RIDDER, 1931-1980

Cornelis de Ridder werd op 30 september 1931 te Amersfoort geboren als jongste in een gezin van drie kinderen. Zijn ouders waren Adrianus de Ridder en Martha Pater. Van huis uit behoorde Cornelis tot de Oud Gereformeerde Gemeente van Amersfoort, waar zijn vader, een man met oefeningen in het leven der genade, diaken was. Vader De Ridder had in Amersfoort aan de Heiligenbergerweg een kruidenierszaak, een klein winkeltje met een uitgebreide klantenkring, zodat veel aan huis bezorgd werd. Het was de wens van Cornelis' ouders dat hij in de zaak zou komen. Van gemeentewege waren er echter plannen om een drukke verkeersweg in de directe omgeving aan te leggen, waardoor er geen toekomst voor het kruideniersbedrijf werd verwacht.

Reeds als kind had Cornelis indrukken van dood en eeuwigheid. De Heere riep hem reeds op vijfjarige leeftijd uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.

Daarnaast was hij al jong bezet met een roeping tot het ambt. De woorden uit Psalm 75:3: "Als ik het bestemde ambt zal ontvangen hebben", hielden hem veelvuldig bezig. Hij kon die woorden niet meer kwijtraken.

Toch werd de weg naar het ambt niet onmiddellijk gebaad. Toen bleek dat hij de zaak van zijn ouders in Amersfoort niet kon voortzetten, deed zich in Kampen een mogelijkheid voor. Hij had inmiddels kennis gekregen aan Willemina Frederika Kroneman, geboren te Kampen, met wie hij op 7 mei 1957 in het huwelijk trad.

Haar vader, diaken in de Gereformeerde Gemeente van Kampen, was aannemer-makelaar en taxateur. Deze wist in de Boven Nieuwstraat op nummer 100 een kruidenierszaak te koop. Deze winkel werd aangekocht. Het was een kleine zaak, maar met hard werken groeide het bedrijf onder Gods zegen en werd het pand reeds na een jaar grondig verbouwd en uitgebreid. Enige jaren later was er opnieuw een uitbreiding nodig.

Hoewel de woorden uit Psalm 75 hem steeds bijbleven, kon hij de zaak echter niet loslaten, tot de Heere hem tegenkwam met een ernstige ziekte, waarbij hij in het ziekenhuis moest worden opgenomen en hij enkele maanden niet in staat was zijn dagelijks werk te verrichten. In deze omstandigheden bevestigde de Heere opnieuw dat er ander werk op hem wachtte. Vaak had hij, als hij met boodschappen erop uit trok, de Heere beloofd zich te zullen onderwerpen en aan de kerkenraad een attest te zullen vragen. Maar hij ging niet, totdat de Heere hem tegenkwam en voor deze zaak inwon. Hij sprak erover met zijn vrouw dat hij losgemaakt werd van zijn dagelijks werk.

Inmiddels was hij op donderdag 4 januari 1962 door ds. J. van Haaren tot ouderling bevestigd, maar met het ouderlingschap was de opdracht des Heeren niet vervuld. De zaak van het ambt kostte hem veel strijd. Op een keer was de tegenstand gebroken. Zonder dat iemand er verder van afwist, ging hij naar ds. J. van Haaren, met wie hij sprak over de zaken die hem bezig hielden.

Diezelfde avond was er kerkenraadsvergadering waarop De Ridder met veel vrijmoedigheid verslag deed van zijn genadestaat en roeping. En er was overname, zodat hij een attest kreeg voor het curatorium.

Maar ook hierin bleek de wonderlijke leiding des Heeren: na tweemaal te zijn afgewezen door het curatorium, werd hij de derde maal, in 1963, toegelaten tot de studie aan de Theologische School in Rotterdam. In 1967 werd hij kandidaat tot de Heilige Dienst.

Onder de vele beroepen die hij ontving, was ook dat van de gemeente Nunspeet. Dit

gaf hem veel strijd, maar de Heere bepaalde hem krachtig bij het woord: "Dit is de weg, wandelt in denzelven" (Jes: 30:21). Zo moest en wilde hij het beroep aannemen naar de gemeente van Nunspeet die toen negenhonderd leden en doopleden telde.

Op 27 september 1967 werd hij door ds. L. Rijkxen bevestigd met de woorden: "Waar is de HEERE, de God van Elia? Ja, Dezelve?" (2 Kon. 2:14b).

's Avonds deed ds. De Ridder zijn intrede naar aanleiding van de woorden uit 2 Korinthe 4:7: "Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes en niet uit ons."

Hoewel moeiten en zorgen hem in het kerkelijk leven niet bespaard bleven, mocht hij de gemeente dienen met de liefde van zijn hart. Ruim zes jaar was de gemeente aan zijn opzicht toevertrouwd, toen een ernstige ziekte, multiple sclerose, zich openbaarde.

Na zijn werk nog enige tijd met veel moeite gedaan te hebben, was hij genoodzaakt in 1974 emeritaat aan te vragen. In "Een brief aan alle vrienden" die door hem in De Saambinder van 6 juni 1974 werd geplaatst, schreef hij ondermeer: "Ik gevoel dat de ziekte voortgaat. Hierdoor ben ik niet meer in staat mijn arbeid te verrichten. Een enkele maal heb ik nog mogen preken in eigen gemeente, maar dit wordt steeds moeilijker naar het lichaam. Maar mijn bestaan is dat ik niets kan en wil afgeven. Ik wil werken en preken, en bij alles nog een geestelijke stand ophouden. Terwijl ik lichamelijk en geestelijk afgebroken word om zondaar te zijn en te blijven voor God. Maar 's Heeren goedheid kent geen palen. Het bloed van die allerdierbaarste Heere Jezus mag kracht hebben tot reiniging van alle zonden en wil mij arme zondaar genade bewijzen. Ruim acht jaar heeft de Heere gegeven, dat ik Zijn Woord in het midden der gemeenten heb mogen bedienen. Wat een wonder van genade. En nu heeft de Heere genomen, nee, niet afgenomen, maar overgenomen."

In deze brief maakte ds. De Ridder nog melding van het feit dat hij er bij de kerkenraad op aan had gedrongen een andere predikant te beroepen. Het was hem tot vrede geworden om een stap terug te kunnen en te mogen doen. Het was zijn begeerte om de tijd die hem nog gelaten zou worden, als een Aäron of Hur te mogen zijn.

In de zes jaren van zijn ziek-zijn heeft hij nog meegeleefd met de belangen van de gemeente Nunspeet. De laatste weken van zijn leven verergerde zijn toestand zienderogen.

Na nog opgenomen te zijn geweest in het ziekenhuis, mocht hij zijn laatste dagen thuis zijn. In de vroege morgen van 1 juli 1980 is hij overleden. Op 5 juli vond de begrafenis plaats te Nunspeet.

De plaatselijke predikant, ds. L. Blok, leidde de rouwdienst uit Hebréeën 4:9. Vervolgens spraken ds. A. Bregman en ds. J. Koster in het kerkgebouw. Op de begraafplaats werd het woord gevoerd door ds. R. Boogaard.

Geschriften

'Een brief aan alle vrienden', in: De Saambinder, 6 juli 1974.

Schuldigen vrijgesproken, Goes, z.j.

Gods belofte heerlijk vervuld, Geldermalsen 1979.

Het verkondigde Woord, Nunspeet, z.j.

De emeritus" predikant van de gemeente Nunspeet heeft dit prekenbundeltje uitgegeven ten bate van de kerkbouw. De oude kerk van Nunspeet was veel te klein, zodat men bezig is met een nieuw ruim kerkgebouw op te trekken.

In een kort voorwoord schrijft Ds. de Ridder: *Eben Haëzer*, niet alleen in mijn gezonde dagen, waarin ik deze preken in de gemeente heb uitgesproken, maar ook

bijzonder tijdens mijn ziekte is God zeer goed voor ons, zodat we de dichter mogen nazeggen: "De Heere wou mij wel hard kastijden, maar stortte mij niet in de dood, en verzachtte vaderlijk mijn lijden". Al is al het onze gebrekvol, evenwel, de Heere mocht dit geschrevene stellen tot rijke zegen van velen.

Dit is de weg, wandelt in denzelven, Barneveld 1981.

In "Ter gedachtenis" schrijft ds. R. Boogaard: Al was de tijd van de ambtsbediening van ds. de Ridderkort, ze is evenwel niet ongezegend geweest. Ook tijdens zijn ziekte mocht hij nog tot zegen zijn. Ook onder de ambtsbroeders heeft hij een lege plaats achtergelaten. Dit boekje is tot stand gekomen in samenwerking met mevrouw en Adriana de Ridder. Het bevat de hoofdstukken:

1. Herinneringen uit het leven van ds. C. de Ridder: 2. Bijzondere gebeurtenissen o.a. intrede en bevestiging, toespraak bij de eerste steenlegging van de nieuwe kerk in 1978. 3. Verslag van de begrafenis van ds. C. de Ridder. 4. Een vijftal preken van ds. C. de Ridder.

Levensschets overgenomen uit J. Mastenbroek

BIBLIOTHEEK VAN DE KLEINE KERKGESCHIEDENIS. A. Bel/ P. van de Breevaart / drs. H. Florijn / J. Mastenbroek / H. Natzijl / A. Ros. Predikanten en Oefenaars Biografisch Woordenboek van de Kleine Kerkgeschiedenis - deel 2
DEN HERTOEG B.V. - HOUTEN

Ds. C. de Ridder overleden

Saambinder 10 juli 1980

In de nacht van Maandag 30 juni - Dinsdag 1 juli is Ds. C. de Ridder overleden. De laatste tijd was zijn ziekte snel toegenomen, en nadat hij in de week tevoren nog in het ziekenhuis was opgenomen geweest, is hij te zijnen huize gestorven. Na veel lijden mee doorgemaakt te hebben, is hij in de leeftijd van 48 jaar overleden. De Heere heeft Zijn kind en knecht verlost van zijn aards lijden om hem voor eeuwig in Zijn heerlijkheid op te nemen.

Vanwege zijn ziekte was Ds. de Ridder in 1974 eervol emeritaat verleend, nadat hij van 1967 tot 1974 de gemeente van Nunspeet heeft gediend. Het is de enige gemeente geweest waarin Ds. de Ridder als herder en leraar heeft mogen werkzaam zijn. Toch met grote zegen heeft hij daar mogen arbeiden. Nadat ds. de Ridder enige tijd ouderling was geweest in de Ger. Gemeente te Kampen, werd hij in 1963 toegelaten tot het volgen van de lessen aan de Theologische School te Rotterdam. Gedurende het viertal jaren heb ik hem daar leren kennen als een rustig, evenwichtig en ijverig student, die ook opgewekt bezig was om de gaven, hem van de Heere gegeven, dienstbaar te stellen voor het predikambt waartoe de Heere hem had geroepen.

Toen hij daarna van 's hemelswege het beroep naar de gemeente Nunspeet aannam, kwam hij als beginnend predikant in aanraking met veel moeilijkheden. Ook hier is hij op zijn rustige en evenwichtige wijze zijn werk begonnen. Zijn trouw en eerlijkheid deden hem de liefde gewinnen van de gehele gemeente en door zijn prediking en pastorale arbeid heeft hij veel tegenstellingen weggenomen. Natuurlijk heeft hij ook wel korte tijden gekend waarin het voor hem duister was, maar dan telkens mocht hij weer ervaren dat de Heere hem ondersteunde, hem licht en wijsheid gaf om tot heil van de gemeente dienstbaar te zijn.

Toen zijn ziekte zich langzaam begon te openbaren, en hij wegens verlamningsverschijnselen tenslotte genoodzaakt werd emeritaat aan te vragen, was dit niet alleen droefheid voor hemzelf, voor zijn vrouw en zijn dochter, maar was het ook een droefheid voor de kerkenraad en de gehele gemeente. Toen kwam tot openbaring welk een grote plaats Ds. de Ridder bij kerkenraad en gemeente had verkregen, grote liefde kwam openbaar en bleef hem ook later met zijn gezin omringen toen hij als emeritus in de pastorie kon blijven wonen en zijn eigendom werd. Groot was de ontroering in al onze gemeenten toen ds. de Ridder in de Saambinder van 6 juni 1974 "Een brief aan alle vrienden" schreef. Ruim 8 jaar heeft de Heere, zo schreef hij, gegeven dat ik Zijn Woord in het midden van de gemeenten heb mogen bedienen. Wat een wonder van genade. En nu heeft de Heere genomen, nee niet afgenomen, maar overgenomen.

Liefdevol heeft de Heere ons overwonnen en ingewonnen om van mijn werk afstand te doen: "Ik wordt lichamelijk en geestelijk afgebroken om zondaar te zijn en te blijven voor God. Maar 's Heeren goedheid kent geen palen. Het bloed van die allerdiërbaarste Heere Jezus mag kracht hebben tot reiniging van alle zonden en wil mij arme zondaar genade bewijzen. Moge de Heere mij geven de tijd des levens die nog over is, te zijn als een Aäron en Hur. En de broeders in de ambtelijke bediening, wees vaardig in de dienst des Konings."

Zo nam ds. de Ridder afscheid van de gemeenten waarin hij als student en als dominee het Woord Gods had mogen bedienen. Zo bleef hij ook werkzaam met de Heere voor het heil van de gemeente te Nunspeet en van alle u meenten, en zo bleef zijn meeleven met de broeders-predikanten groot. Het was hem tot grote vreugde wanneer men hem

bezocht; ook toen zijn ziekte steeds meer verlammingen veroorzaakte was hij opgewekt en versterkt in de Heere, al zal hij zeker ook wel zijn donkere ogenblikken gekend hebben.

Maar dit alles is nu voorbij. Voor goed is de aardse loopbaan van ds. Ridder beëindigd. Veel lichamelijk leed heeft hij moeten dragen, maar de vertroosting des Heeren ondersteunden hem, alsmede ook *het blij vooruitzicht streelde hem om, eeuwig ontwaakt, Gods lof te ontvouwen, om de Heere in gerechtigheid te aanschouwen, verzadigd met Zijn goddelijk beeld.*

In de leeftijd van 48 jaar is Ds. de Ridder ingegaan in de hemelse heerlijkheid. Voor ons nog zo jong, zo kort is hij geweest in de bediening van Woord en Sacrament. Maar wie zijn wij als mensen? De Koning van de kerk regeert en bepaalt alles tot een Gode verheerlijkend einde. *Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere de rechtvaardige Rechter in die dag geven zal.* Zo schrijft Paulus in 2 Tim 4:7: Voor ds. de Ridder is dit thans ook werkelijkheid geworden. En welzalig ieder die het alzo mag gebeuren.

Onze hartelijk medeleving gaat uit naar mevrouw de Ridder en haar dochter, die hem zoveel jaren met liefde en zorg hebben omringd. De Heere mocht hen nabij en goed zijn, hen vertroosten met het lichten van Zijn vriendelijk Vaderlijk aangezicht. De Heere heeft beloofd een man van de weduwe te zullen zijn en een Vader van de wees. In de volgende Saambinder zal er D. V. een verslag van de begrafenis worden opgenomen die op Zaterdag 5 juli heeft plaatsgevonden.

De Gier

VERSLAG van de begrafenis van Ds. C. de Ridder.

Saambinder 17 juli 1980, H. S. te N.

Op zaterdag 5 juli j.l. vond te Nunspeet de begrafenis plaats van Ds. Cornelis de Ridder. Hieraan vooraf werd een rouwdienst gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Nunspeet. Vele belangstellenden uit de gemeente van Nunspeet zelf, alsook uit omliggende gemeenten waren opgekomen. Onder de aanwezigen waren enige tientallen predikanten alsmede vele kerkenraadsleden.

Er blijft dan een rust over voor het volk Gods.

De rouwdienst werd geleid door de plaatselijke predikant. **Ds. L. Blok.** Na het zingen van Ps. 147 : 3, het lezen van Hebr. 4 : 1 - 13 en gebed richtte hij zich allereerst in hartelijke bewoordingen tot de weduwe en dochter van de overledene.

We worden vanmorgen geroepen uw geliefde man, je lieve vader, onze beminde oudherder en leraar en geliefde medebroeder in de bediening grafwaarts te gaan dragen en dat in de betrekkelijk jeugdige leeftijd van 48 jaar. De Heere, Die nooit iets verkeerd kan doen, heeft het hier ook goed gedaan, al is het dat er genade in ons leven nodig is om dat te erkennen en daaronder te mogen buigen.

Moge de Heere u, mevrouw de Ridder, als straks zich de leegte zo zal laten gevoelen, ondersteunen als van onder eeuwige armen. Hij Zelf trooste u met de vertroosting van Sion.

Een lieve, onvergetelijke vader wordt nagestaard. Hartgrondig bidden we je toe, waar die God van je vader leeft en er zeker ook vele gebeden voor jou liggen aan de troon van Gods genade, dat het de bede van je jonge hart zou mogen zijn om de God van je vader ook te mogen ontvangen. Om bij Hem te schuilen en in de droefheid van je jonge hart te mogen ervaren dat "Hij meer troosten kan dan ooit een mens vermag.

Het is ook een roepstem voor de familie, waar een lieve broer, zwager en oom is heengegaan. Laat deze roepstem ook in de familie gehoord mogen worden. De Heere heeft onze geliefde broeder een korte bediening gegeven. Zeven jaren heeft hij de gemeente van Nunspeet mogen dienstbaar zijn. Met de volle liefde van zijn hart heeft hij niet alleen in de gemeente van Nunspeet, maar ook in andere gemeenten het Woord van vrije genade gepredikt.

Moge hij ook onder ons nog spreken, nadat hij gestorven is. Een ernstige ziekte noodzaakte hem in 1974 emeritaat aan te vragen, hetwelk hem op de meest eervolle wijze werd verleend. De jaren, die daarop gevolgd zijn, zijn jaren geweest waarin de afbraak van het lichaam steeds doorging. Menigeen die hem bezocht trof het dat hij in die zo moeilijke omstandigheden toch zo goed van de Heere mocht spreken, als vrucht van Goddelijke genade, welke de Heere ook in zijn leven verheerlijkte.

J.l. dinsdagmorgen, 1 juli 1980, was het dat aan zijn lichamelijk lijden een einde kwam en de Heere sprak: *Het is genoeg, komt in gij gezegende Mijns Vaders en beërft het koninkrijk, dat voor u is weggelegd van voor de grondlegging der wereld.* Al is het dat zijn stem hier op aarde niet meer wordt gehoord; zijn stem, die hij de laatste tijd zo moeilijk kon gebruiken en ook moeilijk te verstaan was, zijn stem mag zich nu paren aan die van de gezaligden in de hemel en dat in alle volmaaktheid. Hem toebrenghend de lof, de eer en de aanbidding tot in alle eeuwigheid.

Zo gemakkelijk zouden we ons in een samenzijn als dit kunnen laten verleiden om uitsluitend maar te spreken over hem, wiens stoffelijk overschot we straks gaan uitdragen. Laten we ons echter laten leiden door het eeuwige Woord van God. Voor Gods kinderen en ware knechten, ook juist in verband met al datgene wat ds.

de Ridder heeft moeten wedervaren, mag het gelden wat we lezen in Hebr. 4:9. ***Er blijft dan een rust over voor het volk Gods.***

Dit Schriftwoord staat in een rijk verband. Alles wat het volk Israëel mocht verkrijgen in het land Kanaän was alles nog maar zeer ten dele. De rust is hier niet, hoe die hier ook kan worden gezocht. Dat ervaren ook al Gods kinderen. Wat een onrust, teleurstellingen en verdrietelijkheden moet hier al niet worden doorworsteld. Dit alles vindt zijn oorzaak in dat ene, dat de mens het "niet goed gedacht heeft God in erkenning te houden en de band met de levende God moed- en vrijwillig heeft doorgesneden. Wanneer de Heere, door het wonder van hartvernieuwende genade uit de duisternis gaat roepen tot Zijn wonderbaar licht dan is het dat niet één van die de Heere heeft staande gehouden, van die onrust vreemd blijft. Rust noch vrede wordt dan gevonden. Nu is er echter voor Gods kerk een goed dat is weggelegd. De apostel spreekt van een rust, welke overblijft voor Gods volk. Die rust is beloofd. Hij heeft het gesproken, Die niet liegen kan.

Hoe die rust dan ook kan worden weggeschonken? Dat kan langs geen andere weg dan door Hem, Die voor Zijn kerk in de onrust is willen indalen. Die het heeft moeten uitroepen: de vossen hebben holen, de vogelen des hemels nesten; de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het Hoofd op nederlegde. Hij heeft de grootste onrust moeten doorworstelen, plaatsbekledend en schuldovernemend, opdat Hij langs die weg voor allen die nergens rust in kunnen vinden dan in de Heere, die rust zou verwerven. Het woord, dat de apostel hier gebruikt, wijst op sabbatsrust. In dit leven zijn er slechts pauzes, die de Heere doet beleven in het strijdperk van het leven en waarover in het verband van de tekst ook wordt gesproken. Daar is ook de overledene niet vreemd van gebleven. Op de rouwkaart staat vermeld:

*"Zachtmoedigen wil Hij bewaren,
Hij houdt ze staand in hun gevaren."*

Daarmee vervulde de Heere in het laatste van zijn leven zijn hart, toen hij in voor het Uchaam zulke moedelijke omstandigheden verkeerde. Zoals nu Christus, na de vreselijkste onrust uiteindelijk in Zijn rust is ingegaan, zo geldt het ook allen die van Christus zijn, die met Hem gestorven zijn, met Hem opgewekt, met Hem ook in die rust, die sabbatsrust zullen mogen ingaan. Een rust, die niet afgewisseld wordt door strijd. Dat is een rust die volkomen zal zijn, wanneer gerust mag worden in dat volmaakte werk van Hem, Die Zijn kerk gekocht heeft met de prijs van Zijn dierbaar bloed. Wanneer gerust mag worden in dat eeuwige welbehagen des Vaders, hetwelk Gods kerk in de hoogtijden van het leven weleens doet zingen: *Het is door U, door U alleen, om het eeuwige welbehagen.*

Wie zal er onder woorden kunnen brengen wat God Zijn kinderen doet beleven in die sabbatsrust hierboven. Daar kan slechts van gestamd worden. Daar zullen ze God zien in volkomenheid. Daar mag ook ds. de Ridder Hem volmaakt dienen, dag en nacht in Zijn tempel. Die sabbatsrust mocht ook hij na al zijn moeiten en wederwaardigheden aandoen. Van harte wenst ds. Blok de weduwe en haar dochter iets van die rust toe, waarin haar man en vader nu in volkomenheid mag delen en waarop met jaloersheid kan worden gezien. Ook te midden van de familie mocht de Heere geven dat dit zou mogen worden opgemerkt.

De gemeente en alle verdere aanwezigen spreekt ds. toe met de vermaning van de apostel: *Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben. Volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst van hun wandeling.*

Zich tenslotte richtend tot de aanwezige medebroeders predikanten is het dat hij erop wijst dat ook dominees gaan sterven. Ook deze kunnen alleen als arme zondaars de hemel binnengaan. *En dit is het eeuwige leven, dat zij u kennen, de enige waarachtige*

God, en Jezus Christus, Die gij gezonden hebt.

Na het zingen van Ps. 73 : 12 sprak **Ds. A. Bregman** van Rijssen op verzoek van de overledene. Na een leven van veel zwakte, moeite en verdriet, kan van ds. de Ridder gezegd worden: Hij is verlost. God heeft hem welgedaan. Ds. memoreerde dat de overledene tijdens zijn ziekte hem meegedeeld had *dat hetgeen hij in theorie had gepreekt, hij dit nu in de praktijk moest inleven*. De Heere heeft hem in zijn leven Goddelijk onderwijs en hemelse lessen willen schenken. Zijn ziel mag nu juichen voor Gods troon.

N.a.v. Joh. 17 : 3 sprak Ds. Bregman over *het eeuwige leven*. Dit in tegenstelling tot het eeuwig sterven onder de toorn Gods. Een geheiligde kennis van God zal er in dit leven moeten gekend worden, wil het wel zijn. Dit is een genadegift, gekocht door de bloedgerechtigheid van Christus. Waar dat waarachtige leven mag toegepast worden, wordt getuigd: Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij. Zulk een volk valt de Rechter te voet: *Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig, Heere*. Die leren Hem als hun banier boven tienduizenden kennen, als hun Goël, hun Verlosser. Dat is ook het deel van ds. de Ridder uit genade mogen worden. Van harte wenst ds. Bregman de weduwe en haar dochter sterkte en kracht toe. alsmede de familie.

Na het zingen van Ps. 43 : 4 verkreeg **Ds. J. Koster** van Barneveld het woord.

En geen inwoner zal zeggen: ***Ik ben ziek. Want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.***

Als vriend van de overledene spreekt ds. Koster n.a.v. Jes. 33 : 24. Een zevental jaren is de overledene ziek, geweest. Een zeer ernstige ziekte, waaraan hij overleden is. Voor hem is in vervulling gegaan, niet alleen wat het lichamelijke betreft, maar gekocht naar ziel en lichaam mag het nu gelden: *geen inwoner zal zeggen: ik ben ziek*. In dat land mag ds. de Ridder nu inwoner zijn. We komen in de eeuwigheid terecht, als we de oorzaak opzoeken van hoe dit mogelijk is, wat de tekst zegt. Toen heeft Hij gezegd: *Zie Ik kom, o God, om Uw wil te doen*. Door Zijn striemen is ons nu genezing geworden. De oorzaak van onze geestelijke doodstaat ligt in ons. Het is nu zo noodzakelijk dit in het leven door waarachtige wedergeboorte te leren kennen. Om vergeving van ongerechtigheid te verkrijgen, omdat nu Hij om onze ongerechtigheden is verbrijzeld. Wat wordt er dan een zaligheid ervaren, als dat gekend mag worden: door Zijn striemen, door Zijn verbrijzeling is ons genezing geworden. Daardoor wordt hier reeds vergeving van ongerechtigheid verkregen. Dan is het ook, dat er geen inwoner meer zal zeggen: ik ben ziek. In de gemeenschap met die gezegende Borg wordt alleen maar rust, liefde en gemeenschap ervaren. Daarop ziet het wonen uit de tekst; hier ten dele, straks volkomen. Die volkomen genezing en volmaakte gemeenschap mag de overledene nu beoefenen.

Gedenke de Heere ons allen tezamen naar de rijkdom Zijner genade. De Heere doe ervaren, dat Hij wil zijn een Man voor de weduwe en een vader der wezen. Zo menigmaal reeds heeft Hij betoond een wonderdoend God te zijn. Na te hebben laten zingen Ps. 68 : 10 eindigt Ds. Koster deze rouwdienst met gebed.

Op de Begraafplaats.

Aan de geopende groeve sprak als vriend van de overledene Ds. R. Boogaard van Leiden, n.a.v. het tekstwoord uit 2 Kon. 13 : 20a. ***Daarna stierf Elisa, en zij begroeven hem.*** Elisa komt ons in de Schrift voor als de man met het herderlijke hart, die veelmeer in Israël opzocht de zevenduizend, die de knie voor Baal niet gebogen hadden. Dit in tegenstelling tot Elia, die wel de vuurprofeet wordt genoemd. En is in

dat kenmerkende voor Elisa ook niet uw dierbare overledene getekend, zo merkte ds. Boogaard op. Niet dat we samen zijn gekomen om een mens te verheerlijken. We mogen echter toch ook niet zwijgen van hetgeen de Heere u en ons in hem geschonken heeft.

Geroepen door de Heere uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht op de zeer jeugdige leeftijd van 5 jaar, heeft hij niet veel tijd versleten in de dienst van de wereld en de zonde. God heeft Zijn liefde in zijn hart geschonken.

Ook heeft de Heere hem geroepen tot de ambtelijke bediening in Zijn Koninkrijk. Van 1967 tot 1974 heeft hij zijn ambtelijke arbeid in dienst van zijn Koninkrijk te Nunspeet mogen verrichten. Gedurig deed de Heere hem ervaren dat bij Hem wijsheid was voor dwazen. De Heere heeft zijn dienst te Nunspeet willen gebruiken. Dat is het voornaamste, als God ons werk kroont tot zaligheid van zondaren en zondaressen. Elisa is ziek geworden. We weten niet hoelang. Op dit ziekbed is Elisa nog nuttig geweest voor zijn volk.

Ook uw man, uw vader, uw familielid, uw oud leraar is nuttig geweest. Zijn ambtelijke dienst moest hij opgeven. Echter mocht hij nog een worstelaar zijn aan de troon der genade voor de noden der gemeente. We lezen: *daarna stierf Elisa*. Toen zijn werk beëindigd was. Daartoe behoort ook het leven der gebeden. Elisa stierf, zijn werk was klaar. Ook de arbeid van onze geliefde broeder was klaar. Eén van de woorden, die gebeiteld staan op het graf van John Wesley te Londen zijn deze. "God begraaft Zijn arbeiders, maar zet Zijn arbeid voort."

Dat zien we ook hier. Arbeiders vallen weg, maar Zijn arbeid gaat voort. Hij zal Zijn gemeente vergaderen uit alle geslachten en natiën. In gevoelvolle bewoordingen sprak ds. Boogaard tenslotte nog als vriend tot de weduwe en haar dochter, hen wijzend op de God van hun man en vader.

Sprekend tot de familie wees ds. erop dat de overledene ook de familie was voorgegaan in leer en in leven. Ook onder de medebroeders in de bediening heeft de overledene zijn sporen getrokken. Door Gods genade is hij mogen komen aan het einde van de strijd. Ds. Boogaard besloot met het verzoek samen te zingen Ps. 89 : 1 *"k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên*.

Namens Mw. de Ridder, haar dochter en de familie sprak de broer van de overledene woorden van dank. Niet alleen voor het betoonde meeleven deze dag, maar ook voor de vele steun, op velerlei wijze de achterliggende jaren van vele zijden ontvangen, werd na de Heere in "hartelijke bewoordingen dank gezegd. Hierna verlieten de vele aanwezigen de begraafplaats.

Saambinder 26 april 2012, door Ds. C. Neele

Mevr. de Ridder overleden

Op zaterdagavond 14 april heeft de Heere, na een rustig ziekbed van slechts enkele weken, uit het leven weggenomen: mevr. Frederika de Ridder-Kroneman, in de leeftijd van 80 jaar. De weduwe van ds. C. de Ridder heeft haar goede plaats mogen hebben in de gemeente van Nunspeet. Haar bedaarde gang en geestelijk leven is tot voorbeeld geweest. De Heere gedenke de achtergebleven familiebetrekkingen, in het bijzonder de enige dochter Adriana. De erkenning van hetgeen de Heere gaf in haar moeder overstemt haar droefheid.

GODS BELOFTE HEERLIJK VERVULD.

UITGEVERIJ DE BRUIN - GELDERMALSEN - 1979

VOORWOORD

Het is op verzoek van de uitgever om een inleidend woord te schrijven in dit boek met preken, die geschreven zijn door onze geliefde ambtsbroeder, ds. C. de Ridder.

Het behaagde de Heere om met ds. de Ridder een weg te houden, die tegen vlees en bloed is, en voor ons als mensen onbegrijpelijk.

In de kracht van zijn leven heeft hij door een ernstige ziekte zijn arbeid in Nunspeet moeten neerleggen.

En toch mag hij nog werken, al is het op een andere wijze, daar wij weten, dat hij voor land en volk, maar ook voor de kerk nog bezig mag zijn in het gebed. Tevens blijkt het, dat hij toch nog schrijft, al is het, dat hij niet meer preekt. Nu mag hij nog spreken door zijn schrijven ook van deze preken. Het zijn zeven preken en alle feeststoffen, waar zoveel behoefte aan is in onze dagen, ook voor de leesdienst.

Daarom wil ik deze preken van harte aanbevelen. Die ds. de Ridder kennen, weten, dat een aanbeveling eigenlijk niet nodig is. De grondslag der belijdenis is door hem altijd gepredikt en dat vindt u terug in zijn geschrift.

Maar wij willen toch met liefdedrang in ons hart deze prekenbundel hartelijk aanbevelen, dat deze niet alleen gekocht, maar ook gelezen zou worden en dat het mocht zijn tot een eeuwige zegen voor velen. Dit is mijn hartelijke wens, namelijk dat de Heere er door verheerlijkt wordt en dat het vele zielen tot zaligheid mocht strekken.

Barneveld, 3 september 1979.

Uw heilzoekende,
Ds. J. Koster.

1. DE AANKONDIGING VAN CHRISTUS' GEBOORTE

Zingen: Psalm 103: 8

Lezen: Lukas 1: 1 t/m 27

Zingen: Psalm 89: 2, 9 en 15

Zingen: Lofzang van Maria: 1

Zingen: Psalm 132: 10 en 12

Geliefden,

Het tekstwoord voor dit uur, waarbij we u met de hulp des Heeren een ogenblik wensen stil te houden, kunt u opgetekend vinden in het voorgelezen Schriftgedeelte, zijnde uit het heilig Evangelie naar de beschrijving van Lukas, hoofdstuk 1: 26 - 27, waar des Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

"En in de zesde maand werd de engel Gabriël van God gezonden naar een stad in Galiléa, genaamd Nazareth; Tot een maagd, die ondertrouwd was met een man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids; en de naam der maagd was Maria. "

In onze tekstwoorden worden we stilgehouden bij *de aankondiging van Christus' geboorte*, om ten eerste met u te letten op:

1. Door wie deze aankondiging gedaan wordt.
2. Aan wie deze aankondiging gedaan wordt.

Gemeente,

De adventstijd is weer aangebroken, waarin onze aandacht gevraagd wordt voor de aankondiging van de geboorte van onze Heere Jezus Christus.

Om de wondere heilgeheimen in deze weken van advent, zo de Heere het ons geeft, tot troost onzer ziel te mogen overdenken, om na te speuren die eeuwige goedheid Gods, om teruggeleid te worden van voor de tijd, van voor de stilten der eeuwigheid, waarin God gedachten des vredes en niet des kwaads gekoesterd heeft. Om zo over een diepgevallen Adamsgeslacht Zijn Goddelijk welbehagen te volvoeren, en nog weder te brengen in het zaligen van zondaren, waartoe God geopenbaard heeft de enige Borg en Zaligmaker, Jezus Christus, geboren uit de maagd Maria.

Eeuwen zijn heengesnel, nadat God ons Zelf dit woord had doen verkondigen: "En ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, tussen uw zaad en tussen haar zaad; hetzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen".

Hetgeen God van stonde aan bovenop de bondsbreuk van Adam heeft geopenbaard in het zoete verbondshoofd Christus, Die als de tweede Adam zou gesteld worden om voor het volk Zijner uitverkorenen de plaats te betreden, die ze zich eeuwig waardig gemaakt hadden. Om voor eeuwig buiten Gods gemeenschap in de plaats der eeuwige duisternis te zijn. Om voor eeuwig in de banden van de dood gebonden te blijven.

Om nu te mogen worden ontbonden door Hem, Die zou geopenbaard worden als de Zondenvernieler; als Degene, Die banden breekt; als Degene, Die het leven heeft; als Degene, Die de Overwinnaar van de dood is; als Degene Die van de Vader beloofd, gegeven en geschonken was tot de vrijmaking van Sion.

Reikhalzend en verlangend heeft de oud-testamentische kerk uitgezien, waarin menigmaal de zucht is geslaakt: "Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt." Opdat het woord Gods werde vervuld en de Zone Gods in Zijn profetische bediening reeds door Zijn Geest oud-testamentisch de vromen sterkte door

de profetie: "Ik kom." 't Was de bazuinstoot van het evangelie, die reeds in de bolster van de wet en de dienst der schaduwen mocht doorklinken om de zielesnaren te roeren.

Waardoor het loflied, het lied des geloofs, in het heilig verlangen en de worstelingen der ziel wel mocht opgaan, waardoor de oud-testamentische kerk ook mede reeds geleerd heeft de grondtonen van het lied van Mozes en het Lam. Om straks met het Lam Gods, in Zijn licht te wandelen bij de eeuwige fonteinen des levens. Hem de lof, de aanbidding te mogen toebrengen, Die in hun plaats getreden is.

Heilig verlangend en uitziend heeft de belofte van Zijn komst hun hoop gesterkt en door het geloof hebben zij zich vastgeklemd aan de beloften des Heeren. Omdat die vast en zeker was. Omdat ze gegaan was uit de lippen van Hem, Die is de Getrouwe en de Onveranderlijke, Die getuigt: "Ik, de Heere, worde niet veranderd, daarom zijt ge, o kinderen Jakobs niet verteerd." Hij, Die trouwe houdt tot in eeuwigheid en dan ook nooit laat varen het werk Zijner handen.

Doch het is wel beproefd en doorlouterd, want er zijn donkere dagen over dit volk gekomen.

Vierhonderd jaar lang is geen stem der profetie gehoord, is geen licht tot vertroosting uit de profetieën toegebracht, schenen de gouden sterren der beloften Gods uitgedoofd en van hun schijnsel ontnomen. En dat, terwijl zij zo heerlijk hadden mogen blinken, zodat een Jesaja door het geloof geprofeteerd heeft: "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam: Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredenvorst." O, al schenen de helder lichtende beloften uitgeblust te zijn en hun glans te hebben verloren, God volvoert toch Zijn Raad. Daar breekt het licht door 's werlds duistere wolken. Een hemelgezant is neergedaald en gezonden naar Jeruzalem.

Eeuwen zijn verlopen sedert de profetie van Maleáchi, die geprofeteerd heeft aangaande Johannes, die de wegbereider, de heraut van Vorst Immanuël zou zijn.

En ook hierin schenen Gods beloften immer haar vervulling te missen.

Maar nee, want hetgeen uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken. Ze worden zo vervuld, dat alle verwachting van het vlees is afgesneden. De onmogelijkheid moet volkomen zijn, opdat de mogelijkheid Gods ten volle in het licht gesteld en heerlijk zou bevonden worden.

Het huis van David is geworden als een afgehouden tronk, de afgehouden tronk van Isaï. Die weer zou uitlopen door de reuk der wateren. Die dezelve zou bevochtigen, wanneer God zou neerkomen. Om het schier uitgebluste tot een brand te stellen, welks vuur niet zal worden uitgeblust tot in der eeuwigheid. Dat zal branden vanuit die eeuwige liefde Gods, om een volk te schenken verlichting, vertroosting en kennis der zaligheid Gods in het aangezicht van de Heere Jezus Christus. Een rijsje uit die afgehouden tronk van Isaï zal vrucht voortbrengen en een scheut uit Zijne wortelen zal uitspruiten en zal een boom worden, waarin zelfs de vogelen des hemels zullen mogen nestelen. Het woord zal bevestigd worden:

*'k Heb eens gezworen bij mijn eigen heiligheid,
Zo ik aan David lieg, Zo hij mijn woord misleid.*

Het huis van David had alreeds de troon moeten ontruimen voor de kinderen van Edom, de aartsvijand van Israël. En Herodes voert heerschappij over het erfdeel des Heeren. Het huis van Israël, het huis van David, het is een afgehouden tronk geworden. Het land, het volk zucht onder de macht van de keizer van het machtige Romeinse rijk, onder Augustus, de verhevene, de gewaande heilaanbrenger. Wel leven er nog enkele telgen uit het koninklijk geslacht van David. Maar ach, wat koninklijks

bezitten zij? Zij zijn de verachten en de geringen des lands. Daar zijn slechts te Nazareth een Jozef en een Maria uit het geslacht van David, die in stilte, in armoede en in geringheid leven.

Doch al zijn dan alle verwachtingen, aangaande het koningshuis in Israël afgesneden en te niet gedaan, de Heere zal Zijn weldadigheden en Zijn trouw openbaren alsook Zijn algenoegzaamheid. Zo ging het toch immers de eeuwen door in de Godsopenbaring. Denk aan de worstelingen van Abram, aan de strijd van Izak en aan de nood van de patriarch Jakob, om het beloofde zaad. Onze onmogelijkheden geven de Heere gelegenheid om te spreken en te doen verstaan: "Ik ben God Almachtig." Hij is groot van daad en wonderlijk van raad. Zou er voor de Heere iets te wonderlijk zijn? Hij heeft maar te spreken en het is er, te gebieden en het staat er. En onze wijsheid wordt verslonden en ons verstand te niet gedaan, wanneer God Zijn daden openbaart, opdat wij zouden leren geloven, dat "Zijn Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst." En de Heere zet het licht Zijner eeuwige liefde op de hoogste kandelaar. Al verbergt Hij soms Zijn licht, opdat de onwaardigheid van het voorwerp van Zijn gunst des te meerder aan het licht zou treden. Om daarin juist te doen uitschieten het licht der eeuwige liefde, Zijner eeuwige trouw en Zijner eeuwige barmhartigheden, die van zulk een oneindige kracht zijn, dat geen zondaar deze zou kunnen afsnijden, omdat ze de grond hebben in het eeuwig welbehagen Gods.

Al is het, dat daar tussen getreden is Adams diepe val, waarin we allen gerebelleerd hebben tegen de levende God en waarin we allen onze weg voor God hebben afgesneden en niet anders zijn dan de voorwerpen van Gods toorn. Ach, wij zijn roekeloos. Wij willen voort kunnen leven, ondanks de toezegging van Zijn toorn, welke niemand zal kunnen keren, wanneer Hij in grimmigheid zal ontsteken en onze zonden en onze ongerechtigheden zal bezoeken.

Maar Hij is ook oneindig in de kracht Zijner liefde, om door dezelve heen, Zichzelf weg te schenken. Zo vernietigend, dat de eeuwige God als een worm in het stof, geen man in krachten en een smaad voor mensen gekruist en toch God gebleven is, om zulk een nietige aardworm als een mensenkind door Zijn dood te verhogen. Dat ze het geslacht Gods mogen zijn en tot in eeuwigheid zullen zijn om Zijn lof te vermelden tot in eeuwigheid. Ook hierin openbaart God Zijn eeuwige trouw.

Daar begint de dag te lichten. Het grote ogenblik in het werelduur is aangebroken, als de stemmenmacht gehoord wordt: "En ik verkondig u grote blijdschap, die al de volken wezen zal." De bornput Davids te Bethlehem scheen wel uitgedroogd, maar de springader Israëls is vol water. Daar is geen gebrek vanuit de stilten der eeuwigheid.

Maar spoeden wij ons dan eerst heen naar Nazareth. Daar is de boodschap te horen, die ons 't heil verkondigt, die de komst van Christus inhoudt. Die, zo wanneer wij oren van God ontvangen om te horen en door de kracht Zijns Geestes het aan onze ziel mag verklaard worden, ons zal doen verbazen, zal doen verwonderen en zal doen aanbidden. Hier maar bij ogenblikken, maar straks eeuwig aangaande het wonder Gods.

"En in de zesde maand werd de engel Gabriël van God gezonden naar een stad in Galiléa, genaamd Nazareth."

We worden dus verplaatst van de tempel in Jeruzalem, waar Gabriël zijn boodschap gebracht heeft aan Zacharias, de dienstdoende priester, naar Nazareth in Galiléa. Niets is nog bekend van het wonder der wonderen, dat God begonnen is in het gebergte van Judea te Hebron, in de eenvoudige woning van de priester Zacharias.

Immers, Zacharias is met stomheid geslagen, omdat hij een teken van God in zijn

ongeloof begeerd heeft. En Elizabeth, die de verwezenlijking van Gods belofte beleefde, heeft zich vijf maanden verborgen gehouden, zodat ook Maria, haar nicht, niet wist van het wondergeheim, dat alreeds was geopenbaard in de ontvangenis van de voorloper en heraut van de Heere Jezus Christus. Hij was reeds in het vlees ontvangen en naar Gods orde is thans het ogenblik aangebroken om de boodschap te laten brengen aan Maria over hetgeen zal geschieden. Alles wat Elizabeth, de priester-vrouw geschied is, gebeurt met het oog op Maria's grote Zoon. En wat met de priestervrouw gebeurd is, moet straks de Davids-dochter sterken in het geloof. Dan zullen ze drie maanden samen toeven om de wonderen Gods te overpeinzen en te roemen.

Toen nu Elizabeth in de zesde maand van haar dracht was, toen het leven zich in de moederschoot deed gevoelen, moest de engel Gabriël naar Galiléa, naar Nazareth, gaan om een maagd de boodschap te brengen dat het heilige, dat uit haar geboren zou worden door de overschaduwing van de Heilige Geest, het Heilige zou zijn, dat uit God geboren is, namelijk Gods Zoon. Dat het nu, ja dat het nu is het jaar van het welbehagen des Heeren. Zolang verbeid en zo vurig begeerd. Nu wordt geopenbaard, wie de moeders zullen zijn van de Gezant des Vaders, en van de voorloper en heraut, die Zijn weg bereiden zal.

De poorten van het paradijs Gods zijn geopend, na zolang gesloten te zijn geweest, en eeuwige wonderen gaan gebeuren door die God, Die alleen wonderen verricht. Zonder enig gerucht is het alles geschied. Terwijl de wereld van niets weet, wordt de Wereldverlosser aangekondigd in ontvangenis en geboorte: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." In de zesde maand welgeteld, en door Lukas opgetekend.

Het wonder was groot. Want God had het oude echtpaar, dat verstorven was, tot nieuw leven gebracht, zodat een kind ontvangen werd. Ziehier Gods grote daden.

Maar het wonder dat, zo de Heere geven mag, deze weken in vervolgstoffen onze aandacht vraagt, is groter dan hetgeen aan Zacharias en Elizabeth gebeurde. Want hier zal wel gevonden worden een moeder, maar geen aardse vader. Wij belijden de maagdelijke geboorte van onze Heere Jezus Christus, Die uit de maagd geboren is: de moedermaagd Maria. De engel Gabriël werd van God gezonden. Hij is één van de heilige troongeesten, die voor Gods troon staan om Hem te dienen dag en nacht, daartoe van God verkoren en aangewezen om de boodschap des heils te brengen. Gelijk hij deze zes maanden tevoren te Jeruzalem gebracht had. Aan de priester Zacharias, die dienstwerk verrichtte, maar de wachtende schare niet kon zegenen, omdat hij stom geworden was en het volk wenkte met de hand, dat zij henen zouden gaan en zij zeiden: "Hem is iets overkomen, hem is een gezicht getoond." Hij daalt neder vanuit de hemel van Gods sierlijkheid, waar hij met de engelenschare gestaan heeft en het driemaal "heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen" heeft uitgeroepen. Maar ook begerig is, om in te zien in het werk der verlossing van zondaren. Hij daalt thans af van de hemel.

Nee, niet met een wraakzwaard, zoals hij weleer is afgedaald. Of met een blinkende wapenrusting, zoals onder het oude verbond. Maar hij mag nu afdalen van 's hemels troon met de palmtak der vrede. Want de Heere heeft een tak van de hoge ceder afgebroken om deze op de aarde te planten tot een naam en een liefelijk teken, dat de Heere wel aangeschreven zal zijn tot in de laatste geslachten.

Engelen zijn gediensstige geesten, die voor Gods troon staan. Die ook uitgezonden

worden tot de dienst dergenen, die de zaligheid beërven. Ze zijn altijd gehoorzaam in de opdracht die hun gegeven is in het werk hunner bediening. En vooral bij de keerpunten der openbaringsgeschiedenis horen wij meer van de engelen dan anders.

Zij worden betrokken in de heilsweldaden, als boodschappers van God, maar ook als belanghebbenden, omdat ze worden opgenomen in de nieuwe orde Gods met Gods kerk onder hun eeuwig Hoofd Christus. Waarmede ze straks voor de troon met de schare der verlostten, het lied der verlossing, dat schone geklank van het engelenlied, zullen mogen ondersteunen, dat op aarde in Efratha's velden is gehoord: "Ere zij God in de hoogste hemelen."

Nee, wij durven niet met Calvijn te zeggen, *dat deze goede engelen staande gebleven zijn door het offer van de Heere Jezus Christus*. Maar het is wel zeker, dat ze meedelen in het grote werk, dat de Zaligmaker op aarde komt doen.

Waar komt die Zaligmaker voor? Om de eer Zijns Vaders te verhogen en de wil Zijns Vaders te volbrengen. Om de door ons zo snood geschonden deugden Gods te verheerlijken. Het is het wonder, dat van eeuwigheid nodig is voor Gods kerk, dat de Heere in Zijn eer Zijn zaligheid van Zijn kerk heeft vastgemaakt. Dat zal dan ook de zaligheid voor Gods kerk zijn. Voor degenen, die hier geleerd hebben geen hemelzoeker, maar een Godzoeker te zijn, om Gods eer te mogen bedoelen.

De engelen kunnen nimmer instemmen met het lied der verlossing, omdat zij immer zijn blijven staan in het beginsel, dat God hen geschonken heeft boven de mensen. Het is hen niet van node zaligheid te verkrijgen, omdat ze eeuwige zaligheid bezitten in hun God en Heere, de Heere der engelen. Zij prijzen God op het allerhoogst. Het is hun werk en verlustiging, dat God de eer zal ontvangen, ook straks van die schare, die dan mede zal staan en die de gouden citer zal worden aangereikt door de engelenkoren. Om dan het lied van Mozes en het Lam eeuwig te mogen zingen tot de verheerlijking van de drie-enige God.

Ook de engel Gabriël ziet het zalig heilgeheim. Hij daalt hier af van de hemel. Daalt af in dit tranendal. In dit dal van dorre doodsbeenderen, waarin het hele Adams geslacht gevonden wordt, verzonken in de dood. Daarin is zijn naam reeds tot een teken, want zijn naam betekent: "God is de Held." God is de Held, Die verlossingen werkt in het midden van Jakob en heil in Israël. Verlossingen door Zijn lieve Zoon Jezus, Die Hij uit Zijn liefdearmen heeft overgegeven in deze put van ellende.

Om u, volk des Heeren, uit de diepte uwer nood, eeuwig te kunnen vrijmaken. Hij is nedergedaald en heeft onze natuur uit de maagd Maria aangenomen, ons vlees en bloed, om ons in alles gelijk te worden, uitgenomen de zonde. Hij is van de Vader overgegeven in de nood en de dood der Zijnen, om te redden en te verlossen. En een gevallen volk, meegesleurd in Adams val, van onder de vloek op te heffen en eeuwig vrij te maken. Hij gebiedt de verlossingen Jakobs en het heil van Israël.

Naast Michaël is Gabriël de enige met name genoemde engel in de Bijbel. Hij is de verkondiger van goede boodschap, zoals wij hem vinden bij Daniël - in Daniël 9 - om hem het gezicht te openbaren, hetwelk Daniël gegeven is, wat betreft de 70 jaarweken, waarin reeds de profetie gevonden wordt, aangaande dit heil. Maar ook zoals hij verschenen is aan Zacharias in de tempel en zoals hij hier verschijnt aan Maria te Nazareth.

Bij de engel Michaël, de tweede dus die in de Bijbel ons met name genoemd wordt, treedt altijd de gerechtigheid Gods op de voorgrond. Maar bij Gabriël altijd de genade des Heeren. En daarom mag Gabriël *een evangelist des hemels* genoemd worden.

En de gedachte is wel, dat Gabriel een ongeschapen engel zou zijn. Hij wordt gehouden voor de Heilige Geest, terwijl Michaël als de Zoon wordt voorgesteld. Dit

gevoelen is wel geleerd door Holtius, door Lampe en door de beide Van den Honert's, maar krachtig weerlegd door de godgeleerden à Marck, Witsius, de Moor en nog anderen. Het zij ons dan ook genoeg, om in deze hun gedachtegang te delen en Gabriël te zien, als een geschapen engel van God.

En deze Gabriël moest naar Galiléa gaan. Dat was het noordelijke deel van Israël. Het Galiléa der volken genoemd, omdat hier zeer veel heidense volken in de vermenging met de Joden leefden. En omdat de Joden in de minderheid waren, waren ze verachtelijk bij de Farizeeën en de Schriftgeleerden in Judea. Ook omdat deze schare de wet niet kende en nog in vermenging met heidense gewoontes leefde.

Maar zij is ook het land, waarvan de profetie is uitgesproken, dat het land, dat in duisternis gezeten is een groot licht zal zien. Naar Nazareth in Galiléa is de zending des engels om de boodschap des heils te doen horen. Een kleine stad in Galiléa, die ons nergens in het oude testament vermeld staat. Die gelegen is in een bekoorlijk bergdal en vanaf de berg een schoon uitzicht geeft. Daar zal het wonder, dat God werkt, plaatsvinden.

Boven de poorte Sions vinden wij geschreven: "Vader, Ik dank U, dat Gij dit voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, maar hebt het de kinderkens geopenbaard." O, wondervol heilgeheim: de hemel ontsloten en een hemelbode nedergedaald om aan te kondigen de ontvangenis en de geboorte van de Heiland.

2. En aan wie wordt het aangekondigd?

De engel wordt gezonden tot een maagd, "die ondertrouwd was met een man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids, en de naam der maagd was Maria." Een maagd, die wel ondertrouwd was, maar niet getrouwd. Zij was wel als een toekomstige vrouw verbonden en toegezegd.

De Heere zal Maria, als vrouw aan Jozef toevoegen. Jozef moet straks wel overwonnen en uitgewonnen worden, want de Heere zal wat nieuws op aarde scheppen. De vrouw zal de man omvangen. O, wondervol heilgeheim, wat de Heere Zelf door de engel in een droom aan Jozef bekendmaakte, toen Jozef heimelijk het plan had opgevat om Maria stillekens te gaan verlaten. Het woord des engels tot Jozef was: "Wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen, want hetgeen in haar is, dat is uit de Heilige Geest. Zij zal een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten JEZUS, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hunne zonden."

En de naam der maagd was Maria, wier naam betekent: "bedroefde van geest." Een naam, die ze bij de geboorte ontvangen had van teleurgestelde ouders, die op een zoon gehoopt hadden, en zie, het was een dochter. Dat was een teleurstelling voor de oudtestamentische ouders, die altijd op mannelijk zaad hoopten, in verband met het beloofde zaad. Maar wat verstaat een mens ervan, dat het beloofde vrouwenzaad niet door toedoen eens mans, maar alleen door de wil Gods geboren wordt? Tot troost van Zijn volk heeft God reeds gesproken: "Zie een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en Gij zult Zijn Naam heten: Immanuël." Die maagd zal zijn: Maria.

O, wondere verkiezing. Immers, onder al de dochteren van Eva kon er maar één verkoren worden tot moeder van onze Heere Jezus Christus. Om haar bloed te geven voor Zijn menselijke natuur.

En die ene is Maria, de begenadigde onder de vrouwen. Die genade kwam haar toe uit vrij ontfermen. Maar die genade zou haar ook drukken, zoals geen van Adams dochteren. Mocht zij uit genade de moeder zijn van de beloofde Zaligmaker, straks zal aan haar vervuld worden: "Een zwaard zal door uw ziel gaan," als haar Kind, het heilige Kind Jezus, ook van dat moederhart zal losgesneden worden, om geofferd te worden op Golgótha, tot een losprijs voor de schuld Zijns volks, ook voor Maria, Zijn

moeder. Het is verkiezende liefde, en verkiezende liefde is altijd de dood voor ons vlees. Dat maakt ons nooit hovaardig, maar het leert ons wat het zeggen wil er geen raad mee te weten. En dan is er toch een volk in ons midden, dat het mag verstaan en mag uitroepen: "Heere waarom, waarom heb ik genade in Uw ogen gevonden? Waarom was 't op mij gemunt Heere, daar zovelen gaan verloren?" Met genade geen raad te weten, omdat ze het niet waardig zijn. Ze kunnen het niet verklaren, noch doorgronden. Het brengt hen alleen tot verwondering en eeuwige aanbidding. Want het is van de Heere en dit trekt tot de hemel, waar ze Hem eeuwig zullen aanschouwen, Die hen verkoren heeft, Gode tot heerlijkheid. En dat alleen uit verkiezing. "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde." Ik heb u zo liefgehad, dat Ik Mijn Eniggeborene gegeven heb.

Die door de hand des onrechtvaardigen aan het kruis is geklonken, in uw plaats, om onder te gaan in de golven van Gods toorn. En Hij geworsteld heeft in de benauwdheid Zijner ziel. Maar Overwinnaar is geworden, om u eeuwig tijd te geven, nee, geen tijd, volk, maar de eeuwigheid, om het wonder te mogen aanschouwen van verkiezende genade. Tijd om te leren verstaan, het niet te kunnen bevatten en er zelf minder door te worden, opdat Hij alléén zou mogen overblijven.

Maria is reeds ondertrouwd en nu op weg om niet langer maagd te zijn. Dan is het des Heeren tijd en zal zij naar het voornemen des Heeren geleid worden. De mens overlegt zijn weg, maar God bestiert zijn gang. Het is een wonderlijk welbehagen, dat zich openbaart in Maria's leven, verkoren door genade, en bijzonder verkoren uit Eva's dochters, om de moeder des Heeren te zijn. Opdat nu worde uitgeroepen het jaar der verlostens des Heeren. Eindelijk. En toch precies op tijd.

De Heere wist Nazareth te vinden. De werkplaats van Jozef, en die geringe, verachte maagd Maria, die geen aardse, noch koninklijke heerlijkheid meer kende, noch bezat. Toch is zij uit het geslacht van David, wier erfenis is vastgemaakt in Davids grote Zoon, zodat ook straks Maria mag spreken: "De snoeren zijn mij gevallen in liefelijke plaatsen, en een schone erfenis is mij geworden." Zij treedt uit het donker der wereldhistorie in het licht van de verkiezende liefde Gods. En alleen daaruit rijst haar blijdschap op, waarin Christus' ganse kerk verrijst.

Verheug u daarop, volk, dat uw namen geschreven zijn in het boek des levens. Dat is bij God bekend, gelijk Maria bij God bekend was.

Dat mag straks haar mond vervullen en wij met haar, als wij willen instemmen met haar lofstem, de Lofzang van Maria en daarvan het eerste vers:

*Mijn ziel verheft Gods eer;
Mijn geest mag blij den Heer'
Mijn Zaligmaker noemen,
Die, in haar lagen staat,
Zijn dienstmaagd niet versmaadt,
Maar van Zijn gunst doet roemen.*

"En in de zesde maand werd de engel Gabriël van God gezonden naar een stad in Galiléa, genaamd Nazareth; Tot een maagd, die ondertrouwd was met een man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids; en de naam der maagd was Maria."

O, de Heere weet Nazareth te vinden, Hij weet Maria te vinden. Er is geen plek, waar wij voor God verborgen kunnen zijn, wanneer wij het kwade doen. Zul je dat bedenken kinderen, jongens en meisjes? Er is geen plek bedekt voor Gods alwetendheid, waar Hij ons niet zien kan en niet weet, dat wij kwaad bedrijven.

Er is voor God ook geen plek verborgen om tot ons te komen. Om genade te bewijzen

aan één, die alles heeft doorgebracht in de zonde. Die, wanneer God in 't recht zou treden en gadeslaan onze ongerechtigheden, voor eeuwig zou zijn weggestoten. Wij zijn niet waardig de voetbank Zijner heilige voeten te betreden, vooral wanneer enig licht valt op het spoor dat wij getrokken hebben vanaf het paradijs, vanaf het uur onzer geboorte en in het leven, dat we geleefd hebben. Waarover God bezoeking zal doen en ons voor eeuwig zal moeten verwerpen.

Er is geen plek voor Hem verborgen. Dat weten we toch, volk des Heeren. Hij ging door genade ons voor, Hij riep ons, wij konden ons voor Hem niet verbergen en al onze zonden werden gesteld in het licht van Zijn aanschijn. De kloof door de zonde geslagen, en de scheiding tussen God en onze ziel moest doorleefd worden. Hoewel Zijn voeten ruisende waren om het goede te boodschappen. "Ik heb geen lust in uw dood, maar daarin, dat gij zult leven."

Hij heeft u, o volk, om uw onmacht en schandelijkheid te doen kennen, laten worstelen tot geen kracht meer in u over was. Toen heeft Hij Zijn kracht geopenbaard. Ik heb Mijn Zoon gegeven, Ik heb Mijn Eniggeborene gezonden, want Ik had geen lust in uw dood, maar daarin, dat u u zou bekeren en leven.

O volk, buigt dan aan Zijn voeten. Hier reeds in verwondering, om het eeuwig te bewonderen, wat God u geschonken heeft: "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft." Ach, en dan stuurt de Heere Zijn boodschappers naar het juiste adres. Hij kent het en Hij schrijft het op de brieven, die Hij stuurt. Met naam en toenaam, met het huisnummer, ja tot het vertrek waar wij ons ophouden. Hij vindt ons. Want Hij zoekt en Hij vindt. Hij is nabij, ook als de tijden donker zijn en vreze onze ziel vervult.

Het verlaten van Gods woord op alle terreinen, het verlaten van Gods wet, zodat soms hete tranen moeten worden geschreid. Want in het voorhof Gods mag Gods volk het Hem voorleggen. Daar staat een engel, die voor God staat, om de boodschappen over te brengen. Het is door Zijn Geest, als men Gods Woord mag preken. Hij zendt Zijn woord en het keert niet ledig tot Hem weer. Hij vindt, hetgeen dat verloren is en Hij brengt het in die enige Zaligmaker weer, tot eeuwige behoudenis.

Och volk, zeg daarom nooit: "Mijn weg is voor de Heere verborgen en Hij weet niet van mijn plaats en weet niet van mijn strijd." Nee, Hij weet waar gij woont; daar, waar de troon van de satan is. Hij staat Zijn kinderen terzijde in hun strijd, in hun vermoeienis. Want Hij is onze kracht. Hij legt Zijn kind als een schaap op Zijn schouders. En dan gaat het wel menigmaal door de weg van de verlorenheid, maar, opdat het terug zal gaan naar de behoudenis. Waar ons soms wel huilende wolven verschrikken, en zo menig rover en doodslager ons leven belaagt. Maar Hij is ons leven. Laten wij dan sterven, opdat Christus leeft. Hij moet wassen, en ik minder worden. In dat onbevattelijke wonder, in de nederdaling in Bethlehems stal sterkt Hij de Zijnen, als zij door droefheid kwijnen.

Hij sterkt ze in hun verwachting, waarin Hij spreekt: "Zie, Ik kom." En de Heere is een Waarmaker van Zijn woord. Gods kerk belijdt het met ootmoed, ontroering en aanbidding: "Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond." De verborgenheid der Godzaligheid is groot: God geopenbaard in het vlees, gerechtvaardigd in de Geest, gepredikt in de wereld en opgenomen in heerlijkheid.

Ons oog richt zich in de adventsverwachting naar boven, waar ver boven wolken en boven lucht, boven zon, maan en sterren, mijn Koning is en 's Vaders troon. Vanwaar Hij komen zal om eeuwige gerechtigheid te verkondigen, om u eeuwig vrij te maken. Uw weg zal niet te lang zijn, er zal geen zucht te veel gezocht worden, er zal geen traan te veel vallen. Hij zal uw kruis hier doen eindigen. Dan zult u mogen ingaan om

Hem, vanuit het wonder der kribbe, eeuwig op Zijn troon te aanschouwen en de kroon te werpen aan de voeten van het Lam.

Ja, wij horen reeds het ruisen Zijner voetstappen en de Maranatha-tekenen, want Hij komt. En het doe, o heilbegerige zielen, uw harten zwellen in verlangen: "Kom Heere Jezus, kom haastiglijk." Opdat Hij vrijmake, dat gebonden is, en het leven schenke. Hetgeen dat gerechtvaardigd is rechtvaardigen, hetgeen dat geheiligd is heiligen, in eeuwige heerlijkheid. Medereizigers naar de eeuwigheid. Ik heb niet veel woorden voor u. Maar dat het Woord Gods met u mee mag gaan.

Wat is uw adventsverwachting in de weken, dat u het nog mag beleven om advent te kennen? O, dat God ons dan leerde kennen: onze zonde en schuld, want daardoor alleen zal plaats gemaakt worden voor Hem, Die in de schuld Zijns volks getreden is, en de Borg, de Middelaar en de Zaligmaker is, Die ons aangekondigd wordt. Daarvoor zal plaats moeten zijn. Dat, als straks aan Maria het geheim mag verklaard en geopenbaard worden, het ook aan uw zielen zou mogen worden toegepast. Daartoe make de Heere Zelf plaats in uw hart en Hij passe het Woord toe door Zijn Geest. Alleen om Jezus' wil. Amen.

Zingen: Psalm 132 vers 10 en 11

*'k Zal Sions, 'k zal der armen spijs
Hier zeeg'nen op de ruimste wijs;
Hier zal Ik, Mijnen Naam ten prijs,
De priesters met Mijn heil bekleên,
En 't volk doen juichen, weltevreên.*

*Daar zal Ik David, door Mijn kracht,
Een hoorn van rijkdom, eer en macht
Doen rijzen uit zijn nageslacht,
'k Heb Mijn gezalften knecht een licht,
Een held're lampe toegericht.*

2. SIMEONS TEMPELZANG DOOR GODS GEEST

Zingen: Psalm 72: 2

Lezen: Lukas 2: 21 - 38

Zingen: Psalm 932: 7 en 8

Zingen: Psalm 130: 3

Zingen: De lofzang van Simeon: 1 en 2

Geliefden,

Het tekstwoord, waar we u in dit uur met de hulp des Heeren een ogenblik bij wensen stil te houden, kunt u opgetekend vinden in het aan u voorgelezen Schriftgedeelte, uit het heilig evangelie naar de beschrijving van Lukas, hoofdstuk 2: 25 t/m 30, waar des Heeren woord aldus luidt:

"En ziet, er was een mens te Jeruzalem, wiens naam was Simeon; en deze mens was rechtvaardig en godvrezende; verwachtende de vertroosting Israëls, en de Heilige Geest was op hem.

En hem was een Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zoude, eer hij den Christus des Heeren zou zien.

En hij kwam door den Geest in den tempel. En als de ouders het Kindeken Jezus inbrachten, om naar de gewoonte der wet met Hem te doen;

Zo nam hij Hetzelve in zijn armen, en loofde God, en zeide:

Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord;

Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien."

Deze tekstwoorden verplaatsen ons in gedachten naar Jeruzalem. Daar in de tempel te Jeruzalem heeft een ontroerende en aangrijpende gebeurtenis plaats, want daar gaat de eeuwige Verbondsgod, Jehova, Zichzelf wegschenken aan een nietige, verloren Adamszoon. En dat alleen in dat heilige Kind Jezus, Dat in Bethlehems stal geboren is.

Daar heeft een ontmoeting plaats tussen een oude van dagen en een Kind van veertig dagen. En toch, van deze oude van dagen geldt het wat Job getuigde, ondanks het feit, dat hij oud geworden is: "Kort van dagen en zat van onrust." Terwijl van dit Kind, Dat nog maar veertig dagen oud is, geldt: "Eer Abraham was, was Ik; Ik was geboren als de afgronden nog niet waren; de fonteynen, vol van water. Toen Hij de hemel bereidde, was Ik daar. Toen Hij een cirkel trok over het vlakke des aardbodems, toen was Ik een voedsterling bij Hem en Ik was Zijne vermaking, ten allen tijde spelende voor Zijn aangezicht."

Veertig dagen zijn voorbijgegaan, nadat het lied in Efratha's velden werd gehoord: "Ere zij God in de hoogste hemelen; vrede op aarde, in de mensen een welbehagen."

De herders, wien de zaligheid in de Zaligmaker Jezus Christus, de Heere, in de stad Davids verkondigd is, zijn gekomen en hebben het Kindeke gevonden, liggende in de kribbe en gewonden in doeken. Ook de wijzen uit het Oosten zijn gekomen en hebben koninklijke schatten aan dat Kind gebracht. Ze hebben Hem in diepe eerbied en verwondering als de Koning der koningen mogen aanbidden.

En ziet, daar zijn nu Jozef en Maria met dit heilige Kind, Maria's Kind, de eeuwige Zoon van God, in de tempel te Jeruzalem. De besnijdenis, welke een huiselijke plechtigheid was, die verricht werd, heeft reeds plaatsgehad naar de inzetting des Heeren en naar de gewoonte der Joden op de achtste dag.

Nu zijn daar Jozef en Maria op de veertigste dag, om hun Kind de Heere te mogen voorstellen. Want al was het, dat dit Kind de grote Losser is, wiens naam is Jezus - want Hij zal Zijn volk zalig maken van hunne zonden - nochtans moest Hij ook Zelf gelost worden. Omdat Hij gekomen was, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij diegenen, die onder de wet waren, zou verlossen.

Plaatsbekledend, schuldovernemend betaamde het Hem alle gerechtigheid te vervullen. En we zeiden: "Hoewel Hij Zelf de Losser was, moest Hij ook Zelf gelost worden," waar Hij immers de Eerstgeborene van Maria was. En waar het naar de wet van Mozes was, dat al wat mannelijk was en wat de baarmoeder opent, dat dat de Heere heilig was en besneden moest worden. En dit geschiedde dan op de veertigste dag in een plechtige voorstelling in de tempel voor het aangezicht des Heeren, waarbij een offer gebracht werd, dat voor de armen des volks was en bestond uit: twee jonge duiven of twee tortelduiven. En omdat Jozef en Maria tot de armen des lands behoorden, hebben ze dit armenoffer gebracht.

Zo vinden wij nu dit heilig Kind Jezus, gebracht in het huis Zijns Vaders.

Doch wie ontmoeten wij daar nog meer in die tempel? Hebt u reeds die oude man opgemerkt, die daar de tempel binnengekomen is? Hij is een mens, wonende te Jeruzalem, wiens naam is Simeon. Bij deze Simeon willen we uw aandacht stilhouden om met u te letten op Simeons tempelzang door Gods Geest, waar hij

1. door Gods Geest geleerd is,
2. Door Gods Geest geoefend en geleid is.

Dan rijst misschien de vraag wel op: "Moeten wij dan van dat heilige Kind Jezus worden afgebracht, dat in de tempel voorgesteld mag worden? Is in Hem niet de ruimste stof tot aanbidding en verwondering?"

O zeker, het is ons niet te doen om u van dit heilige Kind af te leiden, maar om u daar juist heen te leiden. Want alles wat van deze Simeon vermeld staat, predikt ons de heerlijkheid Gods in dit Kindeke Jezus. Hier is het: in de knecht ziet u de Meester en in het schaap vindt u de Herder en zo ook alleen zult u Gods volk mogen zien en zult u niet het spoor bijster raken om de christen op de voorgrond te stellen, maar zult u de Christus mogen vinden, Die Zich alleen verheerlijkt door Zijn Geest in het leven van Zijn kerk.

Want wilt u Jezus zien, Hij staat midden onder u in het gewaad van het evangelie. En wilt u Zijn gangen opmerken? Zet u dan veel neder onder de gesprekken van Gods lieve volk. Daar kunt u Jezus vinden. Daar houdt Hij Zijn wandeling.

Daar is Hij de Profeet, Die onderwijst, als dat volk neerzit aan Zijn voeten gelijk een Maria om onderwezen te worden. Daar vindt u Hem als de Priester, Die daar verzoenende is hun zonde en schuld en aller afwijking.

Hij is de Koning, Die hen regeert en beschermt, Die hen alle dingen toeschikt, die ze in dit leven nodig hebben, want Hij heeft maar te spreken en het is er en te gebieden en het staat er.

Hij regeert. Hij heerst eeuwig als Koning. Het is zalig als wij ons onder Zijn leiding hebben overgegeven. Dan zullen wij niet dwalen; dan zullen wij in de duisternis niet wandelen, want Christus getuigt: "Zo iemand Mij volgt, die zal in de duisternis niet wandelen."

En zie, zo vinden we Hem ook hier getekend in het leven van deze oude Simeon.

"En ziet, daar was een mens..." staat er. Een mens, dat wil wat zeggen. Dat wil zeggen: een beelddrager van God. Zo was de mens immers voortgekomen! Hij was

geschapen naar het beeld en de gelijkenis zijns Scheppers. Maar "een mens" zegt ons nu ook: een verwoester. Eén die alles verwoest heeft en voor wie alles verwoest is. Die de hemel door de zonde gesloten heeft. Die God uit zijn leven heeft uitgebannen en die daar maar voortdooft als in een huilende wildernis. Een wereld, die van God vervreemd is, waarover we verwonderd moeten zijn en zeggen: "Regeert God dat nog? En houdt God dat nog vast? Het is immers niet anders dan oorlog, verwoesten en strijden, moorden en diefstal?"

Ja, en nochtans heeft God die wereld niet losgelaten. Maar alle verwoesting, die erop is, die is niet van God, maar die is van de mens, waar de mens alzo verdorven is.

Het wil wat zeggen, mens te zijn. Dat wil zeggen, dat onze afkomst heerlijk was, want we waren goed en recht uit Gods hand voortgekomen. Maar het wil ook zeggen, dat ons heden ellendig is. Ellendig, dat wil zeggen: uitlandig. We zijn uit het land der gemeenschap Gods gebannen; uit het paradijs en we dolen als vreemdelingen voort, al menen we, dat we hier thuis zijn.

En onze toekomst is aller-bedroevendst, waar we allen reizigers zijn naar een allesbeslissende eeuwigheid. Want dit leven is maar een ogenblik. Al wordt u zeventig, al wordt u tachtig of honderd jaar, dan nog wordt het snellijk afgesneên, zegt Gods Woord, en wij vliegen daarheen. Dan zullen we God ontmoeten, en dan geen Borg voor onze schuld en geen God voor ons hart te kennen! Dan zullen al onze goede hoedanigheden ons niet kunnen bedekken voor een heilig en rechtvaardig God. Want het zal niet over vroomheid lopen; het zal over rechtvaardigheid lopen; het zal over Gods vreze gaan, geliefden!

Dat onderscheid mag ons ook duidelijk getekend worden in het leven van deze oude Simeon. "Daar was een mens te Jeruzalem." Een mens, zo we u tekenden, die aan de verdoemenis onderworpen is, vanwege de zonde.

En toch een mens, waarvan meer geldt, namelijk één, die daar ook verklaard lag in het boek der levenden, omdat hij verklaard lag in het eeuwig welbehagen Gods des Vaders, in de verkiezende liefde. Die daar besloten lag in het verbond der genade, dat van eeuwigheid is, waarin God gedachten des vredes en niet des kwaads gekoesterd heeft. Om nog uit dat diepgevallen Adamsgeslacht de Zijnen, die met name bij God bekend waren, te trekken en genade te bewijzen.

Dat welbehagen, waarvan de engelen in Efratha's velden gezongen hebben: "In de mensen een welbehagen," en waarvan de dichter getuigt: "Welgelukzalig is de mens, die Gij doet naderen uit al dit aards gedruis en Uw heilstem doet horen, ja wonen in Uw huis."

Ach, er is een volk, dat wel in de wereld, maar niet van de wereld is. Dat volk konden ze in de tijd wel op de brandstapels verbranden, maar ze kunnen dat volk niet uitroeien, want dat volk heeft een eeuwig domicilie in de hemel liggen. Het heeft een levende, gekochte en betaalde ziel, die gereinigd is in het bloed van Christus. Die ziel gaat ten hemel in, zodra ze hier de adem uitblazen. Daar zullen ze eeuwig voor de troon zijn om God de Vader en het Lam de eeuwige eer en de aanbidding toe te brengen: "Gij hebt ons Code gekocht met Uw dierbaar bloed!"

En zulk een mens was die Simeon. Hoe weet u dat? Dat zegt ons geen mens, maar dat zegt ons God door het getuigenis van de Heilige Geest, dat ons hier opgetekend mag staan: "en deze mens was rechtvaardig en godvrezende."

En dat getuigenis geeft God: rechtvaardig. En dan niet een rechtvaardigheid, zoals de Farizeeër en de vrome Joden wel zochten in eigengerechtigheid en de vrome mens nu nog zoekt om maar heimelijk op te steunen; om maar rechtvaardig voor God te zijn.

Nee, zulk een rechtvaardigheid is er niet; die kan bij God niet bestaan.

In Christus was hij rechtvaardig, Die voor hem gekomen was om al de gemaakte schuld te verzoenen en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen. Dat was niet zo maar een verborgenheid; niet zo maar een visioen, waarin hij geloofde. Nee, dat kwam openbaar in zijn leven, in zijn handelen en in zijn wandelen, waarin hij velen tot beschaming zal geweest zijn.

Waarin kwam dat uit? Zijn wandel was met God, niet verwachtende de dingen, die van de aarde zijn, maar de dingen, die van de hemel zijn. Dat volk komt in de spraak openbaar. Dat hebben ze zelf niet gedaan. Dat heeft God gedaan, dat ze mogen uitzien naar de verlossing en vertroosting Israëls. Naar dat leven, in het óndergaan van de zondaar.

Zo mocht het ook zijn bij deze Simeon. Simeon was ook geen Antinomiaan, die zei: "Laat ons maar zondigen en laat ons maar voortleven, want hoe meer zonden we hebben, hoe meer dat de genade is."

Nee, daar wordt getuigenis van gegeven: hij was godvrezende. En wat wil dat "godvrezende" zeggen? Dat wil zeggen: wijkende van het kwade. Want de vreze Gods trekt alleen naar God toe en kan alleen maar in het heilige leven en de vreze Gods bewaart ons van de zonde, maar genade niet. De genade alléén doet nog menigmaal struikelen. O, welk een getuigenis wordt er van deze Simeon gegeven! De vreze des Heeren was in zijn hart.

Dat is geen vrucht uit eigen hart. Dat is onmogelijk. Die boom is ten enenmale onvruchtbaar en wel tweemaal verstorven. Maar het kan alleen vrucht zijn van de vernieuwing des Heiligen Geestes.

Wel kunnen tormenten van de vorst der duisternis de ziel soms kwellen! Daar heeft een vroom en godsdienstig mens geen last van. Die kan aanstonds naar het woord der belofte grijpen.

Maar er is ook een volk, dat door geen mensen geholpen kan worden. Dat kan alleen maar vertroost zijn als God spreekt: "Ik, Ik ben uw heil alleen."

Zo was het bij die oude Simeon ook, want er staat: "Hij was verwachtende de vertroosting Israëls."

Wat een tegenstelling met de verwachting, die de Joden en de Farizeeën koesterden, want die hadden ook een Messiasverwachting. Die verwachtten een Messias, die het koninkrijk weer zou oprichten.

De vrome Joden en de Farizeeën kenden geen geestelijke gebondenheid en daarom verlangden ze ook niet naar een geestelijke vrijmaking. Ze hadden nog wel de wet van Mozes, maar ze verstonden die niet. De zonde was hun niet tot zonde. Ze waren rijk. Ze waren immers Abrahams zaad en daarom kinderen van de belofte. God zou die toch straks wel vervullen, en daarop zagen ze.

Het was alleen de ellende, die hen dadelijk drukte, maar niet de ellende, die gekend wordt, zoals Gods Geest ze ontdekt in het hart van al degenen, die een geestelijke gebondenheid leren kennen in de zonden en in de banden van de dood. Maar deze Simeon, en met hem nog zoveel anderen, die de vertroosting Israëls verwachtten, hadden het anders leren verstaan. Die hadden leren verstaan, dat de zonde de bron en oorzaak van alle ellende is.

En die leren belijden naar de mond der waarheid: "Ik ben vanwege al mijn zonden, die mij wonden, vol van kommer en verdriet." Dat ze als ongetroosten menigmaal uitroepen:

*Help ons, barmhartig HEER,
Uw groten Naam ter eer;*

*Uw trouw koom' ons te stade;
Verzoen de zware schuld,
Die ons met schrik vervult;
Bewijs ons eens genade.*

Zij kunnen met de wereld niet meer mee. Er zijn er zoveel in onze tijd, die de knieën buigen en om genade smeken, maar ze zijn zo weer in de tenten der ijdelheid.

Bij Simeon was dat anders. Simeon was door Gods Geest geleerd, maar dat niet alleen, hij is ook ten tweede

2. Door Gods Geest geoefend en geleid.

Want deze Simeon was ook een profeet. Nee, geen authentiek profeet. Dat wil zeggen: geen profeet, die dadelijk in een ambt stond en dadelijk een ambt vervulde. Maar wij lezen toch: "De Heilige Geest was op hem." En dan moet u erop letten, dat er staat: "De Heilige Geest was op hem." Er staat niet: "in hem." Was dan de Heilige Geest niet in hem?

Jazeker. Waar zou anders die vreze en Godsvrucht vandaan gekomen zijn, want het is alleen de Geest Gods, Die de zondaar van dood levend maakt, die hem vernieuwt, die de kinderlijke Godsvreze verwekt.

Nee, dit heeft wat anders te zeggen. Er staat, dat de Heilige Geest óp hem was en dan hebben we dat te verstaan als de geest der profetie. Die was oud-testamentisch nog zeer spaarzaam. Oud-testamentisch was het volk van Israël geheel afhankelijk van het woord der profetie, zodat de Heere van ogenblik tot ogenblik die geest der profetie op Zijn profeten, die Hij daartoe riep, liet rusten, terwijl dat nieuw-testamentisch geheel veranderd is.

Want nu is die geest der profetie als een vrucht van de verhoging van Christus niet alleen meer op Zijn kerk, maar ook in Zijn kerk komen wonen. Dat is het Pinksterwonder: de uitstorting van die Geest. Nu is het zo, dat het volk niet meer afhankelijk is van de geest der profetie, zoals het dat oud-testamentisch was. Maar Simeon leefde nog oud-testamentisch en was nog afhankelijk van het woord der profetie.

Nu was Simeon bijzonder bevoorrecht, omdat wij van hem lezen, dat "de Geest Gods op hem was, en dat Gods Geest hem een Goddelijke openbaring gedaan had, dat hij de dood niet zien zou, eer hij de Christus zou zien."

Die openbaring van God aan hem was dus in een belofte geschonken, dat hij niet eerder zou sterven, voor en aler hij de beloofde Messias zou aanschouwen.

Dat was het leven, dat hij had, levende op de belofte Gods, gegeven aan de vaderen, aan Abraham, Izak en Jakob, hetwelk door de mond der profeten gesproken was, dat het volk, dat in duisternis wandelde een groot Licht zou zien. Hij mocht werkzaam zijn door Gods Geest met dat beloofde woord van God. En daarin strekte de hand des geloofs zich uit naar de vervulling, naarmate hij de tekenen zag, die voorspeld waren. En wat moeten we nu dan vaak zeggen: "Wat is Gods kerk in het donker aangaande de komst van Christus!" En dat, terwijl de tekenen verschijnen, dat Zijn komst aanstaande is.

Ook toen Christus in het vlees verscheen, waren allerwegen de tekenen zichtbaar van de vervulling, maar het oog moest ervoor ontsloten worden en dat mocht die oude Simeon krijgen. En daaruit werd in hem een adventsgebed geboren. Zeker, ook de vaderen - denk aan Abraham, Izak en Jakob - hebben dat verwachtende leven gekend. Zij hebben door het geloof uitgezien naar de dag en de komst van Christus. Was het Jakob niet, die op zijn sterfbed uitriep: "Op Uw zaligheid wacht ik, o Heere?" En toch

geldt het van hen allen, hetgeen wij lezen: "Deze allen zijn in het geloof gestorven, de belofte niet verkregen hebbende." Maar van verre aanschouwd.

Diezelfde begeerte kende ook Simeon, biddende: 'Heere, wanneer zal die tijd komen?' Zoals oud-Israël wel placht te bidden bij monde van de profeten: "Och, of Gij de hemelen scheurdet en of Gij nederkwaamt." Zo mocht zijn hart met deze belofte vervuld zijn, te sterker naarmate het tijdstip der vervulling aanbrak en hij de tekenen rondom zich zag, dat de tijd haast genaakte, en God Zijn woord zou vervullen. Daarin is hij uitgedreven in een gebedsworsteling. En dat gebed heeft God verhoord.

Als antwoord op dat gebed heeft God hem de belofte gegeven, "dat hij de dood niet zien zou eer hij de Christus des Heeren zou aanschouwen."

Deze belofte, die hij ontving, deed hem te meer werkzaam zijn. Daarin is hij ook geoefend door Gods Geest. Onder alles zal hij beproefd zijn geworden, want hij was immers al oud? Wat zal zijn ziel menigmaal bestreden zijn!

Want dat is het, wat in het leven van Gods kerk geleerd wordt. Niet alleen. door Gods Geest geleerd, maar ook geoefend. Opdat alléén God aan Zijn eer komt.

Dan mogen ze zalig vervuld zijn, als de belofte levendig aan hun hart verklaard wordt.

Dan gaan ze zingen, waarvan we samen willen gaan zingen uit psalm 130 vers 3

*Ik blijf den HEER verwachten;
Mijn ziel wacht ongestoord;
Ik hoop, in al mijn klachten,
Op Zijn onfeilbaar woord;
Mijn ziel, vol angst en zorgen,
Wacht sterker op den HEER,
Dan wachters op den morgen;
Den morgen, ach, wanneer?*

Die morgen komt voor al dat uitziende volk. Die is ook voor Simeon gekomen. Die is voor de herders gekomen. Die is voor Maria gekomen. Daar zal er niet eentje van gemist worden, want Hij zal Zijn woord vervullen. Maar dan wordt hier wel menigmaal ingestemd: "Ach, wanneer komt die dag?" Maar die dag komt. De Heere betoont Zijn welbehagen aan hen, die nederig naar Hem vragen; maar op Zijn tijd vervult Hij het.

Zijn hier van diegenen, die zeggen: "Zou het voor mij nog kunnen? Zou er voor mij nog een morgen aanbreken van verlossing? Ja, die zal aanbreken, maar op Gods tijd.

Daarin is ook Simeon geleerd en geoefend, maar ook geleid door Gods Geest. Hij komt onverwachts. Dan komt Hij zonder dat ze het zelf kunnen begrijpen. Dan is het zo eenvoudig, want dan is het de Geest Gods, Die leidt.

Zo werd ook een Simeon gedreven die morgen, dat hij naar de tempel moest gaan. Waarom weet hij niet.

En als hij in de tempel komt, dan heeft alles zijn gewone gang. De priesters en leviëten zijn bezig en er zijn vele ouders, die hun kind komen voorstellen aan de Heere, zoals dit gebruikelijk is. Niets wijst er op de vervulling van het woord der belofte, totdat daar Jozef en Maria binnenkomen met hun heilig Kind, Jezus.

Maar ach, wie let op hen? Wie ziet in dat eenvoudige Kind, van arme ouders, nu de Koning der koningen? Wie ziet in dat Kind, dat uiterlijk niets onderscheidt van alle andere kinderen, die daar gebracht worden, de Losser Israëls?

Er is geen priester, die Hem tegemoet treedt en er is geen leviet, die Hem maar een

blik waardig keurt. Ongemerkt komt de Zoon in het huis van Zijn Vader en Hij zou er even geruisloos weer uitgegaan zijn, had God het niet anders beschikt. Maar daar gebeurt het, met terzijdestelling van heel de ambtelijke bediening. Want God heeft ons niet nodig.

Dan komt Simeon naar voren en neemt dat Kind van Maria in zijn armen. Daar wordt zijn oog verlicht, om in dat hulpeloze Kindeke, zijn God en Verlosser te mogen zien. Er daalt hemels licht in zijn ziel en zijn ogen zoeken de Heere daar, waar de Vader Zijn Zoon gegeven heeft. Eeuwigheidslicht bestraalt zijn aangezicht en eeuwig leven vervult zijn ziel, zodat zijn lofzang door de gewelven der tempel heenklinkt: "Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien!" Daar heeft hij de zaligheid gezien; de Zaligmaker, ook voor hem.

Kunt u het bevatten, wat het voor die oude Simeon geweest is? Daar heeft hij de kracht vernieuwd. Daar is hij opgenomen als met arendsvleugelen. Daar mocht hij de hemel als geopend zien, want daar was het Godsgeschenk: de Zaligmaker, van de Vader gegeven.

Ons woord is maar arm, maar dat moet persoonlijk doorleefd worden om iets te verstaan van de vervulling van de belofte Gods. Dat we ons dan aan dat woord mochten toetsen. Die enige Zaligmaker wordt ons nu nog gepredikt. Hij zal Zijn volk zaligmaken. Hij roept en nodigt nog: "Komt herwaarts tot Mij" en "Die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen." Een Zaligmaker, Die getuigt: "Wie dorst heeft, die kome en die neme het water des levens om niet." Zoudt gij een plaats bij Hem begeren, gij zoudt ze vinden, zo gij uw ziel maar voor Hem uitstortte in al uw noden. Dan is er niet één zondaar te slecht.

Hier is een zaligheid voor mensen, die geen zaligheid meer verdiend hebben; voor mensen, die de zaligheid in zichzelf verworpen hebben. Hier is zaligheid in de Zaligmaker, Die gegeven is om niet. Zoudt u Hem dan nog langer afwijzen? Buig dan uw knieën en zeg: "Heere, ik ben schuldig en ik heb niets anders verdiend dan de dood. O God, ik heb geen zaligheid in mezelf." Opdat Hij die zaligheid aan u zou openbaren; opdat u met Simeon zou mogen leren zeggen: "Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien." Genade is op Zijn lippen uitgestort. Weet het dan.

Hij is niet alleen een gewillige Zaligmaker, maar Hij is ook een gebiedende Zaligmaker. "Want dit is Zijn gebod" zegt Johannes, "dat gij gelooft in Zijn naam."

En wee diegene, die niet gelooft. Die zullen het straks horen: brengt ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood, allen die niet gewild hebben dat Ik Koning over hen zijn zou." Nu is er nog het aanbod der genade. Wat zal het eenmaal zijn als u komt voor de poorten der eeuwigheid en geen acht geslagen hebt op zo'n grote zaligheid. Dan zult u zich niet kunnen verschuilen en zeggen: "Er stond toch geschreven: Niemand komt tot Mij, tenzij door de Vader, die Mij gezonden heeft?"

"Hij heeft een gewillig volk op de dag Zijner heirkraft." Maar die niet gewild hebben zullen het oordeel ontvangen.

Daarom, denkt u misschien: "Ja, het is waar; ik moest er toch meer mee bezig zijn; ik zal straks mijn knieën eens buigen als ik thuis kom."

Doe het dan. Vraag dan maar: "Heere, wilt U me Zelf vasthouden, want ik doe niet anders dan U vergeten."

De wereld lokt, jongens en meisjes. Velen zeggen: "Je moet nog wat pret en plezier hebben, want je bent nog jong. Je moet nog van het leven genieten. Het leven staat nog voor je. Wat zou je hier op de wereld moeten doen? Wat een bedriegelijke leugen,

je bedriegt je voor de eeuwigheid. Het zal ontdekt worden als de dood komt, dan zul je zien, dat je je vergist en het alleen van de wereld verwacht hebt. Het leven kan elk ogenblik afgesneden worden en dan is er geen wederkeer mogelijk.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid, wat we u raden mogen; het gaat niet om uw goud of zilver; het gaat niet om uw schatten en om uw huis; het gaat om uw kostelijke, onsterfelijke ziel op reis naar de eeuwigheid, het kan geen uitstel lijden, want Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.

Je hoeft niet te wachten tot je oud bent, kinderen; je kunt Hem nu vinden. Hoe jong of u ook zijt. Jezus roept nog: "Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet, want dezulken is het koninkrijk der hemelen." Jongens en meisjes, Hij roept het nog: "Mijn zoon en mijn dochter, geef Mij uw hart. Zoek eerst het koninkrijk Gods en alle andere dingen zullen u toegeworpen worden." Dan behoef je echt geen gebrek te hebben. Dan moet je maar eens bij dat volk van God gaan luisteren. Ik kan het je zo van harte aanbevelen. Het wordt zo weinig meer gehoord in deze tijd.

Maar de getuigenissen van de hemel zijn er nog, dat God voor Zijn kerk zorgt voor ziel en lichaam beide, voor tijd en eeuwigheid. Dan komen ze niets tekort. Dan mogen ze in velerlei vreze geweest zijn, maar dan vervult Hij al hun noden en worden ze geplaatst naast prinses en naast wereldgroten.

Hebt u dan ooit een God gezien gelijk onze God? Die God, Die verhoogd is en die nochtans zo laag neerbuigt, dat Hij nog bemoeienissen maakt met de mensenkinderen. De Heere zegt: "Aanziet dat grassprietje nu maar eens, waar je overheen loopt en wat je niet telt. Dat heb Ik laten groeien en bekleed met heerlijkheid. Ziet naar de leliën des velds. En Ik zeg u, dat Salomo in al zijn heerlijkheid niet is bekleed geweest als één van deze."

Want uw hemelse Vader zorgt voor u. Dan mag dit uw vertroosting zijn, dat u uw oog alleen maar op Hem mag richten, op dat Kindeke, de Zoon des Vaders, Die Zelf getuigt: "Die Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien." En in Hem hebben we de toegang tot de Heere. En Hij, Die Zijn eniggeboren Zoon ons heeft overgegeven, zal Hij ons dan niet alle dingen met Hem schenken? Ja, Hij zal tijd en eeuwigheid leiden.

En hoe onze weg moge zijn in voor- of tegenspoed, in ziekte of gezondheid, waarin Gods voetstap soms niet wordt opgemerkt; Jezus is aan boord. Hij is de Bootsman. Hij zal veilig geleiden.

Wat het maar tot onderzoek mag leiden, of wij Hem ook kennen en wij ook eenmaal in dat hemelse Jeruzalem Hem mogen aanschouwen, waar geschreven staat: "Eeuwige vrede om niet; alleen om Zijntwil." Want daar zullen ze straks zijn. Niet om zichzelf, maar om het Lam, Dat daar in het midden des troons is, Dat hen straks zal leiden, eeuwig, als de Leidsman aan de fonteinen des heils. Hij zal ze eeuwiglijk verkwikken. Amen.

Zingen: De lofzang van Simeon vers 1 en 2 1

*Zo laat Gij, HEER, Uw knecht,
Naar 't woord, hem toegezegd,
Thans henengaan in vrede;
Nu hij Uw zaligheid,
Zo lang door hem verbeid,
Gezien heeft op zijn bede.*

*Een licht, zo groot, zo schoon,
Gedaald van 's hemels troon,
Straalt volk bij volk in d' ogen;
Terwijl 't het blind gezicht
Van 't heidendom verlicht,
En Isrel zal verhogen.*

3. DE BEGRAFENIS VAN ONZE HEERE JEZUS CHRISTUS

Zingen: Psalm 85: 1 en 4

Lezen: Johannes 19: 17 - 42

Zingen: Psalm 64: 2 en 3

Zingen: Psalm 17: 8

Zingen: Psalm 16: 6

Geliefden,

Het tekstwoord voor deze ure, waar we u een ogenblik bij wensen stil te houden, kunt u opgetekend vinden in het heilig evangelie naar de beschrijving van Lukas, hoofdstuk 23: 49 t/m 54, waar des Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

"En al Zijn bekenden stonden van verre, ook de vrouwen, die Hem tezamen gevolgd waren van Galiléa, en zagen dit aan.

En zie, een man, met name Jozef, zijnde een raadsheer, een goed en rechtvaardig man, (deze had niet mede bewilligd in hun raad en handel) van Arimathéa, een stad der Joden, en die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte; Deze ging tot Pilatus, en begeerde het lichaam van Jezus.

En als hij hetzelfde afgenomen had, wond hij dat in een fijn lijnwaad, en legde het in een graf, in een rots gehouwen, waarin nog nooit iemand gelegd was.

En het was de dag der voorbereiding, en de sabbat kwam aan."

Op deze avond, de avond van Goede Vrijdag, staan we aan liet einde van onze overdenking van het bitter lijden van onze Heere Jezus Christus. Het is voor de laatste maal, dat wij in deze lijdensweken onze blik richten naar Golgótha, de hoofdschedelplaats. De plaats van ontzetting en verbazing, waar de verschrikkelijkste tonelen hebben plaatsgevonden, toen Hij, de Schepper van hemel en aarde, gestorven is. Waar Hij de geest bevolen heeft in de hand Zijns Vaders en het hoofd buigende, de geest gegeven heeft. Zodat hemel en aarde bewogen waren van ontzetting bij het sterven van Gods Zoon. Maar het is ook de plaats van verwondering, omdat daar de Vader Zelf een sluier trok over het aller-bitterste lijden van Zijn Schoot- en Wonderzoon. Drie uren duisternis, waarin Hij geklaagd heeft: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Waar het ten laatste klonk van Zijn gezegende lippen: "Het is volbracht."

Volbracht, al hetgeen Hij Zich reeds van eeuwigheid voorgenomen had. Waartoe Hij Zichzelf Borg gesteld had, om aan al de voorwaarden van het eeuwig verbond der genade te voldoen. Om een weg van recht en gerechtigheid te banen, waarin Gods deugden zouden worden verhoogd en verheerlijkt. Opdat God weer aan Zijn eer en een volk uit loutere genade, aan de zaligheid zou mogen komen.

Hij heeft volbracht, alles wat nodig was, om een volk dat midden in de dood verzonken lag, weer te verlossen en te trekken met de onwederstandelijke kracht des Geestes. Om het weer te herstellen in het volmaakte beeld Gods, waarin de mens geschapen was. In ware kennis, gerechtigheid en heiligheid.

Alles was volbracht bij het sterven van Christus, toen Hij de geest bevolen heeft en die Hij gegeven heeft in de hand Zijns Vaders. Gelijk het de mens gezet is eenmaal te sterven en daarna het oordeel, nochtans had Christus macht om Zijn leven af te leggen en het ook wederom aan te nemen.

Toch zou Hij het niet aanstonds weer aannemen. Nee, eerst zou ook vervuld worden, hetgeen de Heere Jezus Zelf gesproken heeft: "Zoals de profeet Jona, drie dagen en drie nachten in de buik van de vis geweest is, alzo zal ook de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten zijn in het hart der aarde."

Nee, niet om iets aan te brengen, noch om iets te volbrengen. Het was volbracht en alles was aangebracht. Maar omdat Hem niet alleen een profetische, maar ook een priesterlijke bediening gegeven is. Waarin Hij Zichzelf aan God de Vader onstraffelijk heeft opgeofferd. En met één offerande in eeuwigheid heeft volmaakt, degenen die geheiligd worden. Maar ook, opdat Zijn priesterlijke bediening vanuit die offerande, ten nutte van Zijn kerk, zijn voortgang zal hebben. Zelfs door het graf heen. Hij was de Overwinnaar van hel en dood, maar ook van het graf. Dat zou Hij bewijzen, door Zelf in het graf neder te dalen.

Wij zouden dan ook met u stil willen staan bij de begrafenis van onze Heere Jezus Christus, waar we des Heeren begrafenis beschouwen.

1. Tot vervulling der profetie,
2. Tot heiliging van het graf,
3. Tot grootmaking Zijner heerlijkheid.

Als wij thans in gedachten de kruisheuvel Golgótha, één van Calvaria's heuveltoppen, betreden, is het er stil en ledig geworden. De grote schare, die daar de kruisiging van Jezus van Nazareth, de Man van smarten, aanschouwd heeft, heeft reeds deze plaats verlaten. Slechts een enkeling, bijzonder de Romeinse wacht, is nog op de kruisplaats te vinden. De schare is reeds huiswaarts gekeerd. Spottend heeft zij geroepen, staande bij het kruis: "Indien Gij dan waarlijk Gods Zoon zijt, zo kom af van het kruis en verlos Uzelf."

Maar het is niet gebeurd. Hij is gestorven. Hij heeft Zichzelf niet van het kruis verlost. Hij heeft in deze niet bewezen de Zoon van God te zijn. Hij is op een zeer wonderlijke wijze gestorven. Want de aarde beefde en de steenrotsen scheurden, waarin het openbaar gekomen is, dat Zijn geest niet werd genomen, maar dat Hij Zijn geest gegeven heeft. Niet zoals wij, stervelingen, die de geest moeten geven en niet kunnen behouden. Hij gaf de geest.

Maar voor dit alles was het oog van de schare gesloten. Eén ding hebben ze gezien, namelijk, dat Hij gestorven is en dan nog wel die smadelijke, smartelijke en vervloekte kruisdood.

En nu schijnt de overwinning van de satan, van de wereld en van de zonde, volkomen te zijn. Zij hebben Hem in hun banden geslagen, en overweldigd, zelfs door de macht van de dood.

Thans behoeven de schare en de Farizeeën niet langer te zeggen: "Ziet Gij al, dat Gij niet vordert? Want ook de gehele wereld gaat Hem na." Nee, nu Hij gestorven is, en dat op zulk een wijze, als een Gevloekte en Vervloekte, één die het niet meer waardig was te leven, was het wel bewezen, dat Hij niet de Zoon van God was, omdat Hij niet van het kruis afkwam. Nu zal de ganse wereld Hem niet meer volgen en zullen ook Zijn trouwste volgelingen Hem spoedig vergeten zijn.

Nu kunnen ze gerust huiswaarts keren, om zich te gaan voorbereiden op de aanstaande sabbat. Zeker, gaarne zouden ze gebleven zijn om toch maar de laatste smaadheid vol te maken voor Deze, Die van Zichzelf gezegd had de Zoon van God te zijn. Om Hem die smart nog op te leggen, die smaad, om Hem met de goddelozen gelijk te stellen. Om Hem alzo op de gerichtplaats geen eervolle, maar een eerloze begrafenis te geven.

Echter de tijd noopt hen. Die laatste smaadheid over Christus zal nu volbracht worden door de Romeinse veldwacht. Reeds gekomen zijnde tot die kruisen hebben zij zowel van de ene, als van de andere moordenaar, die aan weerszijde van Christus gekruisigd zijn, de beenderen gebroken. Nee, niet om hen daar aanstonds mee te doden, want dat was niet mogelijk met het beenderen breken. Maar dit was alleen, om de kruiseling, die in een versufte toestand geraakt was, zodat het scheen alsof hij dood was, het vluchten te beletten, wanneer hij weer bijgekomen zou zijn. Wèl zou hij dan een smadelijke dood in het stof der aarde sterven. Maar Jezus was reeds zichtbaar gestorven. De hoofdman heeft nog Zijn zijde doorstoken, en er vloeide water en bloed uit. Het bloed tot de rechtvaardigmaking van de zonde Zijns volks en het water tot heiligmaking. Maar Zijn benen zijn niet gebroken, opdat ook daarin de profetie vervuld zou worden: "Geen been zal aan Hem gebroken worden."

En ruw, zonder een zweem van medeleven, noch van mededogen, zijn deze ruwe krijgsknechten des keizers bezig om een grafkuil te delven. Dit alles wordt gadeslagen en aanschouwd door enige vrouwen, wier harten gebroken zijn van droefheid. Die Hem gevolgd zijn naar de plaats des gericht, naar de kruisheuvel Golgótha. Die daar van verre hebben gestaan om Hem te aanschouwen, Die hun zo onuitsprekelijk dierbaar geworden was. En nu is Hij gestorven aan het vloekhout des kruises.

Nu de schare geweken is, zijn ze naderbij gekomen, om indien mogelijk nog maar een laatste blik op hun dierbare Dode te mogen werpen. Op Hem, op Wie hun verwachting gesteld was. Maar nu naderbij gekomen, zien ze ook dat ruwe werk van de Romeinse krijgsknechten, die dit alles zonder enige eerbied verrichten. Dat snijdt door hun ziel! O, nu zou Hem, hun Geliefde, hun dierbare Heiland, waarop al hun verwachting gesteld was, ook nog deze laatste schande worden aangedaan. Dat Hij met de goddelozen gelijkgesteld zou worden. Dat Hij daar met de misdadigers in de moordenaarskuil zou geworpen worden. O, konden en durfden zij maar. Zij zouden Hem zeker uit de handen van die krijgsknechten hebben ontnomen. Om Hem zelf een eerbare begrafenis te geven uit al de liefde van hun hart. Maar wie zal ze helpen? Al Zijn discipelen en bekenden staan van verre. Allen hebben ze Hem verlaten.

En hadden de discipelen hier niet de roeping om hun Heere en Heiland deze laatste eer te bewijzen na Zijn dood? Waar is nu Petrus, die gesproken heeft: "Wij zullen met U sterven?" Die daar het zwaard getrokken heeft en het oor van Malchus, des hogepriesters dienstknecht, heeft afgeslagen? Waar is Thomas, die zei: "Laat ons met Hem opgaan naar Jeruzalem. Laat ons dan maar te zamen met Hem sterven?" Waar is Jacobus, die gebeden heeft om een plaats te hebben bij Zijn troon? Allen hebben Hem verlaten.

Nee, niet de discipelen, maar God waakt over Zijn Kind, over Zijn Zoon, over Christus. De Vader heeft voor alles gezorgd. Dat Zijn Zoon zal begraven worden, nu Hij de dood gestorven is en het rantsoen heeft aangebracht. De Vader heeft voor alles gezorgd. Dat er vrienden zouden zijn om Hem te begraven, dat er straks een graf zal zijn om Hem in te begraven. En fijn lijnwaad en een overvloed aan specerijen, opdat Hij met de rijken in Zijn dood zou zijn. Dat er ook klaagvrouwen zullen zijn, die zullen wenen en klagen aan Zijn graf, naar de Joodse gewoonte. De Vader heeft voor alles gezorgd. En het Woord zal vervuld worden: "Men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, maar Hij is bij de rijken in Zijn dood geweest."

Het was naar de wet, dat de Romeinse krijgsknechten Hem met de goddelozen op één lijn zouden stellen en dat Hij verborgen zou worden in die moordenaarskuil, die daar

gegraven werd in de nabijheid van dat slavenhout, van dat kruis.

Maar nee, het was 's Vaders wil en 's Vaders wet, die volkomen genoegdoening geëist had van Zijn heilig Kind Jezus, vanwege al de lievelingen Zijns Vaders, waarvoor Zijn liefde zo onuitsprekelijk groot was, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard heeft, maar Hem heeft overgegeven in die smartelijke, smadelijke en vervloekte kruisdood. Maar nu zou Hem ook eer gegeven worden, nu de wil en wet des Vaders was voldaan.

En ziet, terwijl dit alles plaatsvindt op die verschrikkelijke plaats Golgótha, spoedt zich daar een man door de nauwe straten van Jeruzalem.

Als u hem in gedachten volgt, ziet u hem gaan. Hij betreedt alreeds de treden van het gerichtshuis van Pilatus. Daar laat hij de klopper vallen op de deur, om aan Pilatus, de stadhouder, zijn wens en verlangen bekend te maken. Ja, nog meer, om de enige en vurige begeerte van zijn hart te openbaren. Namelijk, of hij het lichaam van de Heere Jezus zou mogen hebben, Die gestorven is en daar nu als een Misdadiger aan het kruis hangt.

Pilatus is verwonderd, als hij van de hoofdman verneemt dat Christus zo spoedig gestorven is. Het verzoek van deze man wordt ingewilligd. Wie deze man is, voor wie deze dode Jezus begeerlijk is, waardoor hem alleen maar spot, smaad, schande en verachting ten deel zal vallen? Immers, het kon niet onbekend blijven, dat hij, die Vervloekte van Wie ze geroepen hebben: "Weg met Deze, kruist Hem," dat hij Die nu van Pilatus begeert om Dezelve te mogen nemen en aldus zichzelf op één lijn te stellen met deze Vervloekte. Hij begeert Hem in zijn eigen graf te leggen. In dit begeren ligt een verlies van alle eigen eer, ja, zelfs van goederen.

Bent u die man, die vrouw, die zulk een Jezus begeert? Een dode, een gestorven Jezus, Die veracht en versmaad is? Is die Jezus, diè dode Jezus u begeerlijk? Kunt gij dat uit uw hart zeggen? Dan kunt u uzelf terugvinden in deze man, die met name genoemd wordt.

Hij is Jozef van Arimathéa, een raadsheer, gezeten in de hoge raad van het Sanhedrin, waar hij nochtans niet bewilligd heeft in hun raad. Maar ook een mens, en dat zegt wat. Een mens, dat wil zeggen, wiens afkomst heerlijk was. Uit Gods hand goed en recht voortgekomen. Maar ook een mens, wiens heden aller-ellendigst is, omdat we buiten God, van God gescheiden zijn. In een eeuwige nacht van duisternis, van dood, die ons omringt en waarin de mens straks eeuwig ondergaat. Zijn toekomst is aller-bedroevendst, zijnde een erfwachter der eeuwige rampzaligheid.

Jozef van Arimathéa. Zijn naam betekent: *van de Heere toegevoegd*. Die naam lag verklaard in zijn leven, of, zijn leven lag in die naam verklaard. Hij was namelijk van de Heere toegevoegd. Waartoe? Tot die gemeente, die eeuwig zal zalig worden. Die van eeuwigheid bij de Vader verklaard lag in verkiezende liefde. Die besloten was in de Middelaarsarmen van die Borg, Die gestorven is aan het vloekhout des kruises. Die wat zijn afkomst betreft, verdoemelijk voor God bevonden werd in Adam. Maar die in de gerechtigheid van Gods Zoon alléén, weer het voorwerp van liefde en het onderwerp van genade is geworden. Om toegevoegd en toegebracht te worden tot die gemeente, die eenmaal zalig zal worden.

Dan leest u ook in ons tekstwoord, dat er van hem getuigd wordt, dat hij goed was, terwijl er toch niet van één mens getuigd kan worden, dat hij goed is. Daar mag van hem getuigd worden, dat hij ook rechtvaardig was. Een discipel van Jezus. En andere evangelisten vermelden, dat hij ook was verwachtende het koninkrijk Gods. Wat hier geschreven mag zijn van deze Jozef van Arimathéa, is geen getuigenis van een mens, maar dat is het getuigenis des Heiligen Geestes.

En nochtans bedekt was om de vreze der Joden. Het was een bedekte, dat wil zeggen: een gebonden ziel. Die gebonden gehouden werd door mensenvrees.

Waar is mensenvrees een vrucht van? Niet van genade en geloof, maar alleen van ongelooft. Deze Jozef van Arimathéa was zijn naam niet waardig, dat hij van de Heere toegevoegd was. Nee, want zulk een ziel, door genade bearbeid, wordt een onwaardige in zichzelf. Dat zijn degenen, die naamloos over de wereld gaan. Nee, ze kunnen met de wereld niet meer mee. Ze kunnen met de zonden niet meer leven. Die worden hun de dood. En ze durven zich toch bij Gods volk niet te voegen. Al ligt de uitgang van hun hart, om met dat volk te mogen leven en te mogen sterven. Niet alleen te sterven, want dat is maar een Bileamskeuze. Maar om nu ook met dat volk te mogen leven. Ze kunnen het zichzelf niet waardig keuren, dat God nog een oog op hen zou slaan. Zij, die een naam waardig zijn van eeuwige gevloekte, van eeuwige uitgebannene.

Zeker, ook toegevoegd aan die Gevloekte, want het is een gegevene geweest aan de Heere Jezus Christus, Die Zelf getuigt: "Vader, ze worden de Uwe, maar Gij hebt Mij dezelve gegeven."

Een ziel, wiens naam in zijn leven is verklaard geworden, dat hij rechtvaardig was. Nee, dat wil niet zeggen, dat hij was gerechtvaardigd met bewustheid voor eigen hart en leven. In de geloofswetenschap, zoals God Zijn kerk in de oefeningen van het leven schenkt en waarin de Heere vrij is. Toch zal elke levendgemaakte ziel er naar moeten staan om roeping en verkiezing vast te maken. Want dat doende, zullen ze nimmermeer struikelen.

Er staat niet, dat Jozef dit met bewustheid kende. Maar er staat, *dat hij rechtvaardig was*. Dat wil zeggen: wijkende van het boze, wijkende van de zonde, wijkende van de wereld. Dat wil zeggen, dat vreze Gods zijn hart vervulde en de liefde Gods in zijn hart was uitgestort. Zulk een man was nu Jozef. Rechtvaardig en toch gebonden. Verwachtende het koninkrijk Gods, niet mede bewilligd hebbende in de raad der Joden. Hij was door vreze bevangen gebleven. Gebonden gebleven. Maar nu zal zijn naam volle betekenis krijgen. Van de Heere toegevoegd.

Nu, bij de dood van Christus breekt het volle licht over Christus, als de gegeven Borg en Middelaar door in de ziel van deze Jozef. Hier is de eerste vrucht van de dood van Christus verklaard. Het wordt de volle levensadem voor Jozef. Als God de dood van Zijn lieve Zoon aan zondaren gaat verklaren en toepassen, dan komt dat beslist in de vrucht van het leven openbaar.

Laten we toch maar niet spreken over onbewust iets voorstellen. Alsof we zouden kunnen denken over een onbewuste wedergeboorte en een onbewust leven. Alsof we onbewust, zonder dat we het zelf in de gaten hebben, toch bekeerd kunnen zijn en genade hebben.

Nee geliefden, al is het dat die ziel duizendmaal twijfelt en uit moet roepen: "Als het werk, dat in mij is maar waarheid is." Maar het komt in de vrucht van het leven openbaar, gelijk als bij deze Jozef. Want dan breekt dat geloof door. En dat neemt alle mensenvrees weg en dat schenkt een daad van zelfverloochening om de smaadheid van Christus te mogen dragen, ten koste van alle eigen eer en roem. Als die liefde doorbreekt in het hart, dan gaan ze alles schade en drek achten, om de uitnemendheid van Christus. En wat ze dan ook ontvalt, ontvalt hun dan hun naam, hun eer, hun aanzien, al ontvalt hun al hun rijkdom op deze wereld, dan is het hun niet te waarderen voor de rijkdom van het bezit van Christus en de koping door Zijn dierbaar bloed.

Maar het is toch een dode Jezus, Die Jozef begeert, Die hij gevraagd heeft. Een Jezus, Die de verwachting bij aanvang was, dat Hij het koninkrijk van Israël zou oprichten.

Maar Die toch gestorven is en daar hangt aan dat gevloekte hout, aan dat slavenhout. Ja, Hij is voor de Romeinen, voor de Farizeeën en de Schriftgeleerden, voor de godsdienstige en vrome Jood, die Hem hebben uitgeworpen, voor hen is Hij dood. Ja, zelfs voor de twijfelachtige discipelen, die immers ook menen, dat Hij de dood is ingegaan.

Maar voor deze Jozef is Hij de Levende, al is Hij gestorven. Want de kracht des levens uit de dood van Christus, breekt helder door in de ziel van deze Jozef, ziende door de dood op de dag der opstanding, die aanstaande is. Waarin Hij de dood verslinden zal tot eeuwige overwinning.

De schijnbare overwinning van satan is zijn werkelijke nederlaag, waarin zijn kop is verpletterd geworden en al zijn vaten hem ontroofd zullen worden. De schijnbare nederlaag van Jezus is de werkelijke overwinning, wat alleen het geloof vermag te zien.

Wat de discipelen nog niet gezien hebben, mag Jozef hier zien door het geloof, in de liefde werkzaam. Dat komt in de daden openbaar. Want hij heeft het lichaam van Christus begeerd, om dat met rijke specerijen en fijn lijnwaad te balsemen en te begraven. Waarin we een duidelijk en zeker bewijs vinden, dat Jezus gestorven is. Maar ook een zeker bewijs, dat Hij in de dood niet blijven zal. Al was Hij dan de Man van verachting en al was Hij een Misdadiger, al hangt Hij dan dood aan het kruis, Hij was voor Jozef de Aller-dierbaarste.

Ook voor de wijzen uit het Oosten was Hij alles, was Hij Gods Zoon en de Koning der koningen. Al lag Hij als een hulpeloos Kind in Bethlehems kribbe, ze hebben Hem hun schatten gebracht van lof en Goddelijke aanbidding.

Ook Maria van Bethanië heeft de kostelijkste nardus aangebracht door het geloof, in de liefde werkzaam gemaakt zijnde. En dat ook al tot een voorbereiding voor Zijn begrafenis. Waarin haar geloof geopenbaard is, dat Hij de Opstanding en het Leven is. Wie in Hem gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven. We hebben altijd weer te letten op het werk, dat God voor Zijn volk doet. Maar ook op het werk dat God in Zijn volk doet. En hoewel de grond der zaligheid eeuwig buiten de mens ligt, zal toch die zaligheid in de mens uitgewerkt worden. En zal het in de daad van het leven openbaar komen, waar onze ziel naar uit gaat.

Waar gaat óns leven naar uit? In wie geloven wij? Want er kan zovéél kennis zijn. Er kan zoveel gesproken worden over het kruisevangelie van Jezus Christus. Men kan in Christus roemen, maar als men het in zijn hart mist, dan is men gelijk aan die dwaze maagden, die wel een brandende lamp hadden, maar de olie misten. Ze misten net alles wat nodig was. Het kwam in Jozefs leven openbaar, hoelang dat het ook verborgen was. Hij heeft alles over voor een dode Jezus, waarvan hij gelooft, dat Hij de Opstanding is en het Leven.

IJlings spoedt hij zich naar Golgótha, als zijn verzoek is ingewilligd en hem macht gegeven is om het lichaam van Christus af te nemen. Hoe zal hij het lichaam afnemen? Jozef weet het niet, maar de Heere weet het wel. Geen nood, er is nog een tweede nachtdiscipel. En de evangelisten vullen elkaar ook daar in het geschiedverhaal aan. Johannes vermeldt ons wat u is voorgelezen, namelijk, dat Nicodémus ook mag delen in hetzelfde geloof en werkzaam mag zijn in dezelfde liefde.

Zo lezen we bij Johannes: "En Nicodémus kwam ook, (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden gewicht. Ze namen dan het lichaam van Jezus en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven. En er was in de plaats

waar Hij gekruist was een hof en in de hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest. Aldaar dan legden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was."

Zie, alzo is vervuld de profetie: "Men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, maar Hij is bij de rijken in Zijn dood geweest." Waar deze twee discipelen Hem hebben mogen toebereiden tot Zijn begrafenis met fijn lijnwaad, met de kostelijkste specerijen en Hem alzo gelegd hebben in een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd is. Maar Hij is niet alleen begraven tot vervulling der profetie, maar ook:

2. Tot heiliging van het graf

Zijn ziel rustte in de hand van Zijn Vader, in Wiens hand Hij Zijn Geest bevolen had. En Zijn lichaam rustte in het graf, door Zijn vrienden daarin gelegd. Daar ligt de Zoon van God in het graf. Wel was Zijn ziel van het lichaam gescheiden, maar Zijn Godheid niet. Zijn Godheid was zowel met Zijn ziel verenigd in de hemel, als met Zijn lichaam in het graf. In dat graf ligt nu de Zoon van God, en dat ten nutte van Zijn volk, van Zijn kerk.

Christus' sterven was volkomen. Daarom heeft Hij geroepen: "Het is volbracht". Er hoefde niets aan toegebracht te worden. Daarom hoefde Hij niet in het graf te liggen om Zijn volk vrij te maken, want alles was aangebracht. Hij was de dood gestorven. Maar Hij wilde ook neergelegd worden in het graf, om te bewijzen, dat Hij waarlijk gestorven was. Opdat de Schrift over Hem ook in deze vervuld zou worden en de wil Zijns Vaders volbracht werd.

Maar ook om het graf voor Zijn volk te heiligen. De dood van Gods volk is geen betaling, maar een doorgang tot het eeuwige leven, al is Gods volk wel aan het oordeel van de dood onderworpen. Maar daaruit worden ze verlost, want de prikkel van de dood is voor Gods kerk door Christus weggenomen.

Zo is het ook met het graf. Ook daarin is Gods volk aan het oordeel onderworpen. Stof zijt u en tot stof zult u wederkeren. Maar nu wordt het graf, waarin ze worden neergelegd voor hen geheiligd door Christus, zodat de gruwel eruit weggenomen is. Ze zullen rusten op hun slaapstede. Daarin heeft Christus willen afdalen. Dan is Christus wel met de rijke in Zijn dood geweest. Hem is fijn lijnwaad gegeven en een overvloed van specerijen. Hij is in een nieuw graf gelegd.

Maar niettegenstaande was het toch een vernedering voor Christus. Ook daarin heeft Hij de schande voor Zijn volk willen dragen. De schande van de zonde.

Wij mogen zo graag spreken van een laatste eer aan onze geliefde dode toebrengen. Dat mag in een betrekkelijke zin van mens tegenover mens zijn, waarin het onderscheid nog is van redelijke en zedelijke schepselen tegenover onredelijke schepselen. Maar zult u nooit vergeten? Het is de laatste schande, die over de mens gebracht wordt. Ook over Gods volk. Dat schepsel, dat eenmaal zijn plaats gekregen had boven het stof, moet nu tot stof wederkeren.

En die schande heeft Christus nu op Zich willen nemen, om het graf Zijns volks te heiligen, opdat ze daarin zullen mogen rusten op hun slaapsteden. Hij zal ten laatste over het stof opstaan. Hij zal hun opwekken op de laatste dag, waarin ze dan gelijkvormig gemaakt zullen worden aan het heerlijk lichaam van Christus.

O, als Gods volk daar eens meer op mocht zien, welk een innerlijke kracht en troost zou dat in hun leven zijn. Hem te zien, die vernederde Borg, Die gestorven is tot verzoening voor de zonde. Dat Hij ze nu zo onuitsprekelijk liefgehad heeft. Hij heeft ze niet alleen gekocht naar de ziel, maar ook naar het lichaam. Hij heeft ze zó gekocht, dat ze ten volle bewaard zijn. Ze zijn, zou ik haast zeggen, als een diamant in de zegelring van Gods eeuwige trouw vastgemaakt, niet alleen in dit leven, waarin Hij ze

bewaart en nawandelt, maar voor tijd en eeuwigheid beide.

Want er is een volk op de wereld, dat is een Koningsvolk. Van de wieg tot het graf zijn ze verzekerd van de gewisse weldadigheden Gods. Al is het, dat ze in de goddeloosheid leven, want zo worden we allen geboren buiten God en Christus.

Daar is een volk, waarvoor het bevestigd wordt als God het verklaart, dat Christus te Zijner tijd gestorven is, toen zij nog krachteloos waren. Toen ze nog midden in de zonden leefden, waren ze alreeds verklaard. Daarom heeft Hij ze vastgehouden. Hij heeft ze bewaard door de kracht Gods tot de dag der zaligheid. Hij heeft ze onuitsprekelijk liefgehad en houdt ze ook vast in de dood. Zodat hun ziel aanstonds met het gezegend hoofd Christus verenigd mag worden. Maar dat hun lichaam ook bewaard mag zijn. Daar waakt Hij over, opdat het straks in heerlijkheid zal mogen opstaan.

Wat kan voor Gods volk de dood een verschrikking zijn. Maar in dit alles heeft Christus Zichzelf gegeven en Borgtochtelijk vernederd. Nu is voor Gods volk het sterven geen sterven meer, maar eeuwig erven. Nu is voor Gods volk het graf geen graf meer, maar een slaapstede, waarop ze rusten zullen.

Aanschouw de slaapstede maar van dat volk op de dodenakkers van degenen, die in de Heere ontslapen zijn. Dan mag het u nu toegeroepen worden: "Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan, zegt de Geest, opdat ze rusten op hunne slaapsteden." Christus overwon dood en graf. Alleen in de vereniging met Christus mag dat volk er wel eens overzien. Dan mogen ze wel eens instemmen met de dichter, wat we nu samen willen doen uit Psalm 17 vers 8:

*Maar (blij vooruitzicht, dat mij streelt!)
Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.*

De begrafenis van Christus. Tot vervulling der profetie. Tot heiliging van het graf, maar ook:

3. Tot grootmaking Zijner heerlijkheid.

Want uit de grafspelonk mag nu de levensadem van Gods kerk waaien. Hij getuigt immers: "Ik ben de Opstanding en het Leven." Het zal tot de grootmaking Zijner heerlijkheid zijn, hoe het graf ook verzegeld is. Want de Farizeeën en de Joden zijn toch niet gerust. Als de Heere Jezus is begraven, worden ze het woord indachtig, dat deze Leider, nog levend, gezegd heeft, namelijk, dat Hij ten derden dage zou opstaan. Daarom gaan ze naar Pilatus en ze begeren een Romeinse wacht bij het graf. Maar niet alleen een wacht, ook verzegeling. Waardoor er een keizerlijk zegel op de grafsteen zal gedrukt worden, dewelke niet verbroken mag worden.

Maar God, Die in de hemel woont, zal lachen. Hij zal ze bespotten en doen verschrikken. Wanneer Hij Zijn Zoon zal ontbinden uit de smarten van de dood en uit het graf zal doen opstaan. Dan zal Hij opstaan tot een nieuw leven. Een nieuw leven, nee, Christus, Hij is Zelf het Leven. Hij is de Eeuwiglevende en nu mag Hij zijn tot een nieuw leven voor Zijn ganse kerk.

Straks zal Hij mogen getuigen: "Ik leef en gij zult leven." Want Hij zal Zijn kerk voeren uit het graf der zonde. Medereizigers naar de eeuwigheid, wij zijn allen levend begraven. Hebt u dat al eens beseft? Dat ons leven ligt in het zondegraf, een graf dat verzegeld is? Met wat voor zegel?

Nee, geen zegel van de zonde en geen zegel van de duivel. Dat zijn wel de

gruwelmachten van ontbinding die ons aangrijpen, waarin de mens, van God losgescheurd zijnde, voortleeft. Want elke dag vermeederen we onze schuld. En elke dag maken wij de scheiding groter om van God af te wijken. Maar weet ge, waarmee ons zondegraf verzegeld is? Niet met een keizerlijk zegel, maar met een koninklijk zegel. Met het zegel van de Koning der koningen, de Heere God.

Want daar is over verzegeld: "Tenzij Uw gerechtigheid overvloediger is, dan van de Schriftgeleerden." Tenzij de Heilige Wet van God genoeggedaan wordt. Anderszins zal er geen mogelijkheid zijn ooit uit dat graf verlost te worden. Tenzij dat aan Gods gerechtigheid genoeggedaan wordt.

Ziet nu hier dat graf tot de grootmaking Zijner heerlijkheid. Christus is de dood gestorven, bij Hem is de gerechtigheid. Hij is de Wetsvervuller. Hij is het Einde der wet. Niet onder de wet, niet boven de wet, maar het Einde der wet. In Hem is alleen de gerechtigheid, die redt van de dood. Waardoor het graf van Christus niet gesloten kon blijven. Hij heeft volkomen betaald. En daarom is daar de straf opgehouden. Daar is de eis toegedaan, want Hij heeft het alles volbracht. Daarom kon Hij in het graf niet omkneld blijven met de band van de dood.

En daarom ook Zijn kerk niet. Hij heeft verworven, dat geestelijke graven geopend worden. Zondegraven, die daar verzegeld zijn met het zegel Gods, waardoor gerechtigheid zal aangebracht worden tot opening. En ziet, het is aangebracht. En nu, waar Hij Zijn stem doet horen, daar doet Hij leven. Daar doet Hij uit de graven het uur van het Goddelijk welbehagen opkomen. Door die wondergeboorte, die van bovenaf is, die uit God is, die door de Heilige Geest is. Waardoor een zondaar uit het graf der zonde opkomt. Waardoor Hij uit de dood overgezet wordt in het leven.

Hoe dat graf dan ook verzegeld wordt en hoe de mens daarin dan ook gebonden is met vele banden. Hoever hij daar in het verderf was neergestort. Daar is ontbinding, zelfs voor de grootste der zondaren. En mag de prediking zijn, ook op de avond van Goede Vrijdag, waarop wij het lijden, sterven en begraven van onze Heere Jezus Christus mogen overdenken.

Daarom is er nog een prediking voor u, mijn onbekeerde medereiziger.

O, dat u Hem te voet leerde vallen, dat u uzelf leerde kennen als in dat graf gebonden. Bidt en smeekt, waar het voor u nog is het heden der genade, waarin Hij Zijn stem nog doet horen, waarin de graven nog geopend kunnen worden. Opdat u nog uit zou mogen gaan, opdat Christus nog over u zou lichten en gij zou mogen leven.

Maar dat het ook mocht zijn tot troost en vertroosting voor Gods kerk, die nu bij aanvang uit dat graf der zonde is opgewekt. En toch al de gruwelen van dat graf krijgt te doorleven. Want die zondaar, uit het graf opgewekt, moet van al zijn banden losgemaakt worden, om in vrijheid en heerlijkheid tot leven gebracht te worden. Dat is de weg der oefening des geloofs. Dat is de weg der bekering, welke God Zijn kerk leert, niet op één dag, maar onderscheidenlijk, ordelijk op de weg naar de hemel.

Waartoe ze rijp gemaakt worden tot dat eeuwige leven, door middellijke gemeenschap met een Drieëinig God. Straks zal het hun gegeven worden. Dan zal het hun geopend worden. Dat graf, dat voor ieder onzer zal geopend worden op de grote dag van Christus' wederkomst. Dat Hij met de volle adem de bazuin zal blazen en alle doden zullen opstaan.

Maar het onderscheid is zo groot. Tot verschrikking of tot eeuwige blijdschap. Want dan zal alle oog Hem weder zien. Dan zal het oog van de Romein, dan zal het oog van de wereldling, het oog van de Farizeeër en de godsdienstige mens Hem zien, die het nochtans hebben uitgeroepen: "Kruist Hem, kruist Hem, weg met Deze."

Maar die zullen Hem dan zien als een Rechter, Die gekomen is om al Zijn vijanden,

die niet gewild hebben dat Hij Koning over hen zijn zal, uit te werpen. Uit te werpen in de buitenste duisternis.

Maar dan zullen ook de ogen van die Hem vrezen, Hem zien. En dat tot eeuwige vreugde. Die ogen, die nu leren schreien, vanwege de breuk, vanwege de zonde, vanwege het Godsgemis. Die ziel, die hier leerde met de tollenaar op de borst te slaan: "Wees mij, o God, arme zondaar genadig." Die hier reeds in de traliën van Gods Woord, in de beloftenissen van het Evangelie mochten zien en blikken op Hem, die Gekruiste, uit Wiens wonden alleen de balsem is tot verzoening van hun zonden, tot wegneming van hun smart en droefheid, om zoete vrede te schenken, die alle verstand te boven gaat.

Die zullen Hem straks zien in eeuwige heerlijkheid. Die zullen Hem in eeuwige schoonheid aanbidden en Hem eeuwig bewonderen. Nee, dan kan ook Gods kerk in de overdenking van de begrafenis van Hem, niet anders van Zijn graf afscheid nemen, als met het getuigenis van de bruid: "Zulk Een is mijn Liefste, zulk Een is mijn Zielevriend. Hij, Die de banier draagt boven tienduizenden."

Al, ligt Hij dan dood in het graf. Want daarin is Hij heerlijk voor Zijn kerk. Want Hij is de eeuwige Overwinnaar, de Triomfator, Die door de dood tot het leven gaat. En hen straks het eeuwige leven zal schenken, met ziel en met lichaam beide. Welnu, vertroost elkander dan met deze woorden, op Hem ziende, Die niet in het graf gebleven is.

Maar dat ook dat heilsfeit, ons verkondigd, nog tot uw vertroosting zou mogen zijn. Dat Hij niet eerder tot de opstanding in het leven gekomen is, totdat Hij het voor u volmaakt heeft.

Volbracht aan het kruis. Maar ook in het graf uw lichaam geheiligd, dat straks zal rusten in het stof der aarde, maar eenmaal eeuwig zal opstaan tot eeuwige roem en glorie van Davids grote Zoon. Die eeuwig op de troon de eer zal ontvangen. *Gij hebt ons Gode gekocht met Uw dierbaar harte-bloed. Amen.*

Zingen: Psalm 16 vers 6

*Gij maakt eerlang mij 't levenspad bekend,
 Waarvan, in druk, 't vooruitzicht mij verheugde;
 Uw aangezicht, in gunst tot mij gewend,
 Schenkt mij in 't kort verzadiging van vreugde;
 De lieflijkheên van 't zalig hemelleven
 Zal eeuwiglijk Uw rechterhand mij geven.*

4. DE AFGEWENTELDE STEEN

Zingen: Psalm 103: 8

Lezen: Mattheüs 28: 1 - 10

Zingen: Psalm 118: 11 en 12

Zingen: Psalm 30: 3

Zingen: Psalm 118: 10

Geliefden,

Het tekstwoord voor dit uur, waarbij we u, met de hulp des Heeren, wensen stil te houden, kunt u opgetekend vinden in het heilig evangelie naar de beschrijving van Markus, hoofdstuk 16: 2 t/m 4. Wij noemden u Markus zestien vers twee tot en met vers vier, waar des Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

"En zeer vroeg op de eerste dag der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging;

En zeiden tot elkander: "Wie zal ons de steen van de deur des grafes afwentelen?" (En opziende, zagen zij, dat de steen afgewenteld was) want hij was zeer groot."

Deze tekstwoorden doen ons een blik slaan in de hof van Jozef van Arimathéa. We zien daarin een afgewentelde steen, waardoor:

1. satanische boosheid overwonnen is,
2. ijdele vrees beschaamd is,
3. liefde bekroond is,
4. genade gepredikt is.

De vijanden des Heeren hebben gejuicht, omdat de losprijs betaald is, omdat het Lam Gods geslacht is, omdat de zaligheid in Christus geopenbaard is, zodat vijanden weer met God kunnen worden verzoend.

O nee, daar hadden zij geen oog voor. Maar zij hebben gejuicht, omdat die Gehate, die Jezus van Nazareth, nu was weggeruimd. Hij, Die het volk drie jaren lang, dan weer in vertwijfeling, dan weer in beroering bracht. Hij, Wiens mond wel liefelijk sprak van genade, maar Die evenzo getuigde, dat het niet genoeg was, Abrahams vleselijk zaad te zijn, noch, dat uit de werken der wet enig vlees gerechtvaardigd werd voor God. Die mond, die de "wee u's" deed horen, is nu gesloten.

Ze zijn verheugd, want hun listige aanslag is volkomen gelukt. O, die Jezus, Die door woord en wonder zoveel scharen op Zijn hand had, die Hij meetrok, als Hij het land doorging goed en goedgevoelend, Die is nu ontmaskerd. Hij, Die gezegd heeft de Zoon van God te zijn. Daar ligt Hij nu! Gestorven die smadelijke, smartelijke en vervloekte kruisdood. Daar ligt Hij nu in het graf. Hun is nu de overwinning. Welk een rust voor deze vijanden des Heeren. Ze hadden Hem immers al zo lang gezocht te doden. Eindelijk, hun begeerte is vervuld. Ze hebben overwonnen. Nu ligt Hij daar in het graf.

En toch, waarom is het Joodse Sanhedrin aan de avond van de sabbat dan toch nog samengekomen? Zijn ze dan toch nog niet gerust?

Ach nee: "De goddelozen hebben geen vrede, zegt mijn God." Ze zijn indachtig geworden, dat deze Jezus, nog levende, gezegd heeft, dat Hij ten derden dage zou opstaan uit het graf. En ziet, nieuwe vrees heeft hen aangegrepen. O, zou Hij mogelijk

nog weer uit het graf komen? Zou mogelijk de hand der discipelen daarin zijn, om Hem heimelijk weg te nemen en te zeggen, dat Hij opgestaan is?

Ziet, daar gaat reeds een gezantschap van het huis van Kájafas af en ze betreden het paleis van Pilatus. Ze doen een verzoek en dat verzoek wordt ingewilligd. Daar staat een wacht bij het graf. De steen, die voor het graf gewenteld is, is vastgesnoerd aan de rots en een keizerlijk stempel is daarop afgedrukt. Wie het nu zou wagen om die grafsteen weg te wentelen, zal beschuldigd worden van grafschennis. Nee, nu zal Hij niet weer uit het graf komen. Nu is hun de overwinning en Hem de nederlaag.

Maar nee, o vijanden, God zal spotten met uw ijdele waan. Want ziet maar eens, op de Paasmorgen, in de hof van Jozef van Arimathéa. Waar is, o vijand, nu alles, waarop gij bouwdet? Waar is uw wacht? Waar is uw steen? Waar is uw zegel? Waar is alles nu, waarmee gij meende Hem gevangen te houden?

Hij, Die niet omkneld kon blijven met de banden van de dood, noch in het graf gehouden kon worden, Hij was de Levensvorst. Hij heeft de ijdele hoop en de ijdele waan beschaamd.

Of, zou dan toch de hand der discipelen gekomen zijn? O nee, een machtiger Hand dan uw vingers, o vijanden, die het heilige Gods hebben aangegrepen om Dat te kruisigen en te doden, Die heeft Zich ontfermd. Hij heeft de steen van het graf afgewenteld en al uw dwaze plannen heeft Hij omgeworpen. Hij heeft Zijn hoogheid willen tonen. O, wat snoods gij ook beraamt, Hij sprak: "Mijn raad bestaat tot in eeuwigheid!"

De juichkreet der vijanden is te vroeg geweest. Dien, Die zij bestreden, was de Vorst des levens en kon niet vastgehouden worden door graf noch dood. Hij is de Triomfator. Hij is de Overwinnaar. Laten dan de bouwlieden deze Steen verwerpen, God Zelf heeft deze Steen gesteld tot een hoofd des hoeks. Hij heeft Hem verhoogd, Hij heeft in Sion een grondsteen gelegd, waarop het ganse Godsgebouw zal rusten. Immers, *Hij was wel overgeleverd om onze zonden, maar Hij is nu opgewekt tot onze rechtvaardigmaking.*

O, de Heilige Israëls, Die van Zijn recht geen afstand doen kon en gericht geoefend heeft over Zijn heilig Kind Jezus, is genoeggedaan. Nu heeft de Vader gesproken: "Het is genoeg, Mijn Kind." Waar het van Zijn lippen heeft geklonken: "Het is volbracht." En de Vader ontsloeg Hem uit de rechtsverbonden en gaf Hem de kwitantie tot de vrijmaking, zodat Hij het leven heeft aangebracht. Hij is de Triomfator, de Overwinnaar van hel, dood en graf.

Daar is een afgewentelde steen in Jozefs hof. Mocht dat bij de vijanden de sprake verstommen. Om Hem nog te voet te vallen en de wapenen van vijandschap in te leveren, want Hij zal heersen eeuwiglijk en altoos. O, gaat immers nog niet steeds deze zelfde vijandschap voort? Op welk een drieste toon wordt gehoord: "O, weg met Deze!" Hoeveel stenen worden niet aangewenteld om die Jezus van Nazareth maar buiten ons leven en buiten ons hart te houden? En wat een verzegelingen bij zoveel stenen, die al de eeuwen al aangewenteld zijn om Hem buiten ons leven te houden: een verzegelen met ons ongelooft, met de hardheid van ons hart, met onze onbekeerlijkheid? Leeft het niet in ons aller hart: "Wijk maar van ons, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust." Niet willend dat Deze over ons Koning zou zijn?

En toch, Hij leeft, Hij leeft eeuwig. *Hem is nu gegeven alle macht in hemel en op aarde.* Eenmaal zal Hij wederkomen om Zijn vijanden te oordelen, allen, die niet gewild hebben, dat Hij- Koning zal zijn. Eenmaal zal hij betonen en spreken: "Brenge ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood."

O, mijn medereiziger naar de eeuwigheid, wie u ook zijt en mezelf daarbij ingesloten,

we zijn van nature haters van God en vijanden van Christus. Weet het toch, Hij heeft getriomfeerd en zal triomferen. Hij zal overwinnen en zal eens aan u verschijnen, maar zal het nog zijn aan deze zijde van het graf? Opdat het u nog tot heil mag zijn, opdat gij eenmaal onder Zijn scepter zal mogen buigen, om onder die banier van Koning Jezus uw leven te verliezen. Dat is vinden, dat is een eeuwig vinden. "Wie zijn leven zal verliezen, die zal het behouden." Alléén in die Levensvorst, Die u nog verkondigd mag worden, waardoor satanische boosheid wordt teniet gedaan, want Hij verzoent vijanden met God.

Maar kom, laten we nu onze tweede gedachte nader beschouwen, waarin

2. IJdele vrees beschaamd is

Dan wenden we ons af van de vijanden des Heeren. Hoeveel liefelijker en aangenamer mag het ons dan zijn, als we onze ogen mogen gaan richten op de lievelingen des Heeren.

Daar waren vrouwen, die des morgens vroeg, in de morgenwake, zijn uitgegaan. De liefde heeft hun harten vervuld, om zelfs een dode Jezus nog lief te hebben. Die, om Hem hun liefde te bewijzen, specerijen gekocht hebben om Hem te zalven en te balsemen.

En is het ons niet aangenaam hen te mogen volgen? Immers, waar genade gekend mag worden, mag ook gemeenschap der heiligen gekend worden, ook zelfs met degenen, die al lang zijn ingegaan in het land der rust, om eeuwig die Sionskoning te mogen aanbidden, om Hem eeuwig de lof, de eer en de aanbidding toe te brengen. O, die daar reeds eeuwen mogen juichen voor de troon. Welk een band mag ook Christus' kerk al de eeuwen door niet vinden met deze beproefde en bedroefde vrouwen, die ons in dit woord getekend worden. Immers, hun strijd en hun beproeving is meestal dezelfde als de uwe, o volk des Heeren!

Wat was door die vrouwen de Zondagmorgen met verlangen verbeid. Ze hadden reeds Vrijdagavond specerijen gekocht. Ze hebben een morgen gewacht, waar ze immers, gelijk Christus de sabbatsrust waarnam, ook gerust hebben naar het gebod. Al was het een zware dag om die sabbatdag thuis te zitten, niet kunnende heengaan naar hun geliefde Dode.

Maar nu op de eerste dag der week, schier bij de eerste lichtstralen, en nog voordat de zilveren bazuin door de priester van de tempelinnne was geblazen en zo de nieuwe dag had begroet, zijn ze reeds heengesneld door de lege en verlaten straten van Jeruzalem. Eer nog maar de eerste zonnestrallen zich verspreiden, hebben ze reeds de Noorderpoort achter zich en spoeden ze zich heen om hun geliefde Dode te gaan zoeken.

Maar wat is het, dat hun gang zo plotseling vertraagt en dat zorg op hun gezichten tekent? Denken ze misschien aan de wacht? O nee, mogelijk is hen dat niet eens bekend, dat snood ontwerp hunner vijanden, dat ze 's avonds laat nog gesmeed en uitgevoerd hebben. Nee, ze denken aan de steen, die voor de opening van het graf gewenteld is. En ze spreken tot elkander: "Wie zal ons toch die steen afwentelen?" Nu zullen ze tot hun Geliefde gaan, ze zullen dicht tot Hem kunnen naderen en toch zullen ze hun liefde Hem niet kunnen bewijzen. Ze zullen nog van Hem gescheiden zijn. O, wat een smart.

Kent u zulk een smart? Een heilig begeren tot Jezus te komen en toch niet te kunnen? Zoudt u ook met die vrouwen meegegaan zijn, als u in die tijd geleefd had?

O kindertjes, dat waren vrouwen, die vroeg op waren op de Heere Jezus te zoeken. Die hadden de Heere zo lief, ook al was Hij gestorven. Ze konden Hem toch niet

vergeten. Nee, ze zijn heengegaan, kinderen, om Hem te zoeken. Zoeken jullie ook al de Heere Jezus? In je jeugd, dat is de beste tijd om de Heere Jezus te zoeken. En Hem te vinden, kinderen, dat is van Hem het eeuwige leven krijgen. Dat is van Hem eeuwige zaligheid krijgen. Dat is van Hem een nieuw hart krijgen. Want Hij heeft het verdiend. Daarvoor is Hij Zelf gestorven.

En al is het, dat deze vrouwen in de liefde dwalen, en de Levende onder de doden zoeken, hun hart is toch uitgaande vanwege de liefde. Maar ziedaar het bezwaar: "Hoe zullen ze hun liefde Hem kunnen bewijzen?"

Hoeveel stenen kunnen er op de weg niet gevonden worden, die de moede pelgrim zo menigmaal verbaasd doen staan. Worden die stenen ook door u niet gekend, ware heilzoekende zielen, die het om Jezus te doen geworden is? Zal ik u eens een paar stenen noemen, die soms op de weg gewenteld kunnen zijn, waardoor u meent belemmerd te zijn tot Jezus te komen?

Daar is een steen van beproeving. Daar zijn er van het volk, die onder vele beproevingen moeten doorgaan: ziekten, tegenspoeden, druk. Kruis drukt een ziel naar beneden en dat kruis drukt soms al zo lang en het schijnt bijna geen verandering te geven. Het lijkt wel, dat hun kermen vruchteloos is, alsof de Heere Zijn hand heeft afgetrokken en niet meer ten goede wendt. Wat drukt dat een ziel soms naar beneden. Is het geen bewijs, dat de Heere hem tegen is, anders zou Hij toch zijn druk verlichten? Een steen, die hun ziel neer kan drukken, alsof God geen ontferming gaf en van geen genade wist.

Daar is een steen van ontdekking, die heilbegerige zielen, in het begin op de weg, als ze van harte een vijand zijn geworden van alle zonden en een begeerte hebben gekregen om heilig voor God te leven, de zonden zouden willen uittrekken met wortel en tak. Er is een keus in hun ziel om toch heilig voor de Heere te mogen leven en Hem te dienen. Dan is al wat aan Hem is voor hen gans begerlijk. Het is de liefde hunner ziel. Wat specerijen dragen ze al niet mee, om Hem toch maar te mogen dienen. Dan is er telkens maar weer de ervaring, in de weg van ontdekking, zelf niets te kunnen voortbrengen. Telkens maar weer te ontdekken, dat de zonde in hen woont. Telkens weer te ontdekken met alle worstelingen de zonde niet te boven te komen. Wat kan het hen een steen van belemmering zijn. Als die zonde of die zonde er nou maar eens onder gebracht was, dan menen ze meer in Godsvrucht toe te kunnen nemen, Hem beter te kunnen volgen, Hem beter te kunnen kennen.

Daar is ook een steen van ontgronding. Die al verder op de weg des levens gekend wordt. Een volk, dat ontgrond wordt aan alle gronden, waarop zij heimelijk nog steunen om zaligheid te vinden en nu in te moeten gaan leven hun onbekeerlijkheid, hardheid, dat zij dood zijn en hun liefdeloosheid. Waardoor ze menigmaal verschrikt staan en zwijgen, als door stomheid geslagen. Hebben zij geen tijden gekend in hun leven, dat het zo liefelijk was en dat het woord Gods maar ontsloten werd? Ze kregen de ene belofte na de andere. Het scheen, dat ze voort mochten gaan van kracht tot kracht en nu struikelen zij keer op keer. Hoe menigmaal kunnen ze niet voorwaarts gaan. Hoe vaak menen ze, dat als ze maar meer gebedsoefeningen hadden, ze maar meer verbroken waren, ze maar meer konden klagen en hun nood voor Jezus dragen, dat ze dan dichter bij Hem konden komen.

Daar is ook een steen van aanvechting. Een steen, die door de vorst der duisternis gebruikt wordt om hun ziel te verschrikken, als hij in de aanvechting hunner ziel zegt: "Gij hebt geen heil bij God." Soms krijgen ze de verschrikkelijkste ingevingen in hun ziel, zelfs onder de heiligste verrichtingen. Als ze het nog

onderwinden om tot God te naderen, worden hun gedachten verstoord. Dan worden ze gewezen op ondervindingen van heiligen, van Gods volk, die zij missen. Zo verschrikt de vorst der duisternis hen en wijst hen op hun zonden. Zonden van bedrijf en zonden van nalatigheid, waardoor hij hen verschrikt.

Wat een stenen, die hen belemmeren om tot Hem te komen. Zouden we voortgaan om stenen te noemen, die zoal op de weg gevonden kunnen worden en de ziel beangstigen met de vraag, of ze wel ooit tot Hem zullen geraken, ach, zijn er niet zoveel stenen, die een belemmering kunnen zijn voor die zoekende zielen op de weg in het komen tot Jezus?

Bij deze vrouwen bracht die steen hen tot een zekere vertwijfeling: "Hoe zouden ze nu bij de Heere komen?" Ze hebben mogelijk wel die bliksemstraal gezien. Mogelijk hebben ze die aardbeving gevoeld. Maar ach, wat verstonden ze van het doen des Heeren? Dat de Heere reeds op weg was om al hun bezwaren op te lossen. Hij maakt gans Israël eens vrij, op hun gebeden. Hij is de Machtige Jakobs. Hij is het, Die zeeën droogmaakt en bergen vlak. Hij is het, Die de weg van Zijn volk kent. Hij is het, Die alle stenen wegruimt. Maar ziet, dat kunnen ze op dit ogenblik niet bezien. Nee, deze verrassing is hun pas bereid, als ze, in de hof komen. Dan zullen ze pas zien, hoe de Heere wonderlijk gehandeld heeft, zodat er een afgewentelde steen is.

Zo is het ook voor alle ware, zoekende zielen. Vele bezwaren, die er zo dikwijls kunnen zijn, dat was bij die vrouwen ook, toch gaan ze voort. Ondanks de bezwaren van de steen, die hun gang vertraagde, want ze konden niet blijven staan. Zo is het ook met alle ware God zoekende zielen. Hun wordt het toegeroepen: "Gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet, houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven." Want wat zien die vrouwen, als ze in de hof gekomen zijn? Dan is de steen afgewenteld! Wie heeft dat gedaan? Dat, heeft de Heere God gedaan. Eer ze roepen, zal Ik antwoorden. Hij kent de weg van degenen, die Zijn heil verwachten. Terwijl zij nog spraken over de bezwaren, was God reeds bezig de bezwaren op te lossen. Wat een wonder. Ze zijn gekomen en hebben de afgewentelde steen gezien.

Wat een zalige ervaring, als de Heere de stenen eens wegwentelt. Daar hoeft u zelf niets aan te doen, volk. Hij, de Machtige Jakobs, Hij maakt de weg vlak. En dat niet van uw kant, maar van Zijn kant is de opening van het graf. Hij is de Levensvorst, Die u tegemoet zal treden om u te verwelkomen. Hij, Die gekomen is, niet om gediend te worden, maar om te dienen. Hij zal als de verheerlijkte Immanuël straks aan die vrouwen verschijnen. Dan zal de gemeenschap met Hem een andere gemeenschap zijn, maar het zal toch dezelfde gemeenschap der liefde zijn. Die liefde, die vloeit uit de stilten der eeuwigheid, waar de Vader Zijn Schoot- en Wonderzoon gegeven heeft en waaruit de Zoon Zichzelf gaf, om dat Sion tegemoet te treden: "Ik voor u, waar gij anders de eeuwige dood moest sterven." Maar waar Hij ook tevoorschijn treedt uit de schaduw des doods, om u het licht des levens aan te brengen, opdat gij eeuwiglijk verheugd zult zijn.

Maar we zien nog meer. Die afgewentelde steen doet ook zien, dat

3. De liefde bekroond is

Want die liefde heeft de vrouwen doen uitdrijven, zodat ze al zeer vroeg in de morgen zijn uitgegaan. Ze waren wel dwalende, maar dwalende in de liefde. Maar Hij brengt de zondaars op het rechte pad. Hij, de Goede Herder betoont ook nu, dat Hij Zijn hand tot de kleinen zal wenden. Hij zal u niet verlaten, volk, ook al gaat het door het dal der schaduwen des doods. Daaruit treedt Hij Zelf tevoorschijn. David mocht betuigen: "Uw stok en Uw staf vertroosten mij."

Het gaat hun straks, zoals met de Emmaüsgangers, die geheel verwonderd en verslagen waren. Ze zochten de Levende onder de doden en dat had hun hoop tot in de fundamenten doen schudden. Want de Emmaüsgangers getuigden: "We hoopten, dat Hij het was, Die Israël zou verlossen, maar heden is het de derde dag, dat deze dingen geschied zijn."

De hoop is een vrucht van het geloof. Hoe zal nu de hoop levendig zijn, als het geloof verzwakt is, als het geloof niet in oefening is. Maar hoe zwak de oefening des geloofs ook is, hoe wankel de hoop ook is, de liefde vergaat nimmermeer. De liefde deed de vrouwen voortgaan. De Bruid getuigde van die liefde, die in de harten is uitgestort, van Hem uitgaande: "Want wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad." Ook getuigde de Bruid, dat die liefde sterker is, dan de dood en door vele wateren niet is uit te blussen. Ja, al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, hij zou het ten enenmale verachten.

Vele wateren van beproeving zijn gekomen over deze vrouwen. Wat hebben ze al niet in deze dagen doorgemaakt! Dat Hij, Die hun lief was, Die hun zo dierbaar was, werd gesmaad. Hij is als een schandvlek de stad Jeruzalem uitgeleid. Hij is gekruisigd aan de schandpaal op Golgótha. Hoe hebben de vijanden niet geroepen: "Ha, ha, Hij, Die anderen verlost heeft, kan Zichzelf niet verlossen. Hij, Die gezegd heeft Gods Zoon te zijn, laat Hem dat nu maar tonen. Kom dan af van het kruis en wij zullen in U geloven." O, wat heeft het hun ziel doorsneden!

Maar nu is toch wel de allergrootste smart gekomen, want nu ligt Hij in het graf en zijn ze van Hem gescheiden. Ze zijn niet alleen een Vriend verloren en ze zijn niet alleen een Onderwijzer verloren, Die hun zo liefelijk de weg der zaligheid onderwees, maar ze zijn Hem verloren, Die de hope hunner zaligheid was. Hij, op Wie ze hoopten, dat Hij het was, Die hun zielen zou vrijmaken van de dood.

Dat heeft hen zo ontmoedigd, dat ze dachten niet tot slem te kunnen komen. En toch heeft de Heere ze niet te lang beproefd. Want wat vonden ze? Zij vonden een afgewentelde steen. Zij vonden een ledig graf. Zij zagen Jezus niet.

Maar zie, daar is een hemelbode. Eén van die heilige troongeesten, die neergekomen is en die het hun verkondigen mag en die het hun getuigt: "Gij zoekt Jezus, Hij is hier niet, want Hij is opgestaan uit de doden en Hij gaat u voor naar Galiléa."

O vrouwen, Hij leeft! Hij is opgestaan! Hij heeft de dood verslonden tot eeuwige overwinning!

Vrouwen, twijfelt gij nog? Kom dan eens hier, want die afgewentelde steen is het getuigenis, dat Hij nu verhoogd is. Nu zult u Hem zien als de Levensvorst, als de Verheerlijkte. Dan zal de gemeenschap een andere gemeenschap zijn, dan in de weg Zijner vernedering, maar de liefde zal dezelfde zijn. U zult Hem zien in heerlijkheid en in schoonheid. Hij zal de stille hoop Zijns volks niet beschamen. Hij gaat u voor naar Galiléa en daar zult gij Hem zien. Hij zal Zijn volk niet eindeloos in het verdriet laten.

O, zijn de dagen van het gemis smartelijk, o volk, dat u soms menigmaal klagen moet met een Job: "Ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet, ga ik achterwaarts, ik bemerk Hem niet." Maar de dagen van gemis zijn maar tijdelijk, want Hij zal u eeuwiglijk verheugen, wanneer Hij u geopenbaard zal zijn, als de Eeuwiglevende en Hem straks in Zijn schoonheid zult aanschouwen.

Deze steen roept het u toe, ja, hij sluit de belofte in, dat uw droefheid zal veranderen in geluk. O, daar iets met de vrouwen van te mogen beleven in die zalige verwondering, zo het hun verkondigd is geworden: "Hij leeft, Hij is opgestaan uit de doden en Hij gaat u voor naar Galiléa!"

Dat zal u doen instemmen met de dichter, wat we samen willen gaan doen uit Psalm 30 en daarvan het derde zangvers:

*Psalmzingt, Gods gunstgenoten,
Geeft, Geeft lof den HEER,
Die eeuwig leeft;
Zijn vlekkeloze heiligheid
Zij ter gedachtenis verbreid.
Een ogenblik moog' ons doen beven;
Zijn gunst verduurt een eeuwig leven.*

Een afgewentelde steen, **die 4. ons genade predikt in Hem, Die uit het graf verreezen is: de opgestane Levensvorst.**

Die steen voor het graf van Christus was niet alleen verzegeld, maar Christus was Zelf tot een verzegeling. De begrafenis en de steen voor het graf waren vooral tot bewijzen, dat Hij gestorven was, waarlijk gestorven. O, welk een gedachte! Hij, Die toch het Leven Zelf is, Hij is de dood ingegaan, maar kon van de dood niet gehouden worden. Hij kwam wel geheel in de macht van de dood en als een Machteloze lag Hij daar terneder. Hij, Die anderen uit de dood had opgewekt, scheen Zichzelf niet te kunnen verlossen.

Maar nee, ziet, ten derden dage heeft de Vader Hem opgewekt en de Zoon is opgestaan en de Heilige Geest heeft Hem weder het lichaam toegeschikt. Hij is opgestaan.

Waarom moest het eigenlijk zo ver met Jezus komen? Wel, omdat de plaag op Hem geweest is. Om de zonden Zijns volks eeuwig te verzoenen.

O volk, daar in dat graf ligt de zonde voor eeuwig begraven. U gevoelt ze nog wel in uw ziel en ze doen u menigmaal vrez en beven. U moet zeggen: "Hoe zal ik ooit met God verzoend worden?" Maar hier is bloed gevloeid van de kruisheuvel Golgótha. Want Hij is overgeleverd om onze zonden, maar Hij is ook opgewekt tot onze rechtvaardigmaking.

De afgewentelde steen mag als het overwinningsteken van Christus, Die de Overwinnaar, de Triomfator van hel, dood en graf is, door genade gepredikt worden. En heden is het u verkondigd.

Volk des Heeren, door genade mag u thans gepredikt worden: vergeving der zonden, wederopstanding des vlees en het eeuwige leven.

Gij, bekommerde en neergedrukte zielen, die misschien menigmaal hebben uitgeroepen: "Voor mij kan het niet meer. Wie zal voor mij ooit de steen van mijn graf afwentelen, dat ik nog uit het graf des doods en der zonde zal oprijzen en Hem aanschouwen?" Hier is de meerdere Simson, Die de poorten van Gaza heeft weggedragen; Die stenen wegwentelt. Waar is dan de steen, die Hem zou gevangen houden? Hij is de Overwinnaar. O, zie op Hem, Hij alleen is machtig. Tenzij iemand zichzelf verwerpelijk acht, die zie op Hem, want Hij is de Overwinnaar. Hij breekt de kluisters van de dood en Hij zegt tot de gebondenen: "Komt uit, treedt tevoorschijn, want hier is het Licht, het Levenslicht, dat schijnt vanuit de duistere schaduw van de dood."

En gij, volk, dat zich misschien nog bevindt in de schaduwen van de dood, het Licht is opgegaan. Het is te uwer vertroosting opgegaan om u eeuwig te verlichten.

Het is nog een prediking voor u, mijn onbekeerde medereiziger, klein en groot. Ook kinderen kunnen nog bekeerd worden. Jongens en meisjes, hier is een sprake, die God

nog doet horen. Daar is nog geen voleinding gemaakt.

Op de Goede Vrijdag hebben we herdacht, hoe de hemel verduisterd en verdonkerd is geweest van ontzetting in de verberging van des Vaders aangezicht. Die als een vertoornd Rechter Zich verborgen hield voor Zijn eigen heilig Kind Jezus om te toornen over de zonden.

Maar nu is er verzoening. Nu mag het aangezicht des Vaders lichten. Ook David bad: "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns." Hier is het Licht, het gaat op. De dageraad is opgegaan en de eeuwige dag des lichts is aangebroken. Het Licht is van bovenaf opgegaan en heeft onze duistere harten beschenen.

Er is nog ontkoming op de berg Sion, mijn medereiziger naar de eeuwigheid, als u nog voor eigen rekening voortgaat en Jezus niet kent. Die Jezus, Die getuigt: "Ik ben dood geweest en Ik leef tot in alle eeuwigheid." Dan mag u uw knieën buigen en zeggen: "Heere, U zijt de Levensvorst, U zijt de Overwinnaar, o, U kunt me nog bekeren."

Houd toch aan. Het kan zo spoedig eeuwigheid zijn, jongens en meisjes. Ach, wat denken we toch menigmaal, als we in Gods huis zitten en daar wordt door een ouderling of een predikant gezegd, dat de dood zo dichtbij is, dan denken we: Het moet altijd even zwaar zijn, maar we geloven niet, dat de dood zo dichtbij ons kan zijn.

Gij, die nog voortwandelt: "Staat op uit de doden en Christus zal over u lichten." De Heere mocht u eens heilige verontrustingen geven en u uitdrijven tot de hemel. Er is nog een weg van ontkoming, een weg des Levens, zolang we nog in het heden der genade zijn.

Volk des Heeren, houdt in gedachten, dat Jezus Christus opgestaan is uit de doden. Het komt er niet op aan, of gij nu al zoveel leven in u vindt, maar dat het leven in Hem eeuwig vast ligt. Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des HEEREN. Amen.

Zingen: Psalm 118 vers 10

*Dit is, dit is de poort des HEEREN;
Daar zal 't rechtvaardig volk door treên,
Om hunnen God ootmoedig t' eren,
Voor 't smaken Zijner zaligheên.
Ik zal Zijn naam en goedheid prijzen;
Gij hebt gehoord; Gij zijt mijn geest,
Door Uw ontelb're gunstbewijzen,
Tot hulp en heil en vreugd geweest.*

5. DE VRUCHT VAN DE OPSTANDING VAN CHRISTUS, VERHEERLIJKT IN HET HART VAN DE EMMAÜSGANGERS.

Zingen: Psalm 43: 3 en 4

Lezen: Lukas 24: 13 - 31

Zingen: Psalm 30: 3, 4 en 8

Zingen: Psalm 119: 65

Zingen: Psalm 97: 7

Geliefden,

Het tekstwoord, waarbij we u met de hulp des Heeren wensen stil te houden, kunt u opgetekend vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte, uit het heilig evangelie van Lukas, hoofdstuk 24: 13 t/m 29, waarvan we u het dertiende vers voorlezen.

"En zie, twee van hen gingen op denzelfden dag naar een vlek, dat zestig stadiën van Jeruzalem was, welks naam was Emmaüs."

Hier zouden we met u stil willen staan bij:

De vrucht van de opstanding van Christus, verheerlijkt in het hart van de Emmaüsgangers.

En welke vrucht zich daarin openbaart:

1. het smartelijk gemis van Jezus,
2. de opzoekende liefde van Jezus,
3. de troostrijke onderwijzing van Jezus.

De dag van Christus' opstanding is een dag der zaligheid. Nooit had één uit Adams geslacht levendgemaakt kunnen

worden, als Christus niet uit de doden was opgestaan. Nu is deze dag de roem der dagen, die Israëls God geheiligd heeft. Maar om daar de troost van te mogen ondervinden, moet dit door de Heilige Geest ontsloten en toegepast worden aan ons hart. Wanneer het in ons leven waarlijk om God te doen is geworden en gemis werkelijk gemis is, dan kunnen we ons met beschouwing niet redden en bij conclusie niet leven. Maar dan hebben we nodig, dat de Heere er Zelf aan te pas komt en dat Hij Zichzelf aan de ziel openbaart door dat woord..

Dat zien we ook bij die twee wandelaars, die we ontmoeten op de eenzame weg van Jeruzalem naar Emmaüs, zestig stadiën gaans. De naam van de ene is Kléopas, de naam van de andere wordt niet genoemd. Die naam heeft de Heere opengelaten. Daar kan nog elke naam ingevuld worden van die ziel, die dezelfde levenservaring mag kennen als deze twee eenzame wandelaars op de weg naar Emmaüs.

Deze wandelaars zijn in een levendig gesprek gewikkeld. En toch komt het in hun gesprek openbaar, dat ze in een trieste gemoedsstemming zijn. Ja, u hebt ze maar even nauwkeurig aan te zien en u kunt reeds spoedig bemerken, hoe diepe smart hun hart verscheurt. Een smart, die niet weggenomen was door de feestvreugde van het feestvierende volk te Jeruzalem. Het volk, dat te Jeruzalem feest vierde bij de Paaslammeren, die naar de wet van Mozes geofferd moesten worden. Daar kunnen ze niet meer bij leven. Daarvoor is hun oog afgewend.

Ze hebben een Ander in hun leven leren kennen. Eén, Die hun Leven en hun Hoop geworden is. Hij, Die nu het ware Slachtoffer is, Dat geslacht is voor de zonden Zijns

volks om een volkomen verzoening in eeuwigheid aan te brengen. Die met één offerande heeft volbracht, degenen, die geheiligd zijn. Maar die offerande was voor de ogen van de Emmaüsgangers nog verborgen. Hij was immers gestorven aan het vloekhout des kruises op Golgotha als een Vervloekte, als een Misdadiger?

Deze Emmaüsgangers zijn Jezus kwijt. En dat is hun gemis! Hij, Die hun Leven en hun Hoop was geworden, is van hun weggenomen door de onverbiddelijke dood.

Wel hebben ze in Jeruzalem gehoord, dat daar enige vrouwen al vroeg in de morgen naar het graf zijn geweest. En het graf ledig gevonden hebben! De steen was afgewenteld, de doeken waren bijeen gerold, en er waren engelen, die hun gezegd hebben: "Hij is hier niet, want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft."

Daarmee zijn ze vervuld, als ze op weg zijn: "En zij spraken samen onder elkander van deze dingen, die daar geschied waren." Het zal dan ook geen al te gewaagde veronderstelling zijn, dat ze met elkaar op de weg gesproken hebben over hetgeen acht dagen geleden geschied was in Jeruzalem. En hoe Jezus, Die hun zo dierbaar geworden was, onder het hosanna-geroep des volks was ingehaald, om, zo was althans hun verwachting, de troon van Israël te gaan beklimmen. Wat hadden ze het Hem niet hartelijk gegund! Wat was er een liefde in hun harten, om Hem al de eer te geven, die Hij waardig was. Palmtakken van de bomen, klederen op de weg, het hosanna-geroep des volks, ach, het zou niet genoeg geweest zijn, om Hem, Die Koning Israëls, Die van Israëls God gegeven was, te eren. Om Hem al hun liefde te bewijzen. Wat hebben ze in die ure een verwachtingen in hun ziel gehad, dat het nu naar de troon zou gaan.

Maar de dagen zijn voorbijgegaan. Ze hebben niet gebracht, wat ze gehoopt hadden, integendeel. Hij is zelfs door de overpriesters en de Farizeeën als een Misdadiger overgeleverd in de hand van de rechter, Pontius Pilatus. In een spotkleed is Hij door de straten van Jeruzalem geleid. Uitgeleid als een Onreine, Die buiten de poort zou moeten zijn. Daar is Hij gekruisigd. Als een Vervloekte, Die niet langer waardig was, dat Hij leefde. Die niet waardig was, dat de aarde Hem nog droeg, en dat de hemel Hem zou ontvangen. Hij is bespot door al de zijnen, Hij is tot de zijnen gekomen, maar de zijnen hebben Hem niet aangenomen. De kinderen des koninkrijks hebben Hem verworpen.

Vlijmscherp moet de spot van satan hun door de ziel gesneden hebben: "Dat was uw Koning, van Israëls God gegeven." Daar hangt Hij, dood, aan het vloekhout des kruises. Nu was hun alle hoop ontnomen.

Dat is geen vreemde zaak voor een volk, dat het in waarheid om God te doen is geworden, dat ontdekt is aan zonde en schuld. Die onder de slagen der Wet stuk geslagen zijn in al hun verwachtingen van eigen deugd, eigen plicht, eigenge-rechtigheid en hun net burgerlijk en kerkelijk leven.

Maar voor wie het woord des Evangelies een zoete balsem mag zijn en de vermelding van die ene Naam onder de hemel gegeven door Dewelke wij kunnen en moeten zalig worden, de naam Jezus. Dat is: Zaligmaker, Die Zijn volk zal zalig maken. Voor diegenen, die door de traliën van dat woord iets van de heerlijkheid van Zijn bediening mogen aanschouwen. Van Zijn grootheid, zodat ze hebben uitgeroepen: "Een groot Profeet is onder ons opgestaan."

Zijn woorden waren liefelijk, als Hij ze troostrijk toeriep: "Zalig zijn ze, die treuren, want ze zullen vertroost worden. Zalig zijn ze, die honger en die dorsten, want ze zullen verzadigd worden." En ze hebben in hun hart met de discipelen uitgeroepen: "Gij zijt de Christus, Gij zijt de Zoon des levenden Gods."

Ze hebben geen andere Naam onder de hemel, Die hun lief en dierbaar was. Nee, daarbij is de wereld in het niet geraakt. De Paaslammer-offerdienst heeft hun hart niet meer kunnen vervullen. Maar ze hebben Hem aanschouwd, 's Vaders Zoon, Die het

welbehagen van de Vader volkomen zou volvoeren. Die aan hun ziel verklaard mocht worden. En toch, al hebben ze getuigd: "Gij zijt de Christus," ze hebben niet verstaan, wat de Christus-bediening inhield. Dat was voor hun ogen verborgen. Zo was het ook met deze Emmaüsgangers.

Zijn woorden waren liefelijk geweest en Zijn daden waren groot. Daar getuigen ze straks wel van. Maar het bleef nog voor hen verborgen, dat Hij het was, Die Israël van de zonde zou verlossen, Die genoegdoening aan het recht Gods zou doen. Voor hen was de betekenis verborgen, dat Hij de Christus was. Dat Hij de Verordineerde, de Gezalfde van de Vader was, Die gekomen was om te zijn in de dingen Zijns Vaders om alles te volbrengen. Het ging om de betaling van de schuld. En die schuld kon niet anders betaald worden, dan door sterven, want er is geen vergeving zonder bloedstorting. Die weg ging door de diepte van het lijden om alzo in Zijn heerlijkheid in te gaan. Vandaar dan ook de diepe smart in hun harten.

En het door God ontdekte volk gaat het niet alleen om de hel te ontlopen, het gaat niet alleen om in de hemel te komen, maar bovenal om in die zalige gemeenschap met God gebracht te worden, om Zijn genade en Zijn gunst in hun ziel te mogen ontvangen. De liefde, uitgestort in het hart doet hen toch altijd weer aan de zijde Gods vallen. Het goddeloze hart, dat wij omdragen, is zo opstandig. Want wij zijn altijd in vijandschap tegen God, ook na ontvangen genade. Maar het is de overwinnende liefde, die in het hart uitgestort is, die bij de aanvang voor God doet invallen als schuldenaar, maar ook in de voortgang zich telkens weer verliest, om aan de zijde van God te mogen vallen. Dat is die uitgestorte liefde in het hart, om alles te verlaten, Hem te volgen en om in Zijn Goddelijke genade en gunst te mogen delen. Maar dat dit door een weg gaat, anders dan zij zich voorgesteld hadden, dat leren ze later. Dat zelfs een dode Jezus voor hen weggenomen is. En dan moet u er eens op letten, wat het ongeloof is, ook in de harten van Gods volk. Dat ongeloof staat nooit aan de zijde van God, maar altijd aan de zijde van hem, die een leugenaar is van de beginne.

Want ze hebben het verhaal van die vrouwen gehoord en het woord, dat de engel verkondigd had. Maar het woord van de engel hebben ze niet geloofd, maar ze hebben wel geloofd, dat het graf leeg was. Dat heeft de smart nog groter gemaakt en vermeerderd in hun hart, dat Hij nu ook uit het graf weg is. Dat wil wat zeggen, alles kwijt te zijn en alles te moeten missen en het te moeten doorleven: "Waar alle hoop mij gans ontviel, en niemand zorgde voor mijn ziel." Nee, dat is niet waar. Wèl, dat alle hoop hem gans ontviel, maar niet, dat er niemand meer was, die zorgde voor zijn ziel.

Dat was de opgestane Levensvorst, Diè zorgde voor hun ziel. Hij heeft ook nog voor hen gezorgd, toen Hij in de dood was. Hij heeft immers Zijn geest in de hand Zijns Vaders bevolen. Daar heeft Hij Zijn ganse kerk in gesteld. Hij heeft ze niet losgelaten in de handen van die hellehond, de duivel, toen Hij Zelf het leven verlaten heeft op aarde. Maar het was Zijn liefde, waarin Hij de wil Zijns Vaders vervuld heeft. Om die ganse kerk in de hand des Vaders te stellen. "Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn geest. Die geest, die Hij uitgestort heeft voor Zijn volk, om Zijn kerk bij de Vader weer te brengen.

Al waanden zij Hem dan in de dood, Hij was tóch de opgestane Levensvorst en Hij was dicht bij hen. Hij wandelde ze zelfs na, al waren ze op een eenzame weg. Hij hoorde hun zuchten, Hij hoorde hun klagen, Hij hoorde hun kermen op de weg.

Maar Hij zal hen troosten. Daar gaan we op letten in onze tweede gedachte.

De vrucht van de opstanding van Christus openbaart zich niet alleen in een smartelijk gemis, maar ook in:

2. De opzoekende liefde van Jezus

Het smartelijk gemis is een vrucht van de opstanding van Christus, omdat daardoor die Geest verworven is, Die levend maakt. En de levendmakende daad Gods in het hart van een zondaar, dat is altijd in het gemis. Want dan gaan onze ogen er voor open, dat we buiten God zijn, en in de meerdere oefeningen des levens, dat we buiten Jezus zijn, dat we tegen God gezondigd hebben. Maar dat er nu een Naam geopenbaard is, de naam Jezus, waardoor we weer zalig kunnen worden. Want we hebben niet tegen Jezus gezondigd, maar we hebben tegen God gezondigd. En we zullen met Jezus weer tot God gebracht moeten worden. Anders is het eeuwig kwijt.

Maar er is ook een vrucht, die openbaar komt in de opzoekende liefde van Jezus.

Want zo lezen we in het vijftiende vers: "En het geschiedde, terwijl zij samenspraken, en elkander ondervraagden, dat Jezus Zelf bij hen kwam, en met hen ging." Nu is de smart voorbij. Nu hebben ze Jezus bij zich. Ze hebben Jezus op de weg. Jezus ging immers met hen?

Nee, de smart zou voorbij geweest zijn, als ze Hem gekend hadden. Dan zouden ze met een Thomas aan Zijn voeten gezonken zijn: "Mijn Heere en mijn God." Maar wat lezen we in het zestiende vers? "En hun ogen werden gehouden, dat zij Hem niet kenden." Ze zagen Hem niet, evenmin als Maria, die meende, dat Hij de hovenier was. Tegen wie ze sprak: "Indien gij Hem dan weggelegd hebt, zo zegt het, waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem vandaar nemen."

Wij moeten dat niet-herkennen van Hem niet toeschrijven aan een gedaanteverandering van de Heere Jezus, alsof de Heere Jezus nu een geheel andere gedaante had. Nee, Hij is met hetzelfde lichaam, waarmee Hij voordien op aarde gewandeld heeft en hun bekend was, gestorven. En met datzelfde lichaam is Hij ook weer opgestaan. Het was geen gedaanteverandering, waardoor ze Hem niet kenden. Want als u het daaraan zou toeschrijven, dan berooft u dit woord van zijn ware betekenis.

Maar de Heere Jezus wilde Zelf, dat ze Hem niet kenden. Hij zou immers maar kort meer in Zijn lichamelijke tegenwoordigheid bij hen zijn op de wereld. Na veertig dagen zou Hij in heerlijkheid worden opgenomen. En daarop bereidt Hij hen hier voor. Dat heeft de Heere Jezus na Zijn opstanding bij allemaal gedaan, maar bij allen verschillend.

Maria zou Hem aangegrepen en Hem aanbeden hebben. Dan zegt de Heere: "Nee, want Ik vaar op tot Mijn Vader en tot Uw Vader." Ze mag Hem niet aanbidden. Thomas echter wel. Die mag zelfs zijn vinger nog in Zijn wonden steken. Want de Heere kent en weet precies de karakters van Zijn volk. Hij kent hun zielsgesteldheid en gemoedsgesteldheid. Hij weet precies, wat een ieder van node heeft. Hij weet Zijn volk te leiden. Gaat u zich dan ook maar nooit afmeten met een ander van Gods volk, maar meet u af aan het woord van God. Dàt kan u wijs maken tot zaligheid.

Dat de Heere Jezus Zich hier voor de Emmaüsgangers verborgen houdt, hebben we ook niet toe te schrijven aan hun ongelooft. Zeker, straks zal Hij tegen hen zeggen: "O, gij onverstandigen, gij dragen van hart, om te geloven." Maar dit niet-kennen van Hem was een daad van Hemzelf. Dat staat er duidelijk: "Hun ogen werden gehouden, dat ze Hem niet kenden."

Juist in deze handelwijze van de Heere Jezus komt nu Zijn wijsheid en Zijn genade openbaar van Zijn opzoekende liefde, waarmee Hij Zijn volk opzoekt. Dat is in de aanvang en dat is telkens weer, want dat volk moet elke keer weer opgezocht worden, want ze zijn steeds de weg weer kwijt, maar Hij zoekt ze steeds weer op in Zijn onpeilbare liefde, die zo heerlijk uitstraalt in Zijn wijsheid en in Zijn genade.

Want wat deed de Heere Jezus hier? Hij handelde hier naar de aard van hun kwaal, als de grote Geneesheer in Zijn Goddelijke alwetendheid. Want het ging Hem er niet om, om ze maar even van hun smart af te helpen, nee, maar het ging Hem er om hun kwaal te genezen.

Dan mag de behandeling, die de Heere Jezus hen hier geeft, hard schijnen, dat Hij Zich zolang verborgen houdt en ze in smart en droefheid laat, maar straks zullen ze met meerdere vreugde mogen getuigen, dat er niemand beter de noden der Zijnen kent en weet.

De ogen van deze beide Emmaüsgangers waren gesloten voor het onderwijs uit de Heilige Schrift. Het was hun als een verzegeld boek, dat verzegeld was met zeven zegelen en dat ze zelf niet konden openen.

En wordt dat niet de ervaring van al Gods volk? Wat kunnen ze soms met een moedeloos hart de dierbaarste beloften in het getuigenis Gods naspeuren, de beloften Gods, die in Christus Jezus ja en amen zijn. Maar als ze deze beloften niet toegepast krijgen door de Heilige Geest, blijven ze, die ze zijn. Al lezen ze dan ook de verkwikkendste beloften, die de kerk zijn toebedeeld, toch weigert hun ziel om getroost te worden.

Maar de Heere laat Zijn volk niet eindeloos in verdriet, nee, Hij hoort het piepen der zwaluw en het kirren der duiven. Zou Hij dan niet horen naar het roepen van Zijn volk? Eerder zal een moeder haar zuigeling vergeten, dan dat de Heere hen vergeet.

Zo ook hier. Hij heeft Zich ongemerkt bij hen gevoegd. Hij heeft ze maar even aangehoord. Dan wendt Hij Zich tot hen met een vraag. Een vraag om ze van zichzelf af te trekken en naar Hem toe te trekken, opdat ze niet elkander, maar Hem hun nood zouden klagen.

En Hij zeide tot hen: "Wat redenen zijn dit, die gij, wandelende, onder elkander verhandelt, en waarom ziet gij droevig?"

Uit de vraag: "Waarom ziet gij droevig?", spreekt hartelijke en innige deelneming. Dat hebben ze gevoeld, het heeft hun hart getroffen. Hoe zou het ook anders kunnen, waar de Heere Jezus leert als Machthebbende, en niet als de Schriftgeleerden.

Als Hij gaat spreken, dan kunt u uw hart niet gesloten houden. Men kan het voor mensen soms lang verborgen houden, wat er innerlijk in het hart leeft, maar voor de Heere niet. Hij stelt vragen, die recht op het doel afgaan.

Al is het een raadsel voor de Emmaüsgangers, dat Hij als een Vreemdeling in Jeruzalem . niet afweet van al hetgeen de laatste dagen geschied is, toch voelen ze innige deelneming in deze vraag. Ze gaan vertellen, wat hun hart zo bezwaart. Daaruit spreekt de reine liefde des harten tot Hem. Want wanneer spreekt de Bruid het dierbaarst over de Bruidegom? Als ze Hem mist.

Maar de Heere weet op Zijn tijd in het leven van Zijn volk, de vrucht te bekomen, Die Hij Zelf kweekt in Zijn hof. Waartoe Hij ze bedauwt met de Heilige Geest. Dat gaat niet altijd door een weg van licht en van voorspoed. Een gelukkig gezelschap! En toch, missende mensen.

We zijn misschien geneigd om te vragen, hoe het mogelijk is, dat ze nog getwijfeld hebben, omdat ze zoveel van Hem weten.

Juist, omdat ze dit alles van Hem aanschouwd hebben, namelijk, dat Hij krachtig was in woorden en werken, dat Hij krachtig bewezen heeft de Zoon van God te zijn, kunnen ze het niet verstaan. Dat Hij Zich nu als een Machteloze heeft laten binden en aan het kruis heeft laten nagelen en Zich ter dood heeft overgegeven. Het was alles zo anders gegaan, als ze gehoopt hadden.

Maar laten we dan ook liever letten, niet op hun ongelovige twijfel, maar bovenal op

de liefde van hun hart, die in de droefheid naar Hem openbaar komt.

Kent u ook zulk een zielestrijd in het missen van Jezus? Een klagen uit vrucht van hetgeen God gewerkt heeft, namelijk de liefde, die in het hart is uitgestort?

En wat doet de Heere Jezus nu tegenover al die klachten, die Hij hier hoort van deze Emmaüsgangers? Hij laat hen stil begaan. Ook als ze dan ten laatste nog verhalen, hoe ze, naar het verlangen van hun hart, nog hoop gehad hebben op deze derde dag, waarvan Hij Zelf gesproken heeft, en met het verhaal van de vrouwen besluiten: "Maar Hem zagen ze niet."

In dit stilzwijgen en in het Zich verborgen houden van de Heere Jezus blijkt nu juist de wijsheid Zijner opzoekende liefde. Want zo doet de Heere nog aan zulke missende en bedroefde zielen van Zijn volk. De Heere had het niet nodig, om al die klachten aan te horen. Hij wist volmaakt, wat er in het hart van die mannen leefde. Weet u wie het nodig hadden? Die Emmaüsgangers zelf hadden het nodig. En Hij lokt ze aldus uit, opdat ze nu heel hun hart maar zouden uitstorten voor Hem, maar ook, opdat ze daarin zichzelf zouden leren kennen.

Dit is nog de weg tot de ware vertroosting. Zegt de Heere Zelf niet in Zijn woord tot dat volk, dat ze hun hart voor Hem mogen uitstorten? En leren we niet op deze wijze het beste ons zelf kennen, wat er in ons hart is? Daarom neemt Hij ook niet aanstonds die smart weg door Zich te openbaren, maar houdt Hij Zich verborgen. Opdat ze al hun nood Hem mogen klagen.

Hierin komt de opzoekende liefde van Christus openbaar. Als Gods volk, te midden van dagen der duisternis, smarten moet doorleven, zodat hun harten zo terneergeslagen en terneergedrukt zijn, ja, dat zelfs de hemel van koper is en dat er geen gebed door kan, dat er geen zucht naar boven kan, als Gods volk dan opgezocht wordt, is dat dan geen opzoekende liefde van Christus?

Dan is Hij reeds nabij. En al vindt die ziel daar dan zelf de vertroosting nog niet in, ook de Emmaüsgangers wisten niet, dat Jezus met hen op de weg was. Zij verstonden óók nog niet, dat het Zijn opzoekende liefde was. Nee, ze vonden nog geen verkwikking in het woord: "Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht, en troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht." Maar spoedig zouden ze de vertroostende waarheid van dit woord mogen ervaren.

Misschien is er hier ook nog wel één, die terneder zit met zo'n gesloten hart. Misschien wel verlangend uitgezien naar het Paasgebeuren. Misschien heimelijk hopen; dat het deze keer eens wezen zal, dat Hij Zich aan hen openbaart.

Stort dan uw ganse hart voor Hem uit, Hij ziet in het verborgene. Het is Zijn opzoekende liefde soms juist, waardoor Hij Zich zolang verborgen houdt.

Dan gaat het precies eender, als het eenmaal ging met die koningin van Scheba. Als ze bij Salomo komt, kan ze, als ze met het ene bezig is, het andere niet meer achterhouden. Dan lezen we van haar: "En ze sprak al wat er in haar hart was." Ze hield niets achter.

Dan gaat Hij ze onderwijzen uit Zijn woord, zodat ze ook mogen instemmen, wat we samen willen gaan doen uit de 119e psalm het 65e vers:

*Hoe wonderbaar is Uw getuigenis!
Dies zal mijn ziel dat ook getrouw bewaren;
Want d' oop'ning van Uw woorden zal gewis,
Gelijk een licht, het donker op doen klaren;
Zij geeft verstand aan slechten, wien 't gemis
Van zulk een glans een eeuw'gen nacht zou baren.*

"En Hij zeide tot hen: "O onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben! Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?"

Ziedaar, onze derde gedachte:

3. De troostrijke onderwijzing van Jezus

Het lijkt er niet op, dat die onderwijzing vertroostend is, want het begint met een bestraffing: "Gij onverstandigen en tragen van hart."

Wij zouden dat toch wel anders gedaan hebben. Maar de Heere werkt altijd naar Zichzelf toe, zodat Hijzelf verheerlijkt en de zondaar op het diepste vernederd wordt. Want Hij kent de kwaal van hun verstandelijke en vleeselijke overleggingen.

Maar was het dan niet te verklaren, dat ze getwijfeld hadden? Hij was toch hun verwachting? En Hij was toch gestorven en begraven?

Zeker, maar daarom was het niet minder zonde! Ze hadden hun verstand geraadpleegd en niet de Schriften. "Traag", zegt de Heere tegen hen, "traag in het onderzoek der Schriften." En traag in het ter harte nemen, wat Hij gesproken had.

En zien we dat ook niet telkens in ieder mens. Wat zoekt de mens zich altijd weer te ontworstelen aan de uitspraken van Gods Woord?

Als u dan zegt: "Daar begrijp ik niets van," dat is niet, omdat dat woord een onbekeerde uitsluit, maar omdat u uzelf van het woord uitsluit. Dat u niet invalt voor God in de verlegenheid, zeggende: "O God, dat mis ik nog. Ik ben nog onbekeerd. Ik leef nog voor eigen rekening."

U denkt: "Het zal misschien straks nog wel meevallen." Maar het zal niet meevallen. Nee, tenzij iemand wederom geboren worde, hij zal het Koninkrijk Gods niet zien.

De schuld zoeken we altijd buiten onszelf.

Daarom is er overwinnende genade nodig om voor Hem in te vallen, de wapenen van vijandschap te verliezen en voor Hem in te leveren. Dan wordt het een wonder, dat men nog zalig kan worden. Dan gaat het die ziel meer om de eer van God, als om eigen zaligheid. Dat is de plek, waar God al Zijn volk brengt.

Zal een mens waarlijk zijn oor te luisteren leggen door het geloof aan dat woord van God, dan is het nodig, dat de Heilige Geest hem er aan ontdekt, dat we traag en onverstandig zijn. Dan worden we een dwaas voor God met al onze vermeende wetenschap. Al mogen we dan van onze jeugd af aan geweten hebben, hoe God Zijn volk bekeert, en hoe de gang en de weg van de Heere Jezus is, maar het is niet genoeg. Weet u hoe God Zijn volk bekeert? En hoe de Heere Jezus Zichzelf verheerlijkt? Dat kunt u weten uit het woord van God.

Dan kun je met al die wetenschap niet voor God bestaan, want al heb je dan nog zoveel over Jezus gehoord, dan kent men Jezus nog niet. Want er is niets verborgener, dan die Gezegende des Vaders. Hij moet geopenbaard worden, zoals Paulus getuigde: "Het heeft Gode behaagd, Zijn Zoon in mij te willen openbaren."

Ook na ontvangen genade blijft het de bede van Gods volk:

"Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast.

Opdat ik mij niet van Uw paan moog keren."

Weet u, wat we dan worden? Een Bijbels Christen. Dat is zo profijtelijk. Dat is God verheerlijken. Dat is zalig voor de ziel.

Maar welk een wonder, dat dat volk nu de ervaring krijgt, dat ze altijd maar weer dwalende van hart zijn, maar dat de Heere nu dwalenden wil onderwijzen.

Zo gaat Hij het ook bij deze Emmaüsgangers doen. Hij gaat ze onderwijzen. Hij gaat ze uitleg geven van al Zijn woorden. En de uitleg van de Heere Jezus is óók

toepassing. Want dan geeft Hij doorboorde oren om het te verstaan en ontsloten ogen om het te zien en een geopend hart om het te ontvangen. Als de Heere er aan te pas komt, dan wordt het zo geheel anders.

Dan lezen we ook: "En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, legde Hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was." Hoort u het goed? "Beginnende van Mozes," dat is vanuit de Wet. Dan beleeft de zondaar het, dat door de werken der Wet geen vlees voor God gerechtvaardigd kan worden. Die Wet vervloekt en veroordeelt, om alzo hun schuld voor God te kennen. Dat die Paaslammeren te Jeruzalem nu niet genoeg waren, maar dat nu dat ene, ware Slachtofferlam nodig was, waarvan het evangelie getuigd heeft door de profeten.

Want die profeten waren het oud-testamentische evangelie. Zie maar eens naar Jesaja, hoeveel evangelisch licht die mag laten schijnen, zodat hij zelfs getuigt, niet dat Christus zal komen, maar dat hij zover in blik door de vertroosting van Gods Geest, dat hij getuigt: "Een Kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven." Daar is alles van Hem beschreven.

Daar gaat Hij ze nu Zelf uitleg van geven. En die Emmaüsgangers hebben maar stilletjes geluisterd. En straks gaan ze zeggen: "Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg, en als Hij ons de Schriften opende?" Zou het ook anders kunnen, als de grote Leraar der gerechtigheid Zelf gaat onderwijzen? Dan neemt Hij het hele hart in.

Van nature is ons hart niet brandende, ja, brandende naar de dingen van de wereld. Brandende om onze eer te bekomen. Brandende tot onze zaak. Dan gaat het om eigen eer en eigen voordeel. Want we zijn koud, als het gaat om de dingen van Zijn koninkrijk.

Maar als des Heeren Geest ons gaat verlichten en onderwijzen aangaande de verlorenheid voor God in Adam, de machteloosheid om zichzelf te kunnen verlossen, dan komt er een gloed in het hart. Een gloed van schaamte voor des Heeren Aangezicht, waarin we ons schuldig leren kennen. Maar ook een gloed van brandende begeerte om verlossing en ontkoming, niet alleen van de straf, maar om wederom tot genade te komen. Die gloed neemt al meer toe, naarmate, dat er onderwijzingen van Hem, de Leraar der gerechtigheid, gevonden worden in Zijn priesterlijke bediening, zoals Hij Zich ook hier heeft verklaard aan de Emmaüsgangers. Dan mogen ze pleiten: "Tot wien zullen we anders heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Dan wordt die dierbare Heere Jezus onmisbaar. Hij wordt dierbaar en beminnelijk voor de ziel, om Hem te kennen en de kracht Zijner opstanding. Dan mogen ze Hem getekend zien in dat woord, al is Hij soms persoonlijk nog voor hun ziel verborgen, zoals ook bij die Emmaüsgangers.

En toch mogen ze Hem zien, nu Hij de Schriften gaat openbaren, maar ze zien Hem niet vlakbij. Ze zien Hem in de Schriften. Die gaat Hij voor hen openen en in die Schriften zien ze Hem als de Gegevene van de Vader. Die gegeven is tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en tot een volkomen verlossing. En omdat Hij Zich nu nog verborgen houdt, wordt hun hunkering des te groter en hun begeerte zoveel te sterker. Om niet meer te kunnen rusten tot ze Hem gevonden hebben. Om buiten Hem alles schade en drek te achten.

Dan geeft de Heere meer. Dan geeft de Heere niet alleen de begeerte, maar ook: "Het goed, dat er weggelegd is voor degenen, die Hem vrezen." Hij laat niet alleen hongeren, niet alleen dorsten, maar Hij gaat ook verzadigen. Straks mogen ze de tekenen Zijner nagelen zien, waarmee Hij aan het kruis gehangen heeft. En Hij ze daaruit toeroept: "Ziehier, uw Borg, uw Middelaar."

De Emmaüsgangers hebben zwijgend "amen" gezegd op al hetgeen, dat Hij gesproken heeft. Denkt u zich eens in, een ziel, die om Jezus verlegen is, zou die daar geen "amen" op zeggen, als Hij Zichzelf aan het hart verklaart? "Amen," hebben ze op alles gezegd.

Dan is de reis spoedig ten einde. Ze zijn bij de woning van één van beiden aangekomen. Dan moeten ze afscheid nemen en de Heere doet alsof Hij verder zal gaan. Ze hebben al die tijd gezwegen en was er een zwijgend "amen" in hun ziel, maar nu komt de vrucht van het onderwijs openbaar. Want dan lezen we: "En zij dwongen Hem, zeggende: Blijf met ons; want het is bij den avond, en de dag is gedaald. En Hij ging in, om met hen te blijven."

Hier hoort u de worsteling Jakobs, die de Christus Gods omklemd, omvat hield, in de noodkreet van het geloof: "Ik laat u niet meer los, tenzij, dat Gij mij zegent." Die noodkreet heeft het gewonnen.

Net zoals die noodkreet van de Kanaänese vrouw het gewonnen heeft, die afgewezen werd in de beproeving van haar geloof, maar toch sprak: "Heere, de hondkens eten toch ook van de kruimels, die van de tafel huns heren vallen, zou er dan nog een kruimel voor mij af mogen vallen?"

Dat is dat aanhouden. En dat is nu de vrucht van de opzoekende liefde en de vertroostende onderwijzingen van de Heere. De Heere maakt alleen daar plaats, waar Hij Zichzelf kan wegschenken als een volle Zaligmaker; als de Opgestane, Die het leven heeft voor Zijn hele volk, als zij maar sterven mogen.

Heere, blijf bij ons, want het is bij de avond en de dag is gedaald. O, zalig deze bede te kennen. Uit de worsteling der ziel Hem niet los te kunnen laten, totdat Hij Zichzelf openbaart.

Misschien is voor u ook de dag wel gedaald en is de levensavond daar. Dan is er geen nood, als u deze bede door het geloof kent en aan Hem verbonden mag zijn. Want dan zult u het mogen ervaren in uw leed, dat er licht is in Zijn Aangezicht, ook al nadert dan de dood.

Wat een meevaller is het geworden voor die Emmaüsgangers. Hij is mee ingekomen en niet alleen mee ingekomen, want toen kenden ze Hem ook nog niet. Hij heeft bij de tafel gezeten en de maaltijd hebben ze aangericht. Maar dan, in de breking van het brood, wordt Hij hun openbaar. Dan worden hun ogen geopend, zodat ze Hem kennen. Dan openbaart Hij Zichzelf. Wat een meevaller!

En zeker, Hij is wel terstond uit hun ogen weggenomen, maar ze hebben de Christus terug! Ze mogen nu de wetenschap in hun harten hebben, dat Hij de Borg, de Middelaar en de Gegevene des Vaders is. En tot die wetenschap zijn ze door Hemzèlf gebracht.

Door met Christus op de weg te zijn, is de weg niet bang meer. Straks was de weg van Jeruzalem naar Emmaüs bang, maar nu niet meer. Nu kunnen ze weer terug naar Jeruzalem. En dan gaat het naar Jeruzalem, waarin we een beeld kunnen zien van het hemelse Jeruzalem, van het hemelse Sion.

Welzalig het volk, dat nu van Hem de onderwijzingen mag krijgen uit kracht van die opgestane Levensvorst. Dan is de weg naar Sion vol licht en vol troost. Al moeten ze Hem hier dan menigmaal nog missen. Want we lezen niet meer, dat ze Hem op die weg opnieuw ontmoet hebben. Maar ze hebben in de wetenschap van het geloof mogen staan en daarmee zijn ze wedergekeerd naar Jeruzalem. Als ze nu in Jeruzalem terugkomen, zien ze Hem weer, want dan staat Hij, terwijl ze te midden van die discipelen zijn, op het onverwachtst in hun midden.

En dat zal voor dat volk, dat iets mag leren kennen van die onderwijzingen van Hem, voor wie Hij aan de ziel geopenbaard mag worden, straks meevallen. Als ze in dat nieuwe Jeruzalem mogen komen, zullen ze Hem eeuwig zien en dan zal Hij in hun midden staan als dat geslachte Lam. Dan zullen ze geen weg meer terug hoeven. Ze zullen geen duisternis meer kennen. Dan zal eeuwige vreugde voor hun aangezichten zijn.

Houdt dan een weinig moed, houdt u dan maar aan Hem vast, opdat Hij u onderwijze ter zaligheid. Dan zal uw hart straks vrolijk leven in Zijn gemeenschap.

Dan heb ik nog deze vraag: Heeft en kent u reeds zulk een benauwd en smartelijk hart, zoals ons verklaard is van die Emmaüsgangers? Of leeft u nog onbezorgd voort naar de eeuwigheid?

Bedenk dan nog wat tot uw eeuwige vrede is dienende. Buig toch uw knieën. Het is nog de dag der zaligheid. Het is, omdat er een dag is aangebroken, waarop Christus uit het graf is verzezen, dat Hij nu nog gepredikt mag worden.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid, moet God nu nog lager afdalen? Weet u hoe laag God afgedaald is? Hij is lager dan uw voeten afgedaald. Hij heeft gelegen in het stof der aarde, opdat Hij u nog zalig zou maken. Zo u Zijn stem dan heden hoort, verhardt uw harten niet, maar laat u leiden. Leg u veel voor des Heeren Aangezicht neer. Dat is de enige raad, die ik u geven kan. Meer kan ik u ook niet geven. Er is zelfs genade voor nodig om het elkaar te gunnen. Want het moet er maar eens op aan komen, als ons bestaan wordt geopenbaard. We zijn van nature geneigd tot alle kwaad. We zijn God en onze naaste hatende. Weet u, wanneer we het elkaar pas recht gaan gunnen? Als Hij eens de hoogste plaats in mag nemen, als het eens om Gods eer mag gaan, want dan gunnen we het onze grootste vijand nog. Dan gaat het niet meer om u, en dan gaat het niet meer om dat kind, dan gaat het niet meer om die man of vrouw, maar dan gaat het om Sions Vorst, opdat Hij de eer zou ontvangen. Opdat er parelen zouden gehecht worden, die eeuwig zouden schitteren aan Zijn Middelaarskroon. Dan gaat het om de heerlijkheid van Hem, Die eeuwig waardig is te ontvangen de lof, de eer en de aanbidding.

Ik heb al gezegd: "Al zou ik het u mogen gunnen," maar dan nog kan ik het niet geven. Maar God is nog machtig. Hij heeft een arm met macht. Vraag het nog eens. Dan zegt u misschien: "Dat heb ik al zo vaak gedaan, maar het helpt niet." Geef het dan toch maar niet op. Probeer het nog maar voor Zijn Aangezicht neer te leggen en zeg het dan maar precies, zoals het in uw hart is. O, wie weet, Hij mocht er eens in mee komen. Houdt dan de klomp maar tussen de deur, niet aflatende. Hij mocht Zich eens laten verbidden.

Kent u dan misschien een brandend hart, vanwege die onderwijzingen uit dat Woord van God, het uzelf menigmaal niet kunnende verklaren, maar dat ge, als u dat woord hoort, zegt: "Ja, dat kan ik niet tegenspreken." Als uw hart brandt, en u toch Jezus niet kent, Hem te missen en dan maar zo voort te moeten gaan en u menigmaal weer in uzelf terug moet zinken, maar houdt toch moed. Leg u neer bij de Schriften Gods. Sta er naar, dat dat Woord u een lamp zou zijn, om in het geloof gefundeerd te worden op de Schriften Gods. Om in Christus geborgen te mogen zijn.

En gij, reizenden naar Jeruzalem, wiens aangezicht door genade naar Jeruzalem gewend is, welhaast zal daar de blijde mare zijn, dat u zijt ingekomen. Ingekomen in die nieuwe stad, waarin Jezus Koning is, eeuwiglijk en altoos. Dat u zult uitroepen: "Ik hier?" Eeuwige verwondering, en dat om niet, uit loutere genade, alleen om Jezus' wil. Amen.

Zingen: Psalm 97 vers 7

*Gods vriend'lijk aangezicht
Heeft vrolijkheid en licht
Voor all' oprechte harten
Ten troost verspreid in smarten.
Juicht, vromen, om uw lot;
Verblijdt u steeds in God;
Roemt, roemt Zijn heiligheid;
Zo word' Zijn lof verbreid
Voor al dit heilgenot.*

6. DE VERSCHIJNING VAN DE OPGESTANE LEVENSVORST AAN ZIJN DISCIPELEN.

Zingen: Psalm 122: 3

Lezen: Johannes 20: 11 t/m 23

Zingen: Psalm 72: 1, 2 en 4

Zingen: Psalm 97: 7

Zingen: Psalm 45:1

Geliefden,

De tekstwoorden voor deze ure, waarbij we u met de hulp des Heeren een ogenblik wensen stil te houden, kunt u opgetekend vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte, uit het heilig evangelie naar de beschrijving van Johannes, hoofdstuk 20: 19 en 20, waar des Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

***"Als het dan avond was, op denzelven eersten dag der week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de vreze der Joden, kwam Jezus en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heere zagen."***

Deze tekstwoorden houden ons stil bij: *De verschijning van de opgestane Levensvorst aan Zijn discipelen.* Letten wij met u:

1. op vreesachtige discipelen,
2. op een Zichzelf openbarende Levensvorst,
3. op de vrucht van deze openbaring.

Ziet, het is aan de avond van de dag, die genoemd mag worden de roem der dagen, die Israëls God geheiligd heeft. Waarop verkondigd mag worden: "De Heere is waarlijk opgestaan."

En ziet, welk een blijdschap dat zijn mag voor de vrouwen, die al vroeg in de morgen tot het graf gekomen zijn. Daar is hun verkondigd: "Ziet, Hij is hier niet, Hij is opgestaan. En zij, maar weinig verder van het graf af zijnde, hebben Hem ontmoet.

Alsook Maria Magdalena, die wenende bij het graf stond, en aan wie Christus zo op het onverwachts en zo verrassend Zichzelf openbaarde.

Ze hebben de boodschap die Christus hen gegeven heeft, te Jeruzalem gebracht, daar, waar de discipelen vergaderd waren. Ze hebben de boodschap gebracht, dat Hij leeft en dat Hij van hen gezien is. Dat ze Hem hebben ontmoet op de weg, dat Hij uit het graf opgestaan is, dat Hij verheerlijkt is met een heerlijk lichaam.

Maar de discipelen geloofden deze vrouwen niet. Nee, zij meenden dat het maar ijdel geklap was. Te zeer zijn hun harten verslagen. De kracht des ongeloofs is hen te sterk en heeft de overhand over hen. Daar waar het ongeloof kracht heeft, daar waar het ongeloof de overhand heeft, daar is tevens vreze.

Zo zijn dan de discipelen te Jeruzalem bijeen vergaderd. En we lezen het, met gesloten deuren. Verslagen zitten zij terneder, want er is een ledige plaats in hun midden. Hun Meester, Jezus, is niet meer met hen. Hij is heengegaan.

Ach, was het dat maar geweest, dat Hij was heengegaan, zoals Hij immers Zelf gesproken had: "En het is u nut dat Ik heenga." Ik ga heen om plaats te bereiden in het huis van Mijn Vader. En wanneer Ik plaats bereid zal hebben, zal Ik weder tot u

komen.

Maar nee, ze hebben slechts vijanden gezien. Die gekomen zijn om hun Jezus, hun Dierbare, hun Heiland te nemen en ter dood te veroordelen. Ze hebben Hem gekruisigd. En nu ligt Hij in het graf. En ziet, het is reeds de derde dag, dat al deze dingen zijn geschied. Welk een innerlijke droefheid vervult hen. Ze zijn Jezus kwijt, Die hun leven geworden is. Die hen onderrichtte, Die hen zo liefelijk kon vertroosten en naar hun hart kon spreken. Ze zijn Hem gevolgd, alles verlaten hebbend.

En nu zitten ze vreesachtig achter gesloten deuren. Ze waren Hem gevolgd. Nee, dat was geen natuurlijke liefde, waarin ze Hem gevolgd hadden. Maar omdat ze in Hem gevonden hebben de Messias. Dat is, overgezet zijnde: de Christus, de Beloofde van de Vader, Die komen zou. Nee, niet zoals de Joden hem verwachtten en nog verwachten. Een Messias, die hen slechts zou verlossen van het juk der Romeinen, van hun vijanden. Die de staat van Israël zou weder oprichten. Nee, maar als de Messias, als de Borg, als de Zaligmaker hunner ziel.

Ach, wat hadden ook de discipelen nog een aardse gedachte van dat koninkrijk der hemelen, waarover Jezus Koning was, Zelf van de Vader gezalfd zijnde. Wat koesterden zij nog aardse verwachtingen van de komst van het koninkrijk der hemelen. Was er geen verzet in hun leven aangaande het lijden en sterven van Christus? *Doe Uzelf geen kwaad, Heere, dat zal U geenszins geschieden.* Indien het mogelijk ware, hadden zij Christus van het kruis afgehouden. Hoe hadden zij getwist, wie de meeste zou zijn? En hoe waren de verwachtingen hoog gespannen geweest, toen Jezus Jeruzalem ingetrokken was op palmzondag?

Toen heeft men uitgeroepen: "Hosanna, Hosanna, gezegend is Hij, Die tot ons komt in de naam des Heeren." Hoe spoedig waren ze vergeten, wat Christus gesproken had, toen ze op de weg naar Jeruzalem waren, wenende voor de poort van Jeruzalem: "Och, of gij nog bekende in deze uw dag, wat tot uw vrede is dienende." Intrekkende in Jeruzalem, menende dat het aanstonds naar de troon zou gaan.

Wat is er van terecht gekomen? Al hun verwachtingen zijn de bodem ingeslagen. Men heeft Jezus weggenomen en Hij is als een Veroordeelde Jeruzalem uitgeleid. In een spotkleed. En daar aan dat vloek- en schandhout, dat slavenhout des kruises, gehangen als een Spot en Smaad van mensen. In plaats van naar de troon is het naar het kruis gegaan. Met al de genieting, die ze in Christus hebben mogen genieten, was hun oog maar al te zeer gesloten voor het gebod Zijns Vaders, dat Christus van de Vader had ontvangen, namelijk om Zijn leven af te leggen. Daar stond juist alles wat van henzelf was tegenop.

Gelukkig, dat de Heere doorgedaan is in die weg Zijner vernedering. Om dat gebod Zijns Vaders te verheerlijken en Zijn leven te geven tot een rantsoen voor velen. Het volgen van een vernederde Jezus is de pijnlijke les, die geleerd moet worden door al Gods volk. Het schepsel moet van eigengerechtigheid uitgesloten worden en het vrome vlees moet gekruisigd worden. Een pijnlijke weg, en toch een noodzakelijke en een profijtelijke weg.

Om in die weg te leren: "Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort, tot elk hunner in het zaligst oord, voor Sions God haast zal verschijnen." Dat was van genieting tot genieting gaan. Maar nu van klacht tot klacht. Opdat de kracht van Christus in hen zou wonen. Niet door hun kracht, maar door de kracht van Christus moeten ze van kracht tot kracht voortgaan. Die ons genade voor genade geschonken heeft uit Zijn volheid. En deze genade moet in ons leven verheerlijkt worden, tot ontkrachting van onze krachten. En tot ontkrachting van al onze verwachtingen, opdat onze verwachting alleen Gode zou zijn.

Daar zitten de discipelen achter gesloten deuren, en Gods volk verstaat wel, wat gesloten deuren inhouden. Ze kunnen de straat niet op. Nee, ze durven zich niet te verroeren. Vrezende voor de macht der vijanden, die hen bespotten, maar ook voor eigen hart in de weg van nadere ontdekking. Vrezende voor hetgeen van binnen waargenomen wordt en nog geopenbaard zal worden. Een Jezus te moeten missen, Die hen meerdere malen onderricht heeft, Die menigmaal tot hun hart kwam te spreken. Als de Heere Zijn genade onttrekt en Zijn aangezicht voor hen verbergt, moeten ze met Job getuigen: "Ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet, ga ik achterwaarts, ik bemerk Hem niet."

Dan zitten ze met gesloten deuren, gesloten harten en gesloten monden. Dan kan er geen lof over hun lippen komen om de Heere te prijzen voor al Zijn genade. Dan kunnen ze niet roemen in Hem, dan zien ze in zichzelf, dan zijn ze als toegesloten. O, met gesloten deuren onder het verbergend aangezicht Gods.

Ach, hoe heerlijk was niet het leven in de genade. In de liefdesgemeenschap met Christus. Terwijl toch het oog nog zozeer gesloten was voor het werk van die Borg, waartoe Hij gekomen was, namelijk om de wil Zijns Vaders te volbrengen, de geschonden deugden te verheerlijken en het rantsoen

te brengen tot de verlossing van al de Zijnen. In het betalen van hun schuld, in het dragen van hun straf. Wat was hun oog nog gesloten voor het werk van die dierbare Borg en Middelaar, in Wiens dood alleen hun zonden mochten verzoend worden.

Wanneer God hun eens wil gaan bereiden om alleen in Hem hun verzoening en de verlossing uit hun ellende, alleen door het geloof, te mogen omhelzen, dan wordt het zo donker in de ziel, dan zitten ze met gesloten deuren. En dat brengt tot vreze. Ze hebben wel eens gezongen: "Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven," maar nu zitten ze met gesloten deuren in de kracht van het ongeloof onder het verbergend Aangezicht, dat hen lief en dierbaar was. Dan vrezen ze al bij de minste ritseling van de vijand. Bij het wapengekletter dat van buitenaf tot hen komt.

En zo ook de discipelen, ze zaten met gesloten deuren, vanwege de vreze der Joden, hun vijanden. Wat zal er nu geworden? Ze hebben hun Meester genomen, ze hebben Hem gekruisigd en gedood. Gesloten deuren vanwege de vreze. Maar, o wonder, de Heere zal Zijn volk niet eeuwig in het verdriet laten. Hij heeft beloofd: "Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden."

En ziet, welk een verrassend God is Hij, ook voor deze discipelen. Hij kent en weet al hun noden, want Hij weet waar ze vergaderd zijn. Hij kent al hun droefheid. Hij kent al hun banden. O, wie zal het zijn? Zal het een vriend zijn of een vijand? Maar hoor, het is de stem van Petrus en haastig doen ze de deur open. En Petrus valt als met de deur in huis: "Hij leeft en Hij is verschenen!"

Mij, de onwaardige, mij, de verloochenaar is Hij verschenen op de weg. Hij leeft, en is opgestaan uit de doden. Waarlijk, Hij is opgestaan.

De discipelen hadden in hun verslagenheid, waarin ze nederzaten niet eens opgemerkt dat hun getal niet vol was. Ze waren daar saamvergaderd met vrienden en vrouwen, allen met innige verbintenis aan Jezus verbonden. Het was hun niet eens opgevallen, dat er nog twee van de discipelen ontbraken. Dat Petrus en Thomas er niet waren.

En nu is Petrus in hun midden met roemende lippen, om het hun te verkondigen, dat Hij leeft en dat Hij is opgestaan, ja, dat Hij aan Simon verschenen is.

Dan begint het een weinig te gloren in de harten der discipelen. Daar ligt zulk een bemoediging in, wanneer Gods volk eens mag spreken over hun ontmoetingen met Jezus. Voor een in banden gebonden en een in duisternis zittend volk. Zie het maar bij de discipelen.

Het is al laat geworden, als er weer wordt geklopt op die gesloten deur. Wie zal het nu

zijn? Zal het nu Thomas zijn? Ach nee, Thomas is het niet. Die is in de banden van het ongeloof gebonden gebleven. Hij kon niet eens zijn woning verlaten. Vreze, verslagenheid en de kracht van het ongeloof, hielden hem in zijn woning gebonden.

Nee, wanneer ze nu de deur openen, zijn het twee anderen. Kléopas en nog een. Twee, die al reeds eerder op de weg naar Jeruzalem geweest zijn. Maar die ook weer moedeloos zijn heengegaan en hun hart niet hebben kunnen vullen met de paalvreugde van het Joodse paasfeest. Want dat Enige, dat Lam, Dat hun geschonken was, dat Lam, Dat hun geopenbaard was, was nu voor hun oog verborgen.

Maar wandelend op de weg van Jeruzalem naar Emmaüs is de Heere hun Zèlf verschenen en Hij heeft hun ogen geopend. Nee, Hij heeft eerst de Schriften geopend. Hij hield hun ogen, dat ze Hem niet kenden. Totdat ze in hun woning gekomen zijn en Hij Zichzelf onder het breken van het brood aan hen geopenbaard heeft. En Hij kwam weg uit hun gezicht.

Aanstands hebben ze weder de reis aanvaard. Ze hebben in dat late uur hun voetstappen versneld om Jeruzalem weer te bereiken. En als ze dan inkomen tot die zaal, ziet dan maar eens, hoe ze tot bemoediging hebben mogen zijn voor de discipelen, die zo vreesachtig waren. Door het getuigenis van Petrus hoop gekregen hebbend, dat het reeds begon te gloren in hun ziel. Zal Hij dan waarlijk opgestaan zijn?

Ze hebben deze twee Emmaüsgangers reeds aanstands mogen begroeten met de uitroep: "De Heere is waarlijk opgestaan en Hij is van Simon gezien." Welk een goed gezelschap is het daar te Jeruzalem geweest. Daar waren sprekende monden en hunkerende harten.

Sprekende monden, want hoe zouden ze nu nog langer kunnen zwijgen, zij, die het goede van de Heere genoten hebben? Eerder zouden de stenen spreken, dan dat zij zwijgen zouden. Hun mond vloeit over om die ontmoeting met Hem te vertellen. Hem, Die ze dood gewaand hadden en Die wel in de dood geweest is, maar Die de dood verslonden heeft tot overwinning. En nu in een verheerlijkt lichaam als de opgestane Levensvorst, als de Vredevorst hen verschenen is.

En ze kunnen hun woord kwijt, want daar zijn hunkerende harten van de discipelen, die Hem nog niet gezien en nog niet ontmoet hebben. Nee, de discipelen hebben het niet kunnen doen met het geloof van een ander en met de ontmoeting van een ander.

Hoevelen zijn er, die kunnen meereizen met een ander, maar het zal niet gaan. Daar krijgt Gods volk weet van. Al mogen. ze soms wel eens bemoedigd worden, als ze mogen zitten onder de prediking van het Woord. En ze mogen die liefelijke Naam horen verklaren, Die toch hun hartesnaren aanroert. Als ze soms, hoe gebonden ze in zichzelf zijn en hoe donker het in hun hart is, eens mogen zitten in het gezelschap van Gods volk en eens horen vertellen van die ontmoeting met Hem, Die toch hun ziel lief en dierbaar geworden is, o, wat kan het dan van binnen gaan branden.

En dan toch leeg naar huis. Ze kunnen niet meedelen. Zolang ze daar waren, was het goed. Ze hebben de deur nog niet achter zich dicht getrokken, of dan vervult de vreze weer hun ziel. O, dan kunnen ze het met het goed van een ander niet doen. Maar toch kan hun hart er naar uitgaan. Ja, soms zelfs sprekende maken, dat het hun mond opent. En wat zullen ze dan spreken? Dan kunnen ze niet anders spreken, als uit het gemis. Maar als dat gemis een levend gemis is, dan kunt u luisteren. Want wat hoort u dan? Dan hoort u, wat ze missen. Ze missen Hem, Die hun ziel zo onuitsprekelijk lief en dierbaar is. Dan gaan ze Zijn schoonheid tekenen.

Wanneer sprak de bruid het dierbaarst van Christus? Juist toen ze Hem miste, mocht ze zeggen: "Hij is blank en Hij is rood en Hij draagt de banier boven tienduizend." Ziet, als ze nu over deze dingen spreken en als ze bezig zijn over hetgeen, dat ze

gehoord en gezien hebben, vanwege de opstanding van Christus, dan staat Christus in hun midden en zegt: "Vrede zij ulieden."

Gemeente, dan gaan we in onze tweede gedachte letten

2. Op een Zichzelf openbarende Levensvorst

Wonderlijke openbaring, Jezus in hun midden. En dat, terwijl de deuren gesloten waren. En toch, Jezus in het midden.

Hoe kan dat? Rooms en Luthers zeggen, dat Hij binnen kan dringen zoals licht door glas. Maar nee, Hij had een wezenlijk lichaam. Datzelfde lichaam, waarmee Hij gewandeld heeft, datzelfde lichaam waarmee Hij gekruisigd is. Datzelfde lichaam, dat in het graf is neergelegd en weder opgewekt is uit de doden. Het is hetzelfde lichaam, maar nu alleen verheerlijkt.

Hoe kon Jezus dan binnen komen? Wel, omdat Hij wonderlijk van raad en groot van daad is. Hij is die meerdere Simson, die de poorten van Gaza wegdroeg. Christus droeg de poorten van de dood weg. En Hij heeft de macht om gesloten deuren te openen. Nee, niet om er doorheen te dringen, want dat kon niet met dat wezenlijke lichaam. Wij kunnen toch niet door hout en steen heendringen? Zo kon ook Christus dat niet. Maar omdat Hij een God van wonderen is, kan Hij gesloten deuren openen.

Wat doet de Heere Jezus dan? Hij doet het weer anders dan Simson. Simson droeg de poorten weg. Die moesten de vijanden maar weer terughalen en de stad bleef open. Maar zo doet Christus niet, als Hij de gesloten deuren van de harten Zijns volk opent. Dan sluit Hij ze ook weer en dan moeten de vijanden buiten zijn. Dan neemt Hij ze apart.

Want er is zulk een liefde en zulk een nauwe betrekking tussen Christus en Zijn bruid, dat er niets tussen kan. Dan doet Hij de vensters dicht en sluit Hij de deuren toe. En gaat Hij een ogenblik Zichzelf uit de liefdesbetrokking openbaren, Zichzelf wegschenken. Dan doet Hij de deuren open en Hij sluit ze weer.

Dan is Hij in het midden en neemt Hij de hoogste plaats in. Dan zit Hij niet achteraf in een hoekje. Nee, dan is Hij in het midden, gelijk als in het midden van de discipelen. Hij is het een en al. Hun God, hun Verlosser. Dan verbreekt Hij de kracht van het ongelooft. Dan drijft Hij de vreze uit. Want Hij is alleen machtig. Hij spreekt en bevestigt. Hij zal de koperen muren verbreken en de ijzeren grendelen in stukken slaan.

Welk een verrassend God, ook hier op dat late avonduur. Terwijl niet meer verwacht werd, dat er nog iemand in zou komen, kwam Hij in en stond in het midden Zijner discipelen. Vrede zij ulieden. "En dit gezegd hebbende," zegt ons tekstwoord, "toonde Hij hun Zijne handen en Zijn zijde."

O wonderlijk doen des Heeren. Waarom doet de Heere dat? Hij spreekt: "Vrede zij ulieden." En als Hij dat gezegd heeft, toont Hij hun Zijne handen, die doorboord zijn, en Zijn doorstoken zijde. Wel, allereerst, omdat de discipelen zo verschrikt en vreesachtig waren. Hierin vullen de discipelen elkaar aan. En als u dan leest, wat de evangelist Lukas ons vermeldt, dan leest u, dat de discipelen meenden dat het een geest was. Dus ze kenden, noch herkenden Hem. Het wonder was hun te groot en de kracht des ongeloofs was hun te sterk. En daarom toont Hij aanstonds Zijn handen en Zijn doorstoken zijde, om daarmee te betonen dat Hij het Zelf is.

Wat hebben we hierin op te merken? Dat bij elke openbaring van Christus aan een ziel, Hij Zelf het oog er voor moet openen. Want binnen die kring, waarin Christus stond, waren er ook, die Hem 's morgens gezien hadden. Daar waren die twee Emmaüsgangers en de vrouwen, die Hem al ontmoet hadden. En nu Hij in het midden stond, kenden zij Hem niet meer. Daaruit kunt u zien, dat elke keer weer de opening

der ogen nodig is, om Hem te kunnen zien. En waarin ook bevestigd wordt, wat zo menigmaal in het leven van Gods volk is: zo genoten, zo weer toegesloten.

Maar, nederbuigende goedheid en lankmoedigheid van Hem. Hij stoot ze niet weg, ondanks de kracht van het ongeloof. En ondanks hun blindheid, dat ze Hem nu weer niet kenden. Want Hij kent hun harten en proeft hun nieren, Hij weet de verborgen roerselen hunner ziel. Hij weet de verborgenheden hunner harten. Hij kent al de strikken, waarin Zijn volk soms terneder zit. En Hij richt Zich in al Zijn zorg naar de zwakheid en naar de noden der Zijnen. Zoals Jakob weleer zijn stap regelde naar de lammetjes zijner kudde. Hij zei tegen Ezau: "Trek jij maar door, want jij gaat veel te hard. Want ik heb zogende schapen en lammeren bij me."

En zie nu die meerdere Herder, Christus. Hij kent de lammetjes van Zijn kudde. Hij vergadert ze in Zijn armen. Hij richt Zijn gang naar de gang van de kudde. Hij kent hun noden en zwakheden, heeft met dezelve geduld en betoont met dezelve medelijden. O nee, de Heere Jezus heeft daar in die zaal, waar de discipelen waren, dat gekrookte riet en die rokende vlaswiek niet uitgeblust. Zacht en zonder bitterheid klonk van Zijn lippen de bestraffing: "Wat zijt gij ontroerd. En wat klimmen zulke overleggingen in uw harten op. Ziet Mijne handen en Mijne voeten, dat Ik het Zelf ben. Tast en ziet, want een geest heeft geen vlees en benen, gelijk Ik heb."

O, neemt het ter harte, gij bekommerde en gij door onwedervoortgedrevene, het is de Heere niet te gering om in de noden en zorgen van een geslingerde en twijfelmoedige ziel te komen. Hij is bereid om Zelf de laatste bezwaren en bedenkingen weg te nemen.

Want dan leest u weer bij Lukas, als Hij hun dit gezegd en getoond heeft, dat ze nochtans niet geloofden. Hij zegt dan: "Hebt gij hier niet enige spijs?" Om hen te laten zien, dat een geest geen spijs gebruiken kan, maar dat Hij het was, met het wezenlijke lichaam, wat Hij had aangenomen uit de maagd Maria.

En zo openbaart de Heere Jezus Zich naar de kwaal en naar de gesteldheid van de ziel. Dan moet u eens zien, volk, hoe menigmaal wij er op uit zijn, om een gesteldheid voor onze ziel te vinden, waarvan wij menen dat die gepast is voor Jezus. Maar dat is niet nodig, want Hij richt Zich naar de gesteldheid van de ziel. En dan kan het wel eens zeer donker en toegesloten zijn. Naar al hun zwakheden richt Hij Zijn Woord. Hij is een goedgeoed en een wonderdoend Heiland. Die nooit verwijt, maar Die mildelijk schenkt.

Nee, dan zijn er niet alleen gesloten deuren te openen, maar dan zijn er ook vele tegenwerpingen weg te nemen en te overwinnen. Tegenwerpingen, die als wapenen zijn gesmeed door de vorst der duisternis, om een hunkerende en heilbegerige ziel maar van de vreugde des heils af te houden. En de satan neemt die oude mens, die altijd vijandig staat tegen God, in zijn dienst. Vandaar de binnenpratens. Vandaar de vijanden binnen de stad, die zó kunnen benauwen, dat de ziel gebonden blijft en daarom is het zo nodig, dat voor ons die Doorbreker uitgaat, Die Zelf doorbreekt.

Zo brak Hij door in de zaal te Jeruzalem. Dan schuift Hij alle bedenkingen ter zijde, en dan spreekt Hij: "Vrede zij ulieden." Maar dan krijgt dat "vrede zij ulieden," ook kracht in hun ziel.

"Vrede zij ulieden," sprak Christus. Dat was de gewone Oosterse groet, die zoveel betekende als: "wees gegroet." Maar, die in de mond van deze opgestane Levensvorst, zulk een geheel andere inhoud en zulk een geheel andere betekenis krijgt. Want Hij wenst niet alleen vrede, maar Hij gééft ook vrede. Hij is de Vrededorst Zelf.

Daarom is er dit wondere handelen van de Heere Jezus. Dat, wanneer Hij tot hen

gesproken heeft: "Vrede zij ulieden," Hij hun Zijn doorboorde handen en Zijn doorstoken zijde toont. Want dat zijn de tekenen van Zijn kruisdood, waarin en waardoor die vrede verworven is, namelijk de verzoening der zonde. Hij heeft de oorzaak van de onvrede weggenomen en het recht der vrede verworven. Vrede door de verzoening in het bloed van Christus. Door de zonde is de vrede van de aarde weggenomen en is de vrede verbroken tussen de Schepper en het schepsel. Want de goddelozen hebben geen vrede, zegt mijn God.

Diep ongelukkig zijn we geworden in onze diepe val in Adam. Daar zijn we erfwachters van Gods toorn geworden en van Gods grimmigheid, zodat we nimmer vrede kunnen vinden.

Maar, o eeuwig wonder, de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden. O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods. Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn gangen en onnaspeurlijk Zijn wegen.

De beginselen daarvan liggen in de stille eeuwigheid. In dat eeuwige vredebesluit des Vaders, waarin God geen gedachten des kwaads, maar gedachten des vredes gekoesterd heeft en het ingewand Gods gerommeld heeft, zeggende: "Hoe zal Ik ze zetten onder de kinderen. En hoe zal Ik ze geven het gewenste land." Daar is de Heere in Zichzelf bewogen geweest. Om het Liefste wat Hij had, te schenken. Om een weg tot verzoening te vinden, waarin weer vrede verkregen mocht worden. Een vrede tussen hemel en aarde en tussen de Schepper en het schepsel.

Een vrede die alle verstand te boven gaat. O, eeuwige Vrederaad des Vaders, waarin de voorwaarden zijn gesteld en aanvaard door Christus. Zie, Ik heb lust, o God, om al Uw welbehagen te doen. Hij heeft dezelve volbracht in Zijn lijden en sterven. En in Zijn opstanding brengt Hij Zelf de vrede mee. Is Hij de Vredevorst Zelf, de Overwinnaar van de dood, de Goël, de Fontein des Levens.

De discipelen mogen de Christus der Schriften vinden, want dan leest u weer bij Lukas, dat, als ze na het eten van de spijs Hem nog niet geloven, Hij hun de Schriften gaat openen. "En Hij opende hun het hart, dat zij de Schriften verstonden."

Alleen door Zijn licht, zien wij het licht. En door het licht, dat van Hem uit mag gaan, mag Hij Zichzelf openbaren in het Woord der Schriften. Dat Hij het is, Die gezonden is van de Vader. Dat Hij het is, Wiens voeten de vrede doen verkondigen. Die de vrede hebben verworven en Die de vrede schenken.

Wat is toch die Zelfopenbaring van Christus als de Levensvorst nodig. Om in Hem die vrede te vinden, die alle verstand te boven gaat. Hier mag de opgestane Levensvorst Zijn discipelen de vrucht van Zijn lijden schenken. Welk een vrucht in hun harten mag geven van Zijn openbaring.

Dat brengt ons bij onze derde gedachte, om met u te letten op:

3. De vrucht van Zijn Zelfopenbaring.

Want dan leest u in het laatste gedeelte onzer tekstwoorden: "De discipelen dan werden verblijd, als ze den Heere zagen."

Hoe kan het ook anders? Hoe kan hun hart anders vervuld worden, als met vreugde, als ze Hem weer mogen zien, Die ze in de dood gewaand hadden? O, vreugde in het weerzien van Hem, hun Dierbare, hun Geliefde, hun Meester, in Wie al hun blijdschap was.

Hoe menigmaal had Hij hen verheugd. Was het geen innige zielsvreugde geweest, toen ze hebben mogen uitroepen in het vinden van Hem: "Wij hebben gevonden de Messias?" Dat is, overgezet zijnde: de Christus. En wat blijdschap mocht het hun ziel geven, wanneer Hij sprak de woorden des levens? Zodat ze mochten uitroepen, als

Christus tot hen sprak: "Wilt gijlieden ook niet heengaan?", "Tot Wien zullen wij anders heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Maar het was alles nog in de staat Zijner vernedering. Nu mogen ze Hem zien in de staat Zijner verhoging met een verheerlijkt lichaam.

Ze werden verblijd, als zij de Heere zagen. Ze hadden gedacht, dat ze Hem nooit meer terug zouden zien. De dagen, die aan de openbaring vooraf gegaan zijn, leken nog dieper, dan de weg, die Hij met hen gegaan is in de jaren van spot en hoon naar het kruis. Het schenen wel onmogelijkheden, waaruit ze nimmermeer opgehaald zouden worden.

Zeker, Hij was hun ziel lief en dierbaar. Ze konden Hem niet verdenken. Vanwege de onmogelijkheid, dat ze zichzelf er niet uit verlossen konden, noch zichzelf tot Hem konden brengen, noch Hem vinden konden. Maar ook vanwege hun onwaardigheid. Hadden ze geen redenen gegeven, redenen te over, dat Hij nooit meer terug zou komen? Hoe hadden ze het eraf gebracht, toen Hij gegrepen is in de hof van Gethsémané? Dat Christus in Zijn zielsdroefheid moest spreken: "Kunt gij dan niet één uur met Mij waken?" Toen de vijanden gekomen zijn, en de handen aan Hem geslagen hebben, zijn ze heengevlucht. Waar zijn ze, als Hij voor het rechthuis van Pilatus staat? Hij is veroordeeld geworden. Waar waren ze, toen Hij daar aan het vloekhout des kruises hing? Toen Hij voor hen de prijs betaald heeft, om voor hun ziel eeuwige vrijheid, te verwerven en eeuwige vrede te schenken? Zijn er niet vele redenen, dat Hij nimmermeer zou terugkeren?

En nu mogen ze Hem zien, Die hun ziel liefhad. Zo liefhad, dat Hij Zichzelf gegeven heeft in de dood, om de oorzaak van hun eeuwig afzwerfen weg te nemen. Om de oorzaak van hun zonden volkomen teniet te doen in Zijn verzoening. Dat Hij nu voor hen de Vredevorst zou zijn, Die hen vrede mag boodschappen. Troost, troost mijn volk, zal ulieder God zeggen. Ze zullen van de Heere dubbel gerechtigheid en heiligheid ontvangen. Hij zal ze volkomen heerlijk stellen, want Hij is die meerdere Hogepriester, Die het offer gebracht heeft. Maar Die ook als Sions koning zal heersen, om al de Zijnen uit de macht der vijanden te verlossen. Hij is hun Verlosser, Die hun verlost heeft, niet met het bloed van stieren of bokken, maar met Zijn eigen dierbaar harte-bloed. Niet met de prijs van goud of zilver, maar met de dure prijs Zijns bloeds. Wat was het een blijdschap voor Jakob, als hij Jozef weer zag. Wat was het een blijdschap voor de vader, als hij de verloren zoon weer ontmoette. Maar wat is deze blijdschap vergeleken bij de blijdschap, die gevonden wordt bij het vinden van Christus?

Zeker, er is onderscheiding in de stand der openbaring. Straks mag er een Thomas zijn, die nu nog achtergebleven is. Die gebonden is in de banden van het ongeloof, dat hij straks spreken zal: "En ik zal niet eerder geloven, dan dat ik mijn vingeren zal steken in Zijne zijde en dat ik zie de tekenen Zijner nagelen." Maar die dan ook verwaardigd mag worden, om tot zulk een openbaring van Hem gebracht te worden, dat hij met een toeëigenend geloof mag spreken: "Mijn Heere en mijn God."

Maar niettemin, het was hier voor de discipelen vol. Vol van vrede. Vol van liefde. Vol van genade. Hier is alles overvloeiende. Een onuitsprekelijke blijdschap heeft hun ziel mogen vervullen. Een blijdschap, die de wereld niet kent, omdat ze Christus niet kent, en niet beseft wat het inhoudt, Jezus te missen. Maar wie Jezus vindt, die vindt alles. In welke stand van het leven dan ook. Maar Zijn aangezicht heeft vrolijkheid en licht, voor alle oprechte harten, ten troost verspreid in smarten.

Laten we daar eens van gaan zingen uit Psalm 97 vers 7

*Gods vriend'lijk aangezicht
 Heeft vrolijkheid en licht
 Voor all' oprechte harten
 Ten troost verspreid in smarten.
 Juicht, vromen, om uw lot;
 Verblijdt u steeds in God;
 Roemt, roemt Zijn heiligheid;
 Zo word' Zijn lof verbreed
 Voor al dit heilgenot.*

O, wat een gelukkige discipelen. Maar ook: wat een gelukkigen, die door Gods Geest bewerkt zijn. Om met niets en niemand meer blij te kunnen zijn, dan met God Zelf in Christus. Verblijd in Hem, door Hem en over Hem. Die in Hem vrede, eeuwige vrede mogen vinden. Druipende van de bergen van Gods onwankelbare trouw, waarop het verbond gevestigd is. Gevestigd op de pijlers van recht en gerechtigheid, die nimmer zullen wijken.

Hij spreekt van vrede en geeft vrede aan bedroefden van hart, die Hij verbindt in al hun smarten, als Hij tot hen spreekt: "Ziet hier ben Ik, ziet hier ben Ik. Ik ben uw heil alleen."

Die in Hem blijdschap, onuitsprekelijke blijdschap mogen vinden. Deze blijdschap, die voor Gods volk het onderpand van eeuwige blijdschap mag zijn. Want eeuwige verheuging zal op hun hoofden wezen. Tranen en treurigheid zullen wegvlieden. Tranen zullen afgewist worden. Maar eeuwige blijdschap zal straks op hun hoofden zijn.

Van nature is de mens zo dwaas en zo ongelukkig, dat hij alleen maar blij is met zichzelf. Die Farizeeër voor in de tempel was maar wat blij met zichzelf. Hij was maar wat tevreden over zichzelf. Ik dank U Heere, dat ik niet ben als die en als die en als die tollenaar, die daar achter in de tempel staat.

Maar Gods volk krijgt een droefheid in hun leven over zichzelf. En er is geen groter ding, waar ze meer verdriet over krijgen, dan over zichzelf. Dat is een verbondswelddaad. "Want Ik zal maken," spreekt de Heere, "dat ze een walg aan zichzelf hebben." En hoe meer ontdekking van de hemel, hoe meer, dat ze gaan walgen van zichzelf. Hoe meer dat ze zichzelf gaan mishagen, hoe meer dat ze van zichzelf gaan gruwen. O, die smet der zonde, die ze niet te boven kunnen komen. Want het is een bron der wanbedrijven, die altijd weer het kwade opborrelt. Als ze het goede willen doen, ligt het kwade hun bij. Niet één goede gedachte kunnen ze uit zichzelf vormen.

Bovendien zijn ze altijd maar hardleers en vergeters van het Woord van Jezus. Altijd maar weer afdolend en afdwalend. Ziende op zichzelf kunnen ze niet anders, dan walgen van zichzelf. En ziende op Gods heiligheid, doet het hun niet anders dan walgen en beven.

Maar soms mag hen gegeven worden een oog te slaan op Hem, Die van de Vader gezonden is om al hun overtredingen te verzoenen en de oorzaak van die bron weg te nemen.

Daardoor zal hij alleen gestopt kunnen worden. Weet u, wanneer de oorzaak is weggenomen? Als ze alleen op Hem mogen zien, dan mogen ze verblijd worden met onuitsprekelijke vreugde.

Dan is er misschien een arme ziel, die kan met de wereld niet meer mee en durft zich bij Gods volk niet te voegen. Die kruipen alleen maar over de aarde in het stof, op de plaatsen, waar ze de eenzaamheid vinden. Om hun nood voor God uit te schreeuwen

en voor God uit te klagen. Die niet anders dan droefheid in hun leven kennen over zichzelf. Wie en wat ze geworden zijn door de zonden. En met alle inzet van eigen krachten, is het er niet beter op geworden. Maar ze zijn al dieper in het slijk neergezonken.

En toch kennen ze een blijdschap, al is het, dat die Vredevorst nog verborgen is. Maar als u aan dat volk zou vragen: "Wil je nu ruilen met de wereld?" Dan zeggen ze: "Nee, dat kan niet." Dat is een volk, dat ligt naar God uit te kijken. Terwijl ze het in zichzelf niet waardig zijn, dat God omkijkt.

En toch, o wonder, Hij kijkt om naar zulken, die in het stof terneder liggen. Die vertreden zijn in het slijk van hun overtredingen en hun ongerechtigheden. Daarvoor heeft Hij gekropen als een worm en geen man in krachten. Daarom is Hij gegaan om, in hun plaats, verzoening aan te brengen. Wat zij nooit meer aan kunnen brengen. Kunt u dan begrijpen, dat ze zo'n grote blijdschap in Hem mogen vinden?

Als zulk Een aan hun ziel geopenbaard mag worden, Die al hun schande gedragen heeft. Die het kruis heeft gedragen, om zulk een volk, dat eeuwig zou wenen, de tranen van hun ogen te wissen. Hij zal ze straks eeuwig vertroosten. Hij zal ze eeuwige blijdschap geven.

Gij zielen, die Hem mist en toch niet missen kunt, voor wie Hij dierbaar is, leg u maar neer aan Zijn voeten en laat uw stem maar horen. Laat uw gedaante maar zien, hoe mismaakt het ook is en hoe u ook walgen moet van uzelf. Hij heeft een behagen om zulken op te zoeken. Dan richt Hij Zich naar de gang van Zijn kudde. Dan is er geen modderpoel zo diep, of Hij wil afdalen. Dan is er geen struik, waarin ze zo verward liggen, of Hij dringt erin. Dan is het nog niet zover afgedaald, of Hij weet raad.

Zijn er nog radelozen in ons midden? Hier is Raad, Die de raad des Vaders geheel vervuld heeft. Om een eeuwige vrede te verwerven. Om een eeuwige verlossing te geven. Dan mag het u heden toegeroepen worden: "Er is nog genade geopend in die Fontein des heils, in Christus, voor de grootste der zondaren. Er is nog vrede voor de grootste der vijanden, indien gij de wapenen aan Zijn voeten mag inleveren. Hij zal vrede maken. En dat alleen door de verzoening van al onze zonden in Zijn bloed.

O, mijn onbekeerde medereizigers naar de eeuwigheid, zou ik geen woord voor u hebben? Och nee, gij hebt geen vrede te verwachten. De goddelozen hebben geen vrede, zegt mijn God. Hoe aangrijpend.

Zou ik dan geen ander woord voor u hebben? Dan mag nog verkondigd worden, dat u nog zijt in het heden der genade. Die Vredevorst wil nu nog uittrekken, om vijanden te overwinnen en vijanden met God te verzoenen. Buigt dan uw knieën en smeekt dan nog: "Heere, wil me nog bekeren, zo Gij al Uw volk bekeert. Leer me nog en leid me nog op de weg des levens."

Haast en spoed u om uws levens wil. Waar het nu nog is het heden der genade, de welaangename tijd en de dag der zaligheid. Wat zal het zijn, als de opstandingsprediking van Christus geen nut en geen vrucht voor ons afwerpt voor de eeuwigheid? Wat zal het zijn, als we Hem straks zullen zien, Die we doorstoken hebben? Dan zullen we eeuwig rouw moeten bedrijven en het uit moeten roepen: "O, had ik, had ik, had ik maar acht gegeven op hetgeen de Heere me heeft toegeroepen." Want het zal om eigen schuld zijn, dat we verloren gaan. En het is alleen loutere genade, als we behouden worden.

Dat is een paradox, een heilgeheim, dat God alleen door Zijn lieve Geest aan Zijn vrienden behaagt te openbaren. En dat naar Zijn vreêverbond.

Mijn woorden zijn te arm om Sions Koning te tekenen, Die zo vol roem en eer is.

Want Hij is getreden door het worstelstrijdperk, door de dood te doden. Hij is getreden uit de dood, naar het leven. Hij richt Zijn voetstappen naar uw voet. Dat is een wonder. Laat dan alles los, wat u nog gebonden houdt, om niet tot Christus te komen en gij zult losgelaten zijn. Hij is welhaast op weg u te vinden. Indien u maar alles zou verliezen om Zijntwil. In Hem is alleen de volheid.

Dan mag uw ziel blijdschap, onuitsprekelijke blijdschap vinden. Want Hij heeft de oorzaak van uw eeuwige droefenis weggenomen aan het vloekhout des kruises, waaraan Hij gestorven is. En Hij zal u geven eeuwige vreugde en eeuwige blijdschap. Amen.

Nazang: Psalm 45 vers 1

*Mijn hart, vervuld met peilbespiegelingen,
Zal 't schoonste lied van enen Koning zingen;
Terwijl de Geest mijn gladde tonge drijft,
Is z' als de pen van één die vaardig schrijft.
Beminlijk Vorst, Uw schoonheid, hoog te loven,
Gaat al het schoon der mensen ver te boven;
Gená is op uw lippen uitgestort;
Dies G' eeuwiglijk van God gezegend wordt.*

7. DE VRUCHT VAN HET PINKSTERWONDER

Zingen: Psalm 72: 6

Lezen: Handelingen 2: 22 t/m 41

Zingen: Psalm 45: 2 en 3

Zingen: Psalm 25: 7

Zingen: Psalm 87: 4 en 5

Geliefden,

Het tekstwoord voor deze ure, waarbij we u met de hulp des Heeren een ogenblik wenslen stil te houden, kunt u opgetekend vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte, uit het boek van de Handelingen der Apostelen, en daarvan het tweede hoofdstuk de verzen 37 en 38, waar des Heeren Woord aldus luidt:

"En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?"

En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen."

In deze tekstwoorden mogen we letten op *de vrucht van het pinksterwonder*, wat zij zien

1. in harten, die verslagen zijn,
2. in harten, die vragende zijn,
3. in harten, die beantwoord worden.

Hoorbaar en zichtbaar is de Heilige Geest op Jeruzalems gemeente, en daarin ook op Gods kerk, uitgestort. Maar ook hoorbaar en zichtbaar is die Geest werkzaam in Gods kerk.

Hoorbaar door middel van de prediking, waardoor het Woord Gods gebracht wordt aan alle creaturen, aan alle volken en natiën, in alle talen.

Maar ook zichtbaar, door de ternederwerping in het stof der verootmoediging, in het verslaan van harten, die dodelijk getroffen, als vijanden met God verzoend worden. De wapenen van vijandschap worden ingeleverd.

Dat werk, waardoor God de zondaar vernieuwt, van dood levend maakt, Adam afsnijdt en Christus inplant, is een verborgen werk in het hart.

Nochtans is het een werk dat niet verborgen kan blijven. Of zet men dan ook een kandelaar onder een korenmaat, alzo zal dat licht mogen schijnen, hetwelk gekomen is om te verlichten tot de kennis der heerlijkheid Gods. Alleen in het aangezicht van de Heere Jezus Christus. Ook Paulus getuigde: Het is in geen hoek geschied. Nee, het zal zijn openbaring doen kennen in de vrucht van het leven.

Petrus, vol zijnde van de Heilige Geest, staande met de elven, heeft de volle raad Gods mogen verkondigen tot zaligheid van zondaren. En die prediking heeft zijn uitwerking. Dat heeft de prediking altijd. Hetzij dat het ons is een reuk des doods ten dode, hetzij dat het ons is een reuk des levens ten leven, "maar Mijn Woord," zegt de Heere, "zal nooit ledig wederkeren, maar het zal altijd doen wat Mij behaagt." Het is één van tweeën. Dat Woord verbreekt ons, of het verhardt ons al meer in onze vijandschap tegen God. Van nature is er niet anders dan vijandschap in ons hart, is er niet anders dan verzet tegen het Woord Gods.

Op de Pinksterdag is de schare ontzet. Dat Woord in zijn autoriteit en kracht heeft hen toch wat gedaan.

Dat Woord doet altijd wat. Wij gaan nooit de kerk uit, zoals we erin gekomen zijn. Vergeet u dat nooit! Hetzij, dat het ons brengt tot vernedering, zeiden we al, of tot meer verharding.

Maar dat Woord heeft toch zijn vat op de schare. Het brengt ze tot ontzetting. Het Woord Gods heeft hen aangegrepen en het heeft hun uit het evenwicht geslagen. Want wij lezen ervan in het u voorgelezen Schriftgedeelte: "Daar was ontzetting onder de schare." En dan wel deze schare, die immers meende afgerekend te hebben met die Jezus van Nazareth. Van Wie men gezegd had: "Weg met Deze, Kruis Hem." Het was voor hen een uitgemaakte zaak, dat Hij de Messias niet was.

En nu horen zij wederom in de naam van Jezus prediken, Die hen door de apostelen wordt gepredikt als de opgestane Levensvorst. Degene, Die overwonnen heeft, als de Triomfator, welke de Vader verhoogd heeft. Hem is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde.

Ontzetting heeft hun hart vervuld. Waar halen de discipelen de euvele moed vandaan, om nog weer van Jezus te spreken? Hij is toch immers gedood en gekruisigd? Daarin is het toch duidelijk geweest, dat Hij de Zoon van God niet was, dat Hij de beloofde Messias niet was? Drie jaren lang heeft Hij hun ziel opgehouden, maar ten laatste is gebleken, dat Hij als een verleider is uitgeworpen, en aan het kruis genageld is. Het is door hen duidelijk uitgemaakt: "Hij was de Messias niet."

Maar wij lezen: "En zij werden twijfelmoedig." Nee niet, dat zij gingen twijfelen, of het toch wel waar zou zijn, of ze zichzelf toch maar niet beter aan Hem over konden geven en de wapenen van vijandschap, waarmee men Hem bestreden had in te leveren. Nee, daarover is men niet twijfelmoedig. Maar men is twijfelmoedig, hoe de strijd voortgezet moet worden, zij meenden immers dat de strijd beslecht was. Jezus was uitgebannen en gedood. Hij was begraven.

En nu worden ze wederom met die Jezus geconfronteerd, als Degene, Die opgestaan is uit de doden, als Degene, Die toch triomfeert en Die over hen heersen zal. Want, dat er strijd geleverd zal moeten worden, is hun wel duidelijk. Als hun woord, het woord, dat gesproken is, niet zal overwinnen, dan zullen zij verslagen zijn. Dan zullen ze overwonnen zijn. Dan zullen ze zelf als huichelaars en als bedriegers bevonden worden.

En twijfelmoedig, niet wetende welke wapens ze in de hand zullen grijpen en hoe ze de strijd nu voort zullen zetten, zeggen ze: "Wat wil toch dit zijn?" Wat zal ons nu toch overkomen? Want de levende Jezus hadden ze nog gevangen kunnen nemen. Die hadden ze nog uit kunnen werpen. Die hadden ze nog aan het kruis kunnen slaan.

Maar nu gevoelen ze zich voor zulk een ongrijpbare macht gesteld, een macht die voor hen onverklaarbaar is, die alleen maar in het woord tot hen komt. En zij gevoelen, dat het een bovennatuurlijke kracht is, waarvoor ze gesteld worden. Maar zich overgeven? O nee, dat nooit. Al kostte het hun de eeuwige zaligheid.

Wat is de mens toch geworden? Hij vecht liever om het behoud van zijn leven, om daarmee naar de hel te gaan, dan met verlies van zijn leven naar de hemel te gaan. In brute vijandschap verzet de mens zich, op welke wijze dan ook, maar uit en van zichzelf zal hij zich nimmermeer aan God gevangen en overgeven.

Want wanneer dat woord der apostelen zijn ingang zou verkrijgen in de schare, en het zou waarlijk bewezen worden, dat Jezus opgestaan was uit de doden, en Hij het was, Die de Geest gezonden had, dan zouden ze verloren zijn. Daarom grijpen ze naar het wapen van de spot.

"En anderen, spottende, zeiden: Ze zijn vol zoete wijn." Het krachtige wapen van satan om menige mond te snoeren. En menige mond van Gods volk, die mocht getuigen van het heil des Heeren aan hun ziel verklaard, is al gesnoerd door de spotters, die zowel van buiten, als ook van binnen zitten. O, daarmee strijdt satan de strijd, om alzo de waarheid Gods te verbergen en dat volk in duisternis te brengen. Maar nee, hier is meer. Hier zijn de apostelen aangejord met kracht uit de hoogte. En met meerder kracht mag Petrus de stem verheffen en spreken: "Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk deze Jezus, Dien gij gekruisigd hebt."

En zie, daar drijft de pijl, door de kracht des Heiligen Geestes, in hun harten. O, de pijl bestuurd door het Goddelijk Alvermogen treft de spotters in het hart. Dien gij gekruisigd hebt. En in één ogenblik sneuvelt er een leger van drieduizend man. Zij zijn verslagen. Dodelijk verwond storten ze ter aarde neer. "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?"

Geen raad meer weten, geen uitkomst meer zien, schuldig voor God verklaard worden. Welk een wonder van Goddelijke Almacht. Eén pijl zal het briesend paard doen sneven, hoe hard het draaft, en hoe geweldig het ook is in zijn kracht, maar één pijl van Zijn Goddelijk Alvermogen doet die zondaars sneven voor des Heeren aangezicht. Dat is maar een ogenblik. Het uur van 't Goddelijk welbehagen is aangebroken. Dat God vanuit de hemel Zich openbaart om Zichzelf te gaan verheerlijken. En een zondaar te overwinnen, die bries van vijandschap tegen God. Want anders is 't nog nooit geweest. Er worden alleen maar vijanden met God verzoend, want God heeft uit de hemel neergezien, of er nog één mens was; die verstandig was, en er was er niet tot één toe. Allen tezamen van God afgeweken. En in welke mate, dat we het uitleven, ons hart brandt van vijandschap.

Maar door het eeuwig wonder van Gods Alvermogen, is er maar één pijl van de Heere nodig. Maar weet u, en dat is ook een wonder van Goddelijke genade, ze gaan onder. Dat leger, dat hier zo fel en met alle kracht en alle wapenen, die ze maar hadden, gestreden heeft tegen de waarheid Gods, gaat hier onder in de vloekdood van de Gekruiste. En dat is een wonder. Onder te gaan in de vloekdood van de Gekruiste. Weet u wat dat betekent? Dat betekent om eeuwig te gaan leven, maar uit een Ander, niet meer uit onszelf. Als een verlorene het voor God te verliezen, maar om uit genade te gaan leven.

Want wat gebeurt er in een ziel? Wat werkt die pijl, afgeschoten door de kracht des Geestes, in hun ziel uit? Weet u, wat die pijl gewerkt heeft? Die heeft nieuw geestelijk leven in hun hart uitgewerkt. Die heeft Goddelijke liefde in dat hart gestort, waardoor hun vijandschap overwonnen wordt, zodat van spotters, bidders gemaakt worden.

Wat moeten wij doen om zalig te worden? Zij, die waardig waren, dat de gramschap en de toorn Gods over hen uitgeworpen zouden worden, ontvangen hier de uitstorting van de Goddelijke liefde. Opdat ze in- en uitgewonnen zullen worden door Goddelijke genade. En terstond, toen ze nedergeveld zijn, is er een ander leven in hun ziel verklaard.

Want, 't is maar één van beiden. 't Is dood of het is leven. Een tussenweg is er niet. Er is wel een ontzaglijke afstand tussen leven en dood, maar er is geen tussenstand. Gij zijt dood in uw zonden of levend in Christus. En dat is maar een wenk van Zijn Goddelijk Alvermogen. Dan maakt Hij van dood levend. Dan rukt Hij vanuit de duisternis, om te brengen tot het wonderbaar licht. Dan komt Hij Adam af te snijden

en Christus in te planten in dat werk der waarachtige wedergeboorte.

Getroffen valt de zondaar neder. Onmachtig om nog langer te strijden, onmachtig om nog langer te spotten, te vloeken en God te lasteren. En hij, die altijd God gehaat heeft, krijgt God lief. Het is niet te verklaren, dat die ziel, die valt in zijn schuld voor God, voor God niet meer kan bestaan. Dan zou God met Zijn eeuwige toorn ons weg moeten stoten, vanwege onze hemelhoge schuld, die ons voor ogen gesteld wordt. En dan toch God te voet te vallen en om genade smeken. Wat voorheen een lust was, wordt nu een last, en wat een last was, wordt nu een lust. Ze wensen biddende, heilig, zachtmoedig, en nederig voor God te mogen leven.

Ze zijn uit God geboren, al kunnen ze dat zelf niet verklaren. Eén ding komt die ziel aan de weet. Dit: *Ik was voordien blind, maar nu ziende*. En wat zien ze?

Ze zien God in Zijn heiligheid, in Zijn rechtvaardigheid, en in de vlekkeloosheid Zijner Goddelijke deugden.

Zij zien zichzelf in de vloekwaardigheid. Waardig, om voor eeuwig van God verstoten te worden. Eén ding kunnen ze niet begrijpen. Dat ze nog niet in de hel liggen. Dat God ze niet eeuwig heeft weggestoten. En daarom roemen ze Gods goedertierenheden aanstonds bij dagen en bij nachten. En hoe meer ze er over denken, hoe groter wonder het hun wordt. Ze kunnen het nimmer bevatten, dat God draagt en verdraagt. Dat de hemel ze nog dekt, dat het vuur van de Goddelijke toorn ze niet verteerd heeft.

En verslagen liggen ze in het stof der verootmoediging en in hun zielesmart. Een smart, waarin het wordt uigeroepen: "O, weedom des harten, zo gezondigd en dat tegen een heilig en goeddoend God, Die nog nooit anders, dan goed in ons leven gedaan heeft, en wij nooit anders dan verkeerd." Dat volk draagt een innerlijke smart om, omdat ze van God gescheiden zijn.

Dat wordt geen bekeerd volk, dat wordt een onbekeerd volk, dat wordt een ellendig, dat wordt een ongelukkig volk. En toch heeft dat volk wat in hun ongeluk. Ja, het is een rijk volk. Weet u, wat ze in hun ongeluk hebben?

Dit, dat ze in hun ongeluk het gelukkig achten dat ze geslagen zijn van God. Om de wereld, de zonde en de duivel niet langer meer te kunnen en te willen dienen. Al zouden ze dan eeuwig moeten sterven, maar de wereld en de zonde kan hen niet meer bekoren, daar kunnen ze niet meer mee leven. Dat innerlijke, dat kunnen ze zelf niet verklaren. Ze zijn de ongelukkigsten van heel de wereld. Ze zien maar één volk gelukkig. Dat is het volk, dat met God verzoend is, dat weten mag dat hun zonden zijn weggenomen en gewassen in het bloed van de Heere Jezus Christus. Maar daar staan zij buiten, zij zijn ongelukkig.

En toch dragen ze iets in zich om, dat ze met de wereld niet meer ruilen willen en waarin ze zich gelukkig achten, namelijk dat ze geslagen, neergeveld zijn en als verslagenen bij Zijn voeten zijn terechtgekomen. En dan veelal met vreze, dat het weer over zal gaan. Ze voelen aanstonds aan, al hebben ze nog maar een stap op die nieuwe weg gezet, dat ze in zichzelf geen volharding hebben.

En degenen, die spotters waren, gaan nu smeken om de bijstand des Heeren. Om door de Heere ondersteund te mogen worden. Ze gaan bidden, om door de Heere bewaard te mogen blijven en niet terug te hoeven vallen.

Wat een onderscheid is dat met degenen, die slechts in de consciëntie geraakt zijn. Er zijn er ook velen, die ontzet en twijfelmoedig worden onder de prediking van het Woord. Dan is het een schampschot, waardoor we een ogenblik verwond worden, waardoor onze consciëntie soms geroerd en geraakt wordt, waardoor ons soms zeer grote vreze en angst aangrijpt.

Maar hier ligt onderscheid. Men zoekt slechts de angst voor de dood en de schrik voor de hel kwijt te raken.

Maar nee, deze Pinksterlingen zijn niet alleen in hun consciëntie geraakt, ze zijn in hun hart verslagen. "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart." Hun verstand wordt geheiligd en hun hart wordt geopend voor de waarheid. Om de waarheid te verstaan en om door de waarheid te worden vrijgemaakt. En het Woord dat ze hoorden, is een redelijk woord.

De mens is een redelijk schepsel, maar staat altijd in zijn onredelijkheid en in zijn vijandschap tegenover God. Maar als God hem doorwondt, dan valt hij aan de zijde van God, dan wordt het Woord van God redelijk. Ze erkennen, dat het Woord, dat God spreekt redelijk is, al zou Hij daarin Zijn gerechtigheid en Zijn rechtvaardigheid doortrekken. Hij zal de schuldige geenszins onschuldig houden, maar het is redelijk en betamelijk, om God te erkennen in Zijn recht en Zijn gerechtigheid. Gij zijt rein in Uw spreken en u zijt rechtvaardig in Uw richten.

Dat Woord, dat ze horen, is een levend Woord. Waardoor de Levendmaker, in de kracht des Geestes, verklaard wordt in hun ziel, waardoor ze hun dode werken aan de weet komen en hun de dood wordt geopenbaard.

Dat Woord is een lichtgevend Woord. Het is een licht, dat schijnt in de duisternis om te geven kennis tot zaligheid der heerlijkheid Gods in het aangezicht van onze Heere Jezus Christus. Om donkerheden op te klaren, gelijk in de natuur, wanneer het liefelijk licht naar binnen valt en de stralen van de zon ons het stof aanwijzen.

Het is ook een heilig Woord. Waar de heiligen de kracht uit halen, waarvan Christus getuigt: "En Ik heilig hen in de waarheid."

Het is een rechtvaardig Woord, waardoor die zondaar gaat vallen onder God, waardoor hij Hem recht en gerechtigheid toeschrijft, dat Hij rechtvaardig is in al Zijn doen.

Hier is een schare van waarlijk bekommerden, als vrucht op het Pinksterwonder. En nu is God nog Dezelfde. Die niet aflat om dat werk te werken. Al is de tijd donker, het zal toch door één en dezelfde Geest volbracht worden. Dan hoeven we geen trap of maat te stellen. Nee, maar 't zal er op aan komen, of we er iets van hebben leren kennen door die Geest om verslagen van hart te zijn, vragende: "Wat moeten wij doen, mannen broeders?"

Daarmede gaan we letten op onze tweede gedachte:

2. Vragende harten.

De schare is verslagen in hun vijandschap tegenover God, in hun zonde en godsdienstig bestaan. Nee, de schaduwendienst kan hen niet meer vervullen en ze gaan ook niet tot de priester, als oudtijds.

Mannen broeders, van God gezonden, hebben gesproken van de Man Gods, van Jezus Christus, Die zij gekruisigd hebben. Waardoor nu ook alleen de weg der zaligheid kan gevonden worden.

En wanneer het Woord des Heeren een plaats in ons hart verkrijgt, dan krijgen ook Gods volk en Gods knechten een plaats in ons hart. Niet om het dan van hen te verwachten, maar ze mogen ze aanvaarden. Ja, ze mogen ze ontvangen als gezanten van Godswege, die hen gezonden zijn door de Geest om hen de woorden Gods te verkondigen.

De vraag van deze verslagen schare is gemeenschappelijk: "Wat moeten wij doen, mannen broeders?" Dat werk des Geestes is één, dat maakt tot één, al dat volk wordt één. Eén in nood, één in behoefte, één van zin, één van hart, door één en dezelfde Geest geleid. En zovelen als er door die Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods. Ze vragen en bidden om hemels onderwijs. Wat moeten wij doen?

Wat hadden ze al een zalige wetenschap ontvangen, namelijk, dat ze zelf niets wisten. Omdat ze de weg niet wisten, waardoor ze zalig konden worden, werd hun deze vraag op de lippen gebracht vanuit de nood van hun hart.

Zonder die wetenschap stellen we die vraag niet. Dan weten we zèlf wel, wat we moeten doen. Hoe we onszelf moeten handhaven, hetzij in de bruutheid van goddeloosheid, hetzij in onze godsdienst, waarin we soms zeer vroom en nauwgezet zijn en stipt kunnen leven naar al hetgeen, dat God geboden heeft in Zijn Woord, zodat niemand ons iets ten nadele kan aanwijzen. We menen, dat onze wandel onberispelijk is, zodat we toch onszelf kunnen handhaven en niet vallen als een verlorene, als een nietwetende voor het aangezicht van de Heere.

En een mens in zijn godsdienst wil altijd God dienen uit een verbroken werkverbond. Doe dat en gij zult leven. Dat verbond, dat verbroken is, aan welks eis nimmermeer kan voldaan worden.

Maar dit vinden we hier niet, als deze verslagen schare vraagt: "Wat moeten wij doen?" Nee, het komt uit een verslagen hart, dat in gaat leven, dat ze niets goed meer kunnen doen. Zeker, wat kan ook Gods volk niet lang opgehouden worden in een weg van doen en laten, waar de ziel aanstonds naar werk grijpt, om daarmee zijn schuld te betalen. Heere, heb geduld en ik zal U alles betalen.

Maar hier is het zwaard doorgestoten tot de diepte van hun hart. Want ze zijn ook verslagen in hun godsdienst. Ze kunnen niet meer terug naar de priesters en naar de offers. Dat is afgedaan. Ze weten de weg niet meer.

Maar in het begeren en in het aannemen van het heil is er de werkzaamheid des geloofs. "Wat zullen we doen, mannen broeders?" Het is de kreet van de droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid.

Het is het werkzaam zijn van een verslagen ziel, waar alles moet gebeuren, en waar niets meer kan gebeuren en waar ook niets meer hoeft te gebeuren. Want wat is verborgen voor de Heere?

Weet u hoe groot het is, dat het Evangelie ons gepredikt wordt? Het zal ons geopenbaard en verklaard moeten worden door de Heilige Geest. Anders kunnen we een kerkbank versleten hebben onder de prediking van het Evangelie en toch eeuwig verloren gaan, in de hardheid van ons ongeloof, en de vijandschap van ons hart.

Nee, dan kan zo iemand wel heel ootmoedig en deemoedig zeggen: "Ik wil wel bekeerd worden." Maar als God er aan te pas komt, gaat God verklaren, dat we niet bekeerd willen worden. Ja, wel zoals het ons goeddunkt, maar niet zoals het God alleen kan behagen. Dus zo, dat God aan Zijn eer komt en de zaligheid om niet, uit loutere genade geschonken wordt. Wat is er een ontdekkende, ontblotende en ontgrondende bediening van de Heilige Geest nodig, om het aan de weet te komen.

Hier is het de vraag, zeiden we, uit een verslagen hart. Het is de nood hunner ziel, die de vraag stelt: "Wat moeten wij doen, mannen broeders?" O nee, nooit tevoren hadden ze deze vraag gedaan. Toen waren ze voldaan en dodelijk gerust en reisden ze in hun eigenwillige en vleselijke godsdienst gerust naar de eeuwigheid.

Maar nu, nu zijn ze aan de weet gekomen, ondanks al hun godsdienst, dat ze naakt voor God staan, dat ze zijn jammerlijk, arm, blind en naakt. Ze weten de weg niet, en dat er wat moet gebeuren, weten ze ook niet.

Dat wist Saulus, die op de weg naar Damaskus neergeworpen werd ook niet, terwijl hij toch was onderwezen aan de voeten van Gamaliël. Daar gaat hij smeken, als hij ter aarde neerstort, getroffen door die pijn van het Goddelijk Alvermogen, van Goddelijke genade: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?"

In onze tijd weten ze het aanstonds. Dan hebben ze direct Jezus bij de hand en een

goedertieren Vader, waarop ze steunen kunnen. Alsof de beloften Gods zo maar te grabbel gegooid worden. Nee, God werkt Zijn genade uit naar Zijn eeuwig raadsplan en door de werking des Heiligen Geestes. Het moet gekend worden, en anders zal het niet gaan: "Vijanden worden met God verzoend."

Gods volk komt het aan de weet, dat het een onmogelijkheid is aan 's mensen zijde om ooit zalig te worden. God kan van Zijn recht geen afstand doen en Gods gerechtigheid eist volkomen genoegdoening. Dat deed David getuigen: "Ik lag gekneld in banden van de dood, waar de angst der hel mij alle troost deed missen."

Als het eens werkelijkheid in het leven wordt, dat we moeten gaan sterven, dat is God, die heilige en rechtvaardige God ontmoeten, dan leren we enigermate kennen, wat het inhoudt onder Gods toorn besloten te zijn en Gods gunst eeuwig te missen. Want dat weten we van nature niet. Dan kunnen we er zo makkelijk over spreken en over denken om Gods gunst te missen.

Gods volk gaat het leren, wat het inhoudt die gunst te moeten missen. Die gunst Gods te missen en onder Zijn toorn te moeten leven verteert de ziel. Het zal een oordeel in het oordeel zijn toch de weg der zaligheid geweten te hebben. Mijn medereizigers naar de eeuwigheid, zo gij Zijn stem dan heden hoort, verhardt uw harten niet, maar laat u leiden. Buigt dan voor God, opdat gij in het stof terneder vallende, zou mogen uitroepen: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Heere, wat moeten we doen, opdat we zalig mogen worden?" Wanneer die Geest onze ziel verslaat en dagvaardt voor een rechtvaardig en heilig God, dan moeten we uitroepen: "Wee mijner, dat ik zo gezondigd heb." Dan getuigt Jesaja: "Wee mij, dewijl ik een man van onreine lippen ben, ik verga."

En toch vervult heilige eerbied en Goddelijke liefde de ziel voor dat heilig, Goddelijk Wezen. Waardoor ze gaan buigen voor God en onder God, en toch niet af kunnen laten om hun ogen op God te slaan, of Hij Zich hunner zou willen ontfermen. Want wat moeten wij doen, gevoelende niets te kunnen doen en er toch wat moet gebeuren? Zo wordt de ziel rijp gemaakt voor de prediking van het Evangelie. Voor de openbaring van het Evangelie. De openbaring van Hem, Die alles heeft aangebracht, wat door de mens niet meer aangebracht kan worden. Hij, Die het offer gebracht heeft, dat Gode welaangenaam is. Hij is de Verwerper van het heil. Maar Hij is ook Zelf de Toepasser om met de ploegschaar van Gods heilige Wet, de zielengrond te doorploegen en te kloven. Om alzo de ziel toe te bereiden, als een weltoebereide akker, voor het zaad des Evangelies.

Een wonderlijk werk, dat werk des Heiligen Geestes. Want dat verhoogt God in Zijn rechtvaardigheid en dat vernedert de zondaar in zijn onrechtvaardigheid, in zijn goddeloosheid, in zijn ongerechtigheid.

Maar dat geloof werkt ook het geloof, waardoor ze in zichzelf en in de ellende niet wegzinken, maar heilbegerig worden uitgedreven met de smeking: "Wat moeten wij doen, mannen broeders?" Een volk dat niets meer kan doen dan kwaad en dat toch gaat vragen: "Wat moeten wij doen?" Gods Geest vernedert, ontdekt en ontledigt ook. Maar Gods Geest verheerlijkt ook Christus. Daarom is er voor zulk een verslagen en naar God vragende ziel een heilrijk antwoord, waarop we letten in onze derde gedachte:

3. Harten, die beantwoord mogen worden.

Maar zingen we eerst als tussenzang Psalm 25 vers 7:

*Gods verborgen omgang vinden
 Zielen, daar Zijn vrees in woont;
 't Heilgeheim wordt aan Zijn vrinden,
 Naar Zijn vreëverbond, getoond.
 d' Ogen houdt mijn stil gemoed
 Opwaarts, om op God te letten;
 Hij, die trouw is, zal mijn voet
 Voeren uit der bozen netten.*

De Heere heelt gebrokenen van hart en verbindt ze in hun smart. Petrus is vol van de Heilige Geest. Hij is vol van Christus, want die Geest is gekomen om Christus te verheerlijken. Petrus kan dan ook geen ander antwoord geven aan de verslagenen van hart dan: "Jezus Christus en Dien gekruisigd." Petrus stuurt ze niet naar de priesters toe. En niet naar de offerande, die ze zelf zouden moeten brengen tot verzoening van de zonde, zoals weleer. Nee, Petrus is geen dienaar van de Wet, maar van het Evangelie.

Want het voorhangsel is gescheurd, en de meerdere Hogepriester is ingegaan. Nu mag de wierook der gebeden ingaan in het binnenste heiligdom, om daar gelegd te worden bij het heilig reukwerk van die biddende en dankende Hogepriester aan 's Vaders rechterhand. Om alzo de smekingen van de schare te mogen leggen voor Gods aangezicht, waarvan de Heere Zelf getuigd heeft: "En Ik zal ze voeren met smeking en geweent, en ze zullen komen als duiven gevlogen tot Mijne vensteren." Zij, die daar gans ontbloot en ontledigd, geen helper meer hebben. Maar door de nood gedreven zich tot Gods troon om redding mogen wenden. Om geholpen te mogen worden ter bekwamer tijd. Het handschrift dat tegen hen was, is uitgewist. Daarom mag Petrus gaan prediken: genade voor genade.

Niet dat Petrus het recht ter zijde stelt, of buiten het recht van God om gaat, want dat is geen Evangelieprediking. Onze dagen zijn er vol van, om het recht van God opzij en de rechten van de mens op de voorgrond te zetten. Aannemen in eigen kracht en met uw zonden naar Jezus toe gaan. Het is zeker, dat er maar één plaats is, waar gij met uw zonden terecht kunt. Maar, het zal ondervindelijk geleerd moeten worden.

Petrus gaat niet buiten het recht om.

Hij komt eerst met de eis van God. Wat gaat Petrus dan prediken?

"En Petrus zeide tot hen: "Bekeert u." Dat is de eis van God. Bekeert u. Dat is een rechtmatige eis, een rechtvaardige eis. Rustend op de wet en steunend op de voorrechten van Abrahams zaad. Nooit beseft, dat ze onbekeerd waren. En zo is het nog. Wij kunnen ons hele leven in de rechtzinnige belijdenis toestemmen, dat we onbekeerd zijn. Maar beleven is wat anders. Eens aan de weet te komen, onbekeerd voor God te staan.

En nu gaat Petrus aan die onbekeerlijken van hart prediken, dat ze bekeerd moeten worden. Als de Heere Mozes tot verlossing van het volk Israël naar Egypte stuurt, naar Farao, dat hij wonderen en tekenen doet, dan zegt de duivel: "Dat zal ik ook doen. Ik zal de tovenaars ook eens roepen, en die zullen ook van stokken slangen maken." Het kan natuurlijk alleen maar onder de toelating des Heeren.

Want de duivel gaat niet alleen rond als een briesende leeuw, maar ook als een engel des lichts. Er is wat namaak op de markt, maar wat zich toch gaat onderscheiden in de kenmerken. Hetgeen van de hemel is, trekt weer naar de hemel en dat verheerlijkt God. Dat doet de Heere altijd precies gepast, als Hij gaat spreken naar de zielsgesteldheid. Daar moet u altijd maar op letten. Maar dat ziet de ziel niet altijd.

Hier gaat Petrus aan onbekeerden door de Heilige Geest verkondigen: "Bekeert u." Want nu zijn ze onbekeerd geworden door Gods Geest. Om nu "amen" te zeggen op de eis van God, om bekeerd te moeten worden en zich te bekeren. De mens kan zich van nature niet bekeren. Zo diep gezonken is hij in zijn vijandschap tegenover God. Maar nu, welk een wonder, dat de Heere zegt: "Ik zal dat stenen hart wegnemen en ze een vlesens hart geven en daarop Mijn Wet schrijven. Ze zullen wandelen in Mijn wegen. En Ik zal hun tot een God zijn en ze zullen Mij tot een volk zijn."

Hij zal die zondaars geheel vernieuwen, zodat hun wil vernieuwd wordt. Om te willen wat God wil. Hun verstand verlichten, hun ziel en hun consciëntie van dode werken reinigen.

Dan wordt het gebod des Heeren rechtvaardig en betamelijk. Om bekeerd te mogen worden, want dan kan God van Zijn recht geen afstand doen. God kan met geen onbekeerde te doen hebben. Tenzij Gods gerechtigheid genoeg gedaan wordt. Dan wordt de eis van bekering ingewilligd. Die wordt beaamd. Daar wordt "amen" op gezegd.

Maar dan wordt ook het gebod des Heeren een gebed: "Heere, bekeer Gij ons, opdat ik bekeerd zou mogen zijn." Bekeer me.

Dat is de eis des verbonds. Niet van het werkverbond, want toen dat van kracht was, was het niet nodig, dat de mens zich bekeerde. Toen stond de mens in een rechte verhouding tot God. Maar het is de eis van het genadeverbond. Van dat verbond, waarvan alle eisen zijn voldaan door de Verbondsmiddelaar en de Verbondsborg, Die het op Zich genomen heeft.

Want nimmer zou God genade hebben kunnen bewijzen aan dat volk, dat Hij geliefd had met een eeuwige liefde, dat in 's Vaders hart van eeuwigheid verklaard lag, maar eeuwig van God gescheiden was in de bondsbreuk van Adam, als die dierbare Borg niet gesproken had: "Vader, nu zal Ik al Uw welbehagen doen. Nu zal Ik die straf op Me nemen, en nu zal Ik er voor in de diepte van de dood gaan. Ik zal Mijzelf volkomen overgeven."

Hij heeft de ganse kerk in Hem teruggekregen. Daardoor wordt nu die Geest uitgezonden, om dat volk te heiligen. Om dat volk te trekken door die onwederstandelijke kracht van de Heilige Geest. Dan zegt de Heere: "Ik zal hen bekeren, Ik zal al hun afkeringen genezen."

Dat komt ook uit in de prediking van Petrus, want Petrus zegt niet alleen: "Bekeert u," maar hij zegt ook: "en een iegelijk van u worde gedoopt in de naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden."

Gedoopt, dat wil zeggen, ondergaan in onszelf. Ondergaan in de vloekdood van de Gekruisigde. Maar dat wil ook zeggen om in Hem alleen te mogen leven.

Mocht God u willen geven, om bij het licht van Zijn Goddelijke deugden, de Waarheid veel te overdenken en daarin bezig te mogen zijn om de heiliging aan uw harten daarvan te mogen bekomen. Wat een verborgenheden worden er dan ontsloten. Waar de Zone Davids gebracht mag worden tot de doop in de naam van de Heere Jezus Christus. Dat is een ondergaan in zichzelf. En een iegelijk late zich dopen in de naam van de Heere Jezus Christus. Dat is uw eigen naam verliezen. Dat wordt een wonder, want Gods volk leert zich kennen als een naamloze.

Maar Gods volk leert ook kennen, welke naam ze dragen: kind des duivels. Eén, die God naar kroon en troon gestaan heeft. Welk een ruimte is er gegeven tot zaligheid!

De Heere Zelf is de Bevestiger van dat heil, dat in Christus is uitgewerkt. Daartoe heeft Hij nu Zijn Geest uitgestort, om dat volk te dopen in de naam van de Heere Jezus Christus tot vergeving der zonden. Opdat ze alleen in Hem die gaven des

Heiligen Geestes zouden ontvangen. Die gaven, die zo onuitsprekelijk zijn.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid, u zult met een ander, met Gods volk niet mee kunnen reizen. Het zal persoonlijk worden, dat gij gedoopt moet worden in de naam van de Heere Jezus Christus, tot vergeving der zonde. U zult uw schuld voor God, uw verlorenheid uit de nood voor God moeten hebben leren kennen.

Wat moeten wij doen om zalig te worden? Daar zal alleen in de verlegenheid der ziel plaats zijn voor de openbaring van de dierbaarheid des Evangelies. De Heere is vrij in Zijn bedelende liefde. Sommigen moeten, gelijk Jakob, twintig jaren gaan van Bethel tot Pniël. En hun ganse leven de vreze der dienstbaarheid onderworpen zijn.

Maar dat volk komt alleen maar binnen door de doop in de Naam van de Heere Jezus, tot vergeving der zonde. Als Gods volk er iets van mag beleven, zeggen ze: "Heere, als er nu nog zo één zalig kan worden, kan het voor de ganse wereld nog." Dan is het een priesterlijk volk. Acht het niet klein, als er nog in uw midden van die Pinksterlingen mogen zijn.

De wereld kan je veel voorhouden, jongens en meisjes, maar kan je niets geven. Kan Gods volk je dan wat geven? Nee, dat niet. Maar het gebed des rechtvaardigen vermag veel. Als u nog een Godvrezende vader of moeder hebt, veracht dat niet. Hier worstelen ze om uw zieleheil.

Echter, waar Christus de hoogste plaats mag innemen, gaat het niet meer om u, maar alleen om Hem. Want Hij zal het loon ontvangen op Zijn arbeid, namelijk de gemeente, die toegebracht zal worden. En Christus spreekt: "Zie hier, Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt. Ik heb ze allen behouden en bewaard in Uw kracht."

Hij sprak eenmaal tot Petrus: "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Dat de Heere dan krachtig in uw leven werke. Afbrekende al hetgeen, dat buiten Christus is. Dan moet het bij ons steeds weer verloren zijn om de zaligmakende kracht van de Zaligmaker te mogen ervaren. De Heere schenke het in uw midden. Hij vermenigvuldige de gebeden om door de kracht des Geestes het verloren gaan te mogen kennen, zeggende: "Wat moeten we doen, mannen broeders?" Hij schenkt Zijn volk de worsteling aan de troon van Zijn genade. Amen.

Nazang: Psalm 87 vers 4 en 5

*God zal ze zelf bevestigen en schragen,
En op Zijn rol, waar Hij de volken schrijft,
Hen tellen, als in Isrel ingelijfd,
En doen den naam van Sions kind'ren dragen.*

*Dan wordt mijn naam met lofgejuich geprezen;
Dan zullen daar de blijde zangers staan,
De speelliën op de harp en cimbels slaan,
En binnen u al mijn fonteynen wezen.*